

SCAN

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี**

ลิตตำรวจโทจันทร์ทัย บัวจุม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Factors Affecting the Roles of Local Administrative Organization in the
Implementation of the Drugs Problems Protection and Solution
Policy : A Case Study of Local Administrative Organization in
Nam Yuen District, Ubon Ratchathani Province**

Pol.Cpl.Chanthai Buajoom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำ
นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ:
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน
จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อและนามสกุล   สิบตำรวจโทจันทร์ทัย บัวจุม

แขนงวิชา   การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา   รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราชัน สุวรรณมงคล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

..... (รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

วันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำการศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ฐปนรุต พรหมอินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสำเร็จ ส่งผลให้งานการศึกษาวิจัย เล่มนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์และทรงคุณค่าทางวิชาการมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้น ศรีสวัสดิ์ ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คุณเกรียงศักดิ์ รัตนกฤษณี นายอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี คุณสำเนียง สิมมาวัน หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด อุบลราชธานี ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ที่กรุณาให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกต่างๆ การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเบื้องต้น และขอขอบคุณผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และพนักงานท้องถิ่น เขตพื้นที่อำเภอสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ที่อนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาผู้ให้กำเนิดข้าพเจ้า พร้อมทั้งขอบคุณภรรยาและ บุตรชายข้าพเจ้าที่ให้การสนับสนุนข้าพเจ้าให้มีทุนทรัพย์ในการทำการศึกษาวิจัยและให้กำลังใจ ในการศึกษาตลอดมา ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานที่ให้การสนับสนุนทุก ท่านมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้เขียน ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความรู้รวมทั้งแนวคิดต่างๆ ในระหว่างที่ศึกษาในระดับปริญญาโท รวมทั้ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการกิจบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำด้านเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย จน ทำให้ได้รับความสำเร็จในครั้งนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอำเภอสำโรง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำนโยบายป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดมาสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ต่อไป

จันทร์ทัย บัวจุม

พฤษภาคม 2552

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ศึกษา สิบตำรวจโทจันทร์ทัย บัวจุม **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์บุษปณรรต พรหมอินทร์ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ (2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ให้ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.730 สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดในในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านการศึกษา (2) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุดในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ (3) ข้อเสนอแนะที่สำคัญมากที่สุด คือ การจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกหมู่บ้านและชุมชน

คำสำคัญ ปัจจัย บทบาท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
อุบลราชธานี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	26
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
ตอนที่ 2 บทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนํานโยบายป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่ การปฏิบัติ	45
ตอนที่ 3 ระดับของปัญหาและอุปสรรคในการนํานโยบายการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายด้านการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	77
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน.....	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปการวิจัย	90
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	112
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	113
ข แบบสอบถาม.....	115
ค ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายยาเสพติด.....	127
ง ค่าความเชื่อมั่น.....	178
ประวัติผู้ศึกษา	182

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ปัจจุบัน เวลาดำรงตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน.....	42
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติบทบาทตาม อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบาย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	45
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของปัญหาอุปสรรค บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	47
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติบทบาทตาม อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด.....	49
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติบทบาท ตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด.....	53
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติบทบาท ตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู.....	56
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติบทบาท ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการ.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของปัญหาอุปสรรค บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น อุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ด้านการป้องกันปัญหาสาธารณสุข.....	63
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของปัญหาอุปสรรค บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นอุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ด้านการเฝ้าระวังปัญหาสาธารณสุข.....	67
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของปัญหาอุปสรรค บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นอุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู.....	70
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของปัญหาอุปสรรค บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น อุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ด้านการบริหารจัดการ.....	73
ตารางที่ 4.12 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านเพศ ที่ส่งผลต่อบทบาท ตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสาธารณสุขไปสู่การปฏิบัติ	78
ตารางที่ 4.13 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านอายุ ที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ไปสู่การปฏิบัติ	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการศึกษา ที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	82
ตารางที่ 4.15 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านตำแหน่ง ที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	84
ตารางที่ 4.16 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านเวลาดำรงตำแหน่งที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	86
ตารางที่ 4.17 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านรายได้ที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ	88

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่งในพ.ศ.2552 นี้ประเทศไทยจะต้องเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งทรัพยากรด้านอื่นๆ มาช่วยกันเพื่อการนี้รัฐบาลได้ใช้ความพยายามทุกวิถีทาง ทั้งภายในและภายนอกประเทศร่วมมือกับนานาชาติด้วยความตระหนักดีว่า ปัญหายาเสพติดอาจมีส่วนชักนำให้เกิดปัญหาสังคมหมุนเวียน เช่นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาวัยรุ่นปัญหาโสเภณีช่องโหว่และการพนันเป็นต้นปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนตลอดจนด้านเศรษฐกิจด้วย อย่างไรก็ตามปัญหายาเสพติดยังคงระบาดในหมู่เยาวชนหรือเด็กวัยรุ่นมิได้บรรเทาเบาบางลงไปนับวันปัญหายาเสพติดยังทับถมและเรื้อรัง รัฐบาลได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหายาเสพติด จึงกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะต้องเร่งดำเนินการ โดยผนึกกำลังของทุกภาคส่วนของสังคมร่วมกันเพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลกำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติที่ทุกหน่วยงานจะต้องให้ความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เบาบางลงหรือหมดสิ้นไปโดยเร็ว (ไชยยศ เหมะรัชตะ 2525: บทคัดย่อ)

สภาพปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายต่อสังคมโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความมั่นคงของชาติ รัฐบาลของแต่ละประเทศต้องทุ่มเงินงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตลอดจนการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากในประเทศแถบทวีปเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่งในส่วนของประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านเป็นพื้นที่การผลิต เป็นพื้นที่การค้า เป็นพื้นที่การแพร่ระบาด และเป็นทางผ่านลำเลียงยาเสพติด โดยมีตัวยาลึกที่ประสบปัญหา คือ ฟีน เฮโรอิน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็กซ์ตาซี และ

สารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด ประเทศไทยพบการค้ายาเสพติดที่สำคัญ 3 ชนิด คือ 1) การค้าเฮโรอีนกระจายอยู่บริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยบริเวณที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ภาคใต้และมีเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 2) การค้ากัญชาอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้พื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) การค้ายาบ้าได้แพร่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

ปัญหาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีพบการระบาดของยาเสพติดอยู่โดยเฉพาะพื้นที่ตามแนวชายแดนที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศกัมพูชาเช่น อำเภอน้ำขุ่น อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีรินทร์ อำเภอชุมพวง และ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ที่มีการนำเข้า/ลำเลียงยาเสพติดจำนวนมาก การแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่จะมุ่งเน้นที่ผู้ค้ารายย่อยที่มีข้อมูลการข่าวจากฐานผู้เสพ แต่ปัญหาที่สำคัญเกิดจากกลุ่มผู้ค้าส่งยาเสพติดไปจำหน่ายนอกพื้นที่ การแพร่ระบาดของยาเสพติดตั้งกรณีพื้นที่ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี ชาวบ้านตามริมแม่น้ำโขงทุกหมู่บ้านมีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด มาตรการเข้าพื้นที่ของภาครัฐจะจำกัดอยู่ที่เวลาและงบประมาณ ภายหลังโครงการหลังสิ้นสุดแล้ว กลุ่มผู้ค้าได้พัฒนาตัวขึ้นมาเป็นการติดต่อการค้าในลักษณะนายหน้า/คนกลางใช้สถานที่นัดพบติดต่อ/ซื้อขายนอกพื้นที่ กลุ่มผู้ค้าลักษณะนี้อาจเป็นพฤติกรรมที่สามารถพบได้ในพื้นที่ตำบลท่าสายลวด และตำบลปากชม อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนปัญหาเสพติดอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบการระบาดของยาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งในกลุ่มเสี่ยง เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สามเหลี่ยมมรกตมีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศกัมพูชาโดยเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดมีการลักลอบนำเข้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณจุดผ่อนปรนช่องตาอุ อำเภอชุมพวง จังหวัดอุบลราชธานี มาจำหน่ายให้แก่ผู้เสพ/ผู้ค้ายาเสพติดในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี การแก้ไขปัญหาเสพติดจะได้ผลจริงจึงทำให้ระบบอุปสงค์ลดลงเป็นทางหนึ่งที่สามารถควบคุมปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่เป็นหลัก เนื่องจากว่าผู้นำท้องถิ่นจะมีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ มีปัจจัยเสริมด้วยงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดโดยตรงทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นรูปธรรม สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดลงได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นหน่วยงานหลักด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศตส.อปท.) ตามคำสั่งที่ 4/2550 ของศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (ศอ.ปส.) ลงวันที่ 8

กฎหมาย 2550 กำหนดองค์ประกอบอำนาจหน้าที่และการแต่งตั้งให้จัดทำแผนงาน โครงการ และ กิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำยืนจังหวัดอุบลราชธานีจึงมีบทบาทในการนำ นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติเช่นการสนับสนุนงบประมาณเป็นผู้นำผู้ ประสานงาน ผู้สนับสนุนและผู้ปฏิบัติ ตามโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเป็นทางการ ทำให้ปัญหายาเสพติดลดลง (เอกสารคู่มือการอบรมศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดอุบลราชธานี 2551: 3-9)

ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการ/เลขานุการศูนย์ประสานงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปส.อปท.) จึงให้ความสำคัญ สนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี และ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการนำนโยบายการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

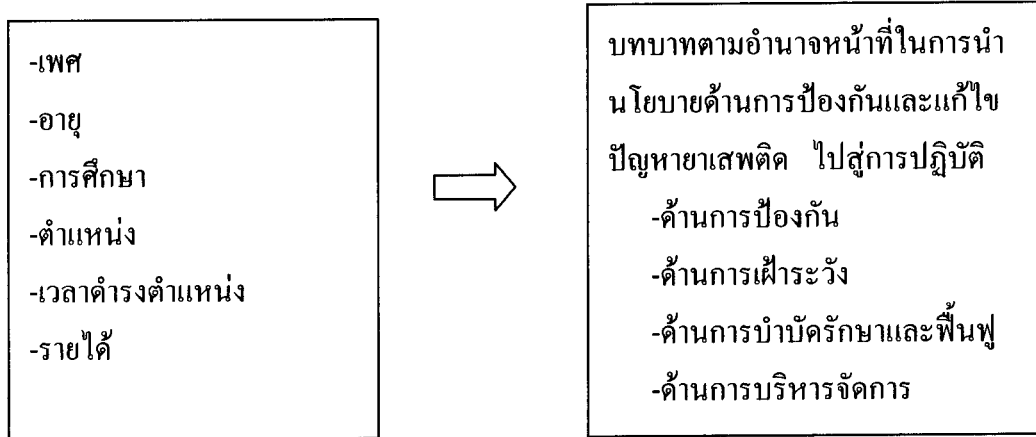
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบาย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบ ดังนี้

4.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

4.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

4.3 การศึกษา มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

4.4 ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

4.5 เวลาดำรงตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

4.6 รายได้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปสู่การปฏิบัติ

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

5.1 ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในเนื้อหาที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการป้องกัน บทบาทด้านการเฝ้าระวัง บทบาทด้านการบำบัดและฟื้นฟู และบทบาทด้านการบริหารจัดการ ในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 11 พ.ศ.2543 และองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 รวมไปถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

5.2 ขอบเขตพื้นที่ ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ทำการศึกษาเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยแยกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง รวมเป็น 8 แห่ง

5.3 ขอบเขตด้านประชากร ได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเฉพาะประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 169 คน แยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- (1) กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 13 คน
- (2) กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 112 คน
- (3) กลุ่มพนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 44 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลตำบลน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี องค์การบริหารส่วนตำบลโขง องค์การบริหารส่วนตำบลสีวิเชียร องค์การบริหารส่วนตำบลบุญเปื่อย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขาม องค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลยาง และองค์การบริหารส่วนตำบลโคมประดิษฐ์ ในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

6.2 สมาชิกสภาท้องถิ่น หมายถึง ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลตำบลน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2549 ถึงวันที่ 3 มีนาคม 2552 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภา

องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้รับเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2549 ถึง วันที่ 30 กรกฎาคม 2552

6.3 ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2549 ถึงวันที่ 3 มีนาคม 2552 และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้รับเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2549 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2552

6.4 พนักงานส่วนท้องถิ่น หมายถึง พนักงานเทศบาลที่บรรจุแต่งตั้ง โอน ย้าย ให้ดำรงตำแหน่งในเทศบาลตำบลน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี และพนักงานส่วนตำบลที่บรรจุแต่งตั้ง โอน ย้าย ให้ดำรงตำแหน่งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

6.5 บทบาทตามอำนาจหน้าที่ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการป้องกัน ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูและด้านการบริหารจัดการ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และรวมไปถึงการปฏิบัติอื่นตามที่ทางราชการมอบหมายให้ตามความจำเป็นและสมควร ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประชาชนส่วนรวมด้วย

6.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อ หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาคำแหน่ง เวลาดำรงตำแหน่งและรายได้ หรือให้หมายความรวมถึงปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับยาเสพติดของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านงบประมาณที่สนับสนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านบุคลากรที่ใช้ปฏิบัติงานในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยด้านนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

7.2 ได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.3 ได้ข้อเสนอแนะไปใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแก้ไขในการนำนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการนำนโยบายป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
  - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
  - 1.4 นโยบายยาเสพติด
  - 1.5 ปัจจัยที่มีผลและปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำเย็น
จังหวัดอุบลราชธานี
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1 หลักการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีอธิปไตยในตัวเองยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางตามวิธีที่เหมาะสม

จากแนวคิดเรื่องกระจายอำนาจส่งผลให้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินการปกครองท้องถิ่นในรูปการปกครองตนเอง (Local Government) ตามหลักการกระจายอำนาจทั้งนี้เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองของ

ประเทศเป็นได้ทั้งการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารการปกครองที่จะสนองตอบต่อความต้องการ ของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและตรงตามวัตถุประสงค์หรือเจตจำนงของท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและเป็นได้ทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง (Political Participation) เป็นการฝึกฝนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ประธาน คงฤทธิศึกษากร 2526: บทคัดย่อ)

การพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมีมานานเกือบหนึ่งศตวรรษแล้วแต่ปรากฏว่าการพัฒนาดังกล่าวมีลักษณะถูกบงการและควบคุมจากเบื้องบนเป็นหลัก มีลักษณะการปกครองแบบเมืองขึ้น และจำกัดอำนาจของท้องถิ่นมากกว่าการส่งเสริมให้เกิดประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและขาดการมีบทบาทสนองตอบจากประชาชนในเบื้องล่างการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมยังเชื่องช้า ขาดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่อาจทำให้คนในท้องถิ่นมีสิทธิมีเสียงในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง แม้แต่การพัฒนาด้านการศึกษาทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น แต่เมื่อสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ปัญหาต่างๆ ในประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับไม่ว่าจะเป็นปัญหาโรคติดต่อ ปัญหา น้ำเสียและมลพิษ ปัญหาอันตรายของโรงงานอุตสาหกรรมและปัญหาด้านอื่นๆเกิดขึ้นพร้อมกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ แต่การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทน้อยมาก โดยเฉพาะบทบาทการจัดการของผู้บริหารระดับท้องถิ่น จนกระทั่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น (ธเนศร์ เจริญเมือง 2540: 104)

ดังนั้น การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรูปแบบการปกครองที่มีความสำคัญทางการเมืองที่รัฐบาลทุกประเทศจำเป็นต้องจัดให้มีและส่งเสริมรูปแบบการปกครองตนเองของประชาชนให้สมบูรณ์ที่สุด

1.1.2 ความหมายการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่น

ความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่น (Local Government) มีผู้คำนิยามไว้มากมายทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และคำนิยามดังกล่าวมักจะมี ความหมายและหลักการที่สำคัญตรงกัน แตกต่างกันเพียงรายละเอียดและถ้อยคำ เช่น เดเนียนไวท์ (Daniel Wit) ให้ความหมายว่าคือการปกครองที่รัฐบาลกลางเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจปกครองร่วมกัน จอห์น เจเคลท (John J. Clarke) ให้ความหมายว่าคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพราะประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลักดันให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ดำเนินภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.1.4 โครงสร้างและรูปแบบการบริหารเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

1) เทศบาลตำบล

เป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดไว้ว่า ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศ กระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยที่ตัวพระราชบัญญัติเองไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะว่าการจะเป็นเทศบาลตำบลได้ต้องมีเงื่อนไขอย่างไร แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

(1) มีรายได้จริง ไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000,000 บาท ขึ้นไป

(2) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป

(3) ได้รับความเห็นชอบจากรายการในท้องถิ่นนั้น

นอกจากนี้เทศบาลตำบลจำนวนหนึ่งยังมีที่มาจาก การที่เมื่อพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลและกำหนดให้บรรดาสุขาภิบาลที่มีอยู่มีฐานะเป็นเทศบาลตำบลอีกด้วย

1. โครงสร้างเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ **สภาเทศบาล** และ **นายกเทศมนตรี** เดิมประกอบด้วย สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ต่อมา พ.ศ. 2543 ได้เพิ่มรูปแบบของผู้บริหารเทศบาลอีก 1 รูปแบบคือนายกเทศมนตรี ท้องถิ่นใดจะมีการบริหารในรูปแบบใดแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลนั้น มีแก้ไขเมื่อ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีฝ่ายบริหาร คือนายกเทศมนตรี ที่มีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเทศบาล

(1) **สภาเทศบาล** ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหาร อันเป็นวิถีแห่งการถ่วงดุลอำนาจ อำนาจดังกล่าวได้แก่ อำนาจในการตราเทศบัญญัติ และอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารด้วยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปราย รวมทั้งการอนุมัติงบประมาณ พระราชบัญญัติเทศบาลได้กำหนดให้สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา

เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน ในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ แต่คำนิยามที่ได้รับการกล่าวอ้างอย่างกว้างขวางคือ คำนิยามของ วิลเลียม เอ โรบสัน (William A. Robson) ผู้เชี่ยวชาญในกิจการปกครองท้องถิ่น เคยดำรงตำแหน่งประธานสมาคมการปกครองท้องถิ่นนานาชาติ ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามควรอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตยแต่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และมีองค์กรที่จำเป็น (necessary Organizations) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง (สุริยา ถิตย์ฉาย 2540: 19)

1.1.3 หลักการการปกครองท้องถิ่น

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นสามารถนำมาอธิบายถึงหลักการของการปกครองท้องถิ่น ในสาระสำคัญได้ดังนี้ (ประหยัด หงส์ทองคำ 2532: 11)

- 1) การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจจะมีลักษณะแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่
- 2) การปกครองของชุมชนที่เรียกกันว่าการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง ส่วนขอบเขตของอำนาจอิสระในท้องถิ่นจะแตกต่างกันไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพิจารณาการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิประการแรกคือ การออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อกำกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่นได้แต่กฎข้อบังคับทั้งปวงต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นๆ ของรัฐ สิทธิประการที่สอง เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ สิทธิในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) และกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการ และนำรายได้มาบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
- 4) มีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (necessary Organizations) โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ หัวใจสำคัญขององค์กรนี้อยู่ที่เจ้าหน้าที่ขององค์กรจะต้องได้รับเลือกจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามหลักการและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และสมาชิกสภาเทศบาลนี้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี ทั้งนี้ จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกทั้งหมด 12 คน สภาเทศบาลนั้น มีประธานสภา 1 คนและรองประธานสภา 1 คนโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาลกล่าวคือ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้เรียกประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครบตามจำนวนแล้วและให้สมาชิกสภาเทศบาลประชุมเลือกกันเองจากสมาชิกด้วยกันเป็นประธานสภาและรองประธานสภาเพื่อดำเนินกิจการของสภาเทศบาลตามกฎหมายกำหนดต่อไป

(2) **นายกเทศมนตรี** ฝ่ายบริหารของเทศบาล คือ นายกเทศมนตรี กฎหมายกำหนดให้มีนายกเทศมนตรี 1 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย(พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 48 วรรค 2) โดยเทศบาลตำบลให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน

นายกเทศมนตรี มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล (พระราชบัญญัติเทศบาลมาตรา 48 สัตตรส)

(3) **พนักงานเทศบาล** การปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำในเทศบาล มีพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจเทศบาล

2. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือบังคับให้ปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ นอกจากนั้นยังมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะระดับต่างๆ ไว้โดย เทศบาลตำบลมีหน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งฝอย
- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

2. องค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามกฎหมายกำหนดไว้ (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง 2544)

1) โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล องค์ประกอบ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 3 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 6 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลองค์ประกอบ คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน มาจากการแต่งตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มาจากการแต่งตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) พนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบล ส่วนการคลัง ส่วนโยธา และส่วนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น

2) หน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล

(4) เข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามสมัยประชุม

3) คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มาตรา 59) ดังต่อไปนี้

(1) บริหารงานกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเสนอสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบ

(3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ราชการมอบหมายเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามสมัยประชุม ทั้งสมัยประชุมสามัญประจำปี และสมัยประชุมวิสามัญ

4) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 66 ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

(2) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาผู้หญิง เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. ค้ำจุนคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2535: 331) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะ (Public Policy) คือ การที่รัฐบาลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดและการตัดสินใจเช่นนั้นนั้นมีผลบังคับตามกฎหมายนั่นคือ หากประชาชนไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษ

กุลชน พงศธร (อ้างใน ช่อ วายุภักดิ์ 2539: 54) กล่าวว่านโยบายสาธารณะคือแนวทางกว้างๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นหนทางซึ่งนำไปให้มีการกระทำต่างๆเกิดขึ้นตามมา เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้

ฮาร์โลด์ ดี ลาสเวลล์ (Harrold D. Lasswell) (อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ 2335: 45) ได้จำแนกกระบวนการในการกำหนดนโยบายออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ การค้นหาและการรวบรวมข้อมูล การรับรองและสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานและการกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม การนำเอานโยบายไปประยุกต์ปฏิบัติการประเมินผลนโยบายและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย

วิลเลียม ดับเบิลยู โบเยอร์ (William W. Boyer) (อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ 2335: 45) ได้จำแนกการกำหนดนโยบายออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเสนอความคิดริเริ่ม ขั้นร่างนโยบายขั้นต้น ขั้นเข้ามาส่วนร่วมของสาธารณะ ขั้นร่างนโยบายขั้นสุดท้ายและขั้นประเมินผลทบทวนนโยบาย

โดยสรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนโยบายสาธารณะและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมีขั้นตอนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เป็นเพียงแต่การใช้คำเพื่ออธิบายความหมายของแต่ละขั้นตอนแตกต่างกันออกไปเท่านั้น ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาตัวแปรการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล (Policy Evaluation) และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข (Policy Revision) ตามกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Step in Policy Process) เป็นสำคัญ

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

แนวคิดและความหมายของคำว่า บทบาทในความหมายที่แตกต่างหลายความหมาย ที่สำคัญมีดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2526: 197) ได้กล่าวว่าบทบาทหรือหน้าที่ หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของบุคคลในแต่ละกลุ่มหรือสังคมใดๆ ทำหน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติเป็นสิ่งหรือกลุ่มสังคมหรือวัฒนธรรมของกลุ่มนั้นกำหนดขึ้น บทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของคนในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อคนอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน

พัทยา สายหู (2534: 58-63) ได้อธิบายว่าบทบาทหน้าที่ คือสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นบุคคล และเปรียบได้เสมือนบทบาทของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงในละครเรื่องนั้นๆ เป็นอะไรมีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไรถ้าแสดงผิดบทหรือไม่สมบทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ไปเลย ในความหมาย เช่นนี้ บทบาทก็คือ การกระทำต่างๆ ที่ “บท” กำหนดไว้ให้ผู้แสดงต้องทำครบถ้วนที่ยังอยู่ใน “บท” นั้น

แอลพอร์ต (Allport) (1935: 186-188) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ

(1) ความคาดหวังในบทบาท (Role Expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือเป็นบทบาทที่สถาบันองค์การหรือกลุ่มสังคม คาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่

(2) การรับรู้บทบาท (Role Conception) เป็นการรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าการจะมองเห็นบทบาทของตนได้ตามการรับรู้ (Perceived Role) การรับรู้ในบทบาทย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายและค่านิยมที่บุคคลรวมบทบาทนั้น

(3) การยอมรับของบุคคล (Role Acceptance) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทและการสื่อสารระหว่างสังคม เพราะว่าบุคคลไม่ได้ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป ถ้าหากว่าบทบาทนั้นทำให้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของบุคคลนั้น

(4) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตน

พนม ลิมอารีย์ (2524: 345) ได้ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า บทบาทหมายถึง การกระทำซึ่งแสดงออกโดยตำแหน่งที่แน่นอนที่บุคคลนั้นเป็นอยู่เมื่อไรก็ตามที่เขาแสดงปฏิกิริยาตอบสนองตามสิทธิและหน้าที่ในวัฒนธรรมที่เขาอยู่เรากล่าวได้ว่าเขาแสดงบทบาทที่เขาจำเป็นต้อง

แสดง ซึ่งการแสดงบทบาทตามฐานะของตนนั้น แต่ละคนจะต้องพัฒนาการแสดงบทบาทของตน โดยอาศัยการเรียนรู้ในแต่ละวัฒนธรรมที่ตนอาศัยอยู่

สุรพล พุฒคำ (2522: 19) ให้ความหมายบทบาทว่า บทบาทและหน้าที่เป็นของคู่กัน ซึ่งกำหนดคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นจะได้รับบทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลดำรงตำแหน่งนั้น จะต้องกระทำรวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่งซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

บีโร (Berol) (1966) (อ้างใน กนกพร สุขสาย 2537: 11) ได้อธิบายเรื่องบทบาทไว้คือ

(1) บทบาทที่กำหนด (Role Prescriptions) คือ บทบาทที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคล ที่อยู่ในตำแหน่งนั้นจะต้องกระทำบทบาทเช่นไรบ้าง

(2) บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) คือ บทบาทที่บุคคลได้กระทำหรือปฏิบัติจริงๆ เมื่อเขาอยู่ในบทบาทนั้นๆ ควรกระทำอะไรบ้าง

(3) บทบาทที่ถูคาดหวัง (Role Expectations) คือ บทบาทที่ถูคาดหวังโดยผู้อื่น หรือผู้ที่เกี่ยวข้องว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นๆ ควรกระทำอะไรบ้าง

ทิตยา สุวรรณะชฎ (อ้างใน กิตตินันท์ ยุงทอง 2544: 7) ได้อธิบายบทบาทว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่ง และได้แบ่งบทบาทออกเป็น บทบาทตามอุดมคติ (ideal role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง (actual role) ซึ่งเป็นผลรวมของส่วนต่อไปนี้

- (1) บทบาทตามอุดมคติ
- (2) บุคลิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่ง
- (3) อารมณ์ขณะแสดงบทบาท และอุปกรณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่
- (4) ปฏิกริยาของผู้เกี่ยวข้อง

โดยสรุปหากบุคคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยอมรับในบทบาทปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีความพึงพอใจในบทบาทที่ได้รับก็จะทำให้การนำนโยบาย ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพแต่ถ้าบุคคลากรขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ยอมรับในบทบาทที่ได้รับไม่มีความพึงพอใจในบทบาท และไม่ยอมปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จะส่งผลให้การนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติไม่เกิดผล ดังนั้น เรื่องของบทบาทจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการนำนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติ

1.4 นโยบายยาเสพติด

1.4.1 นโยบายยาเสพติดของรัฐบาล

นโยบายยาเสพติดรัฐบาลพันตำรวจโทดร.ทักษิณชินวัตรนายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาว่า นโยบายเร่งด่วน: เร่งจัดตั้งสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติดควบคุมไปกับการปราบปรามและป้องกัน นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งรัฐบาลจะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและสติปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรมและสังคมที่สมดุลย์รัฐบาลจะเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายระยะเร่งด่วน โดยหลักการป้องกันนำการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด (คำแถลงต่อรัฐสภา 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544)

นโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาพันตำรวจโทดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงว่า รัฐบาลจะดำเนินการต่อเนื่องอย่างจริงจังที่จะปราบปรามผู้มีอิทธิพลและยาเสพติดให้หมดไปจากสังคมไทย โดยยังคงยึดหลักการ ผู้เสพ คือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา ส่วนผู้ค้า คือผู้ที่ต้องได้รับโทษตามกระบวนการยุติธรรมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับมาตรการปราบปรามทางกฎหมาย และตัดช่องทางการหาเงินทุจริตของผู้มีอิทธิพลในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการค้ายาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า และการเป็นเจ้ามือ การพนัน เป็นต้น นอกจากนี้นโยบายด้านยาเสพติดยังปรากฏในนโยบายอื่นที่เป็นปัญหาเงื่อนไขเกี่ยวกับยาเสพติดได้แก่ รัฐบาลจะจัดตั้งเขตปลอดอบายมุขรอบสถานศึกษาโดยผลักดันกฎหมายและมาตรการเพื่อให้อบายมุขยาเสพติดและสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายอยู่ห่างไกลจากเยาวชนรัฐบาลจะสร้างนิสัยรักการกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์หลีกเลี่ยงการหมกมุ่นกับสิ่งอบายมุขและยาเสพติด (คำแถลงต่อรัฐสภา 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548)

นโยบายยาเสพติดรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า รัฐบาลจะมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งที่คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานคุณธรรม โดยมีนโยบายดังนี้ สร้างความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคมให้สามารถจัดการตนเองเกี่ยวกับความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การปกครองและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิทธิชุมชน โดยส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน องค์กรอาสาสมัคร ภาคธุรกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การดูแลเด็กและเยาวชน คนพิการ คนสูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส การสนับสนุนสิทธิสตรี ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (คำแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549)

นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชนายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลจะดำเนินนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกเร่งรัดแก้ไขปัญหายาเสพติดและปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยยังยึดหลักการ *ผู้เสพ คือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา ส่วนผู้ค้าคือผู้ที่ต้องได้รับโทษตามกระบวนการยุติธรรม* ทั้งนี้ รัฐบาลจะเร่งรัดปราบปรามการค้ายาเสพติด ลดปริมาณผู้เสพยาและป้องกันมิให้กลุ่มเสี่ยงเข้าไปเป็นเหยื่อของยาเสพติด โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ควบคู่กับมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และใช้มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตัดช่องทางการหาเงินทุจริตของผู้มีอิทธิพลในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การค้ำมนุษย์ และการเป็นเจ้ามือการพนัน (คำแถลงต่อรัฐสภา 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)

นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลจะดำเนินการเร่งรัดปราบปรามการค้ายาเสพติด ปราบปรามผู้มีอิทธิพลอบายมุข และสิ่งชั่วร้ายอื่น โดยสนับสนุนการปฏิบัติการ *รวมพลังประชาไทย พันภัยยาเสพติด* เร่งรัดแก้ไขปัญหายาเสพติดลดปริมาณผู้เสพและป้องกันมิให้กลุ่มเสี่ยงเข้าไปเป็นเหยื่อของยาเสพติดใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับมาตรการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและใช้มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมตัดช่องทางการหาเงินทุจริตของผู้มีอิทธิพลในทุกๆ ด้าน (คำแถลงต่อรัฐสภา 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551)

นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลจะดำเนินการนโยบายด้านสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมีการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัดรวมทั้งขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด (คำแถลงต่อรัฐสภา 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551) รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่ชัดเจนที่จะลดปัญหายาเสพติดและขจัดความเดือดร้อนของประชาชนและจะตั้งเป้าไว้ว่าแผนที่จะดำเนินการและที่จะปฏิบัติจากนี้ไปโดยจะดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญ ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน คือ รั้วแรกคือรั้วชายแดน รั้วที่สองคือรั้วชุมชน รั้วที่สามคือรั้วสังคม รั้วที่สี่คือรั้วโรงเรียน และรั้วที่ห้าคือ รั้วครอบครัว

1.4.2 แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดภาครัฐ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) มีแนวคิดเรื่องการแก้ไขปัญหายาที่ยังคงเหลือในพื้นที่ผลิต พื้นที่นำเข้า-ส่งออก พื้นที่ค้าและแพร่ระบาด พื้นที่เก็บพักยา

เสพติด พื้นที่พิเศษและบุคคลที่เป็นผู้ค้า ผู้เสพ ยาเสพติด โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 4 ยุทธศาสตร์ มีภารกิจเฉพาะพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย 7 กลุ่ม ประกอบด้วย

- (1) กลุ่มพื้นที่ตามแนวชายแดน
- (2) กลุ่มปลูกฝิ่นซ้ำซาก
- (3) กลุ่มพื้นที่แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
- (4) กลุ่มพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- (5) กลุ่มพื้นที่ที่ปรากฏปัญหา
- (6) กลุ่มพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอสำคัญ
- (7) กลุ่มผู้เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1.4.3 แผนปฏิบัติการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเป็นวาระของชาติ เพื่อให้การดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในพื้นที่โดยนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเป็นผู้อำนวยการและปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ รวม 13 คน ในแต่ละพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่ให้การสนับสนุนจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การประสานงานและร่วมมือกับกลไกต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถาบันชุกฉวยรักษ์กรมการแพทย์ กรมควบคุมวัตถุเสพติดสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) กรมสุขภาพจิต กรมสนับสนุนการบริการสุขภาพ สถานีตำรวจ ชุมชน หมู่บ้าน เป็นต้น (คู่มือบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 2550: 7-25)

1.5 ปัจจัยที่มีผลและปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้หลายท่าน เช่น

เจมส์ ดับบลิว เฟสเลอร์ (James W. Fesler) (อ้างถึงใน ร.ต.อ.วันชัย สุวรรณศิริเขต 2535: 21) ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญดังนี้

1) สมรรถนะ (capacity) และความจริงจัง (commitment)
 2) การมีเป้าหมายในนโยบายที่ชัดเจน (clear objectives)
 3) การเริ่มต้นที่ดี (initiative) ของกระบวนการกำหนดนโยบาย
 นอกจากนี้ เฟสเลอร์ (Fesler) ยังชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยว่าประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 6 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ความเฉื่อยชา (inertia) ขององค์กรที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการตามนโยบาย
- 2) ความสลับซับซ้อน (complexity) ของการดำเนินการตามนโยบาย
- 3) การมีขอบเขตแห่งความพยายามที่ไม่เพียงพอ (inadequate scope of effort) ในการดำเนินการตามนโยบาย
- 4) การไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ (weak congressional support)
- 5) งบประมาณไม่พอเพียง (inadequate funds)
- 6) การขาดผู้นำที่มีความรู้ความสามารถหรือความจริงจังต่อการปฏิบัติหน้าที่ (the loss of leadership)

ส่วนแกรรี่ ดี บริเวอร์ และปีเตอร์ เดอลีองส์ (Garry D. Brewer and Peter DeLeon 1963) (อ้างถึงใน ร.ต.อ.วันชัย สุวรรณศิริเขต 2535: 21) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบด้วยปัจจัย 6 ปัจจัยดังนี้

- 1) จุดกำเนิดนโยบาย (source of policy)
  - 2) ความสลับซับซ้อน (complexity)
  - 3) การสนับสนุนของนโยบาย (support of policy)
  - 4) ความซับซ้อนของการบริหาร (complexity)
  - 5) สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติตามนโยบาย (incentives for implementers)
  - 6) การจัดสรรทรัพยากร (resource allocation)
- สำหรับนักวิชาการไทยที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

วเรช จันทรศร (อ้างถึงใน ร.ต.อ.วันชัย สุวรรณศิริเขต 2535: 27) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่

- 1) บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy standard and objectives) เป็นสิ่งที่จำเป็นที่องค์กรจะต้องกำหนดให้มีขึ้นและจะต้องกำหนดให้ชัดเจนทั้งนี้เนื่องจากการมีบรรทัดฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนย่อมทำให้เข้าใจว่า อะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ เมื่อเข้าใจแล้วว่าอะไรคือความต้องการ ก็ย่อมเป็นการง่ายที่จะ

ทำให้ผู้นำหน่วยสามารถกำหนดภารกิจที่ชัดเจนมีการมอบหมายงานหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กัน อันจะเป็นแนวทาง ทำให้การประสานการปฏิบัติเป็นไปด้วยความราบรื่น

2) กระบวนการติดต่อสื่อสาร (interorganizational communication) เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่น่านโยบายไปปฏิบัติทราบว่า บรรทัดฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้มีเป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติอย่างไรและผู้ปฏิบัติถูกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร

3) กิจกรรมเพื่อให้การบังคับใช้มีผล (enforcement activities) เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร โครงการต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อใช้วัดความก้าวหน้าหรือวัดผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ โดยการใช้วิธีต่างๆ เข้าควบคุมการปฏิบัติงาน ให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติไปตามแนวทางของนโยบายที่กำหนดไว้ เช่น การสนับสนุนหรือตัดความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ การนำผลการปฏิบัติประกอบการให้คุณให้โทษ การใช้ระบบรายงานผลการปฏิบัติเป็นต้น

4) ลักษณะของหน่วยปฏิบัติ (characteristics of the implementing agencies) เป็นลักษณะบางประการของหน่วยงานที่จะต้องน่านโยบายไปปฏิบัติที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร โครงการควรส่งเสริม เพราะเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการน่านโยบายไปปฏิบัติ เช่น ลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ภายในองค์การระดับความเข้มงวดในการควบคุม ความแข็งแกร่งขององค์กร ระบบการสื่อสารภายในองค์การ เป็นต้น

5) ทรัพยากร (policy resources) ในที่นี้หมายถึง เงินทุนและการช่วยเหลืออื่นๆ โดยปัจจัยเรื่องทรัพยากร อาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่าการน่านโยบายจะสำเร็จหรือไม่แต่อย่างไรก็ดีทรัพยากรดังกล่าวนี้

6) สภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม (economics social and political conditions) เป็นปัจจัยภายนอกองค์การที่มีผลกระทบต่อการน่านโยบายไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของการสนับสนุนทรัพยากรในส่วนที่เป็นงบประมาณนอกระบบว่าสามารถขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ หรือมีพอให้ขอรับการสนับสนุนได้หรือไม่ ด้านการเมืองที่ผู้ปฏิบัติจะต้องเผชิญกับกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องแสวงหาการสนับสนุนและด้านสังคม ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องยอมรับแนวความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาหาข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยากที่จะทำได้โดยราบรื่น เพราะมีทั้งการได้รับความร่วมมือหรือไม่ได้รับความร่วมมือ

7) ความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติ (co-operational and participational implementers) เป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาเพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ วรรณคดี จันทรศร (2529: 195) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการวัดระดับของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า สามารถวัดได้ 3 แนวทางด้วยกัน คือ

1) พิจารณาจากระดับของความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายฯ ไปปฏิบัติต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย

2) พิจารณาจากผลการปฏิบัติตามนโยบายขององค์กรนั้นว่า บรรลุผลโดยปราศจากข้อขัดข้องหรือปัญหาอย่างอื่น อย่างไรหรือไม่

3) พิจารณาจากการที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระยะเวลาสั้นได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติเป็นอย่างไรหรือก่อให้เกิดผลกระทบตามพึงปรารถนาไว้อย่างไรหรือไม่

5.1.2 ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะต้องพิจารณาด้วยการปฏิบัติตามนั้นมีปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องอย่างไรเพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ วรรณคดี จันทรศร (2529: 222-235) ได้กล่าวถึงปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า ประกอบด้วยปัญหาสำคัญ 5 ประการ คือ

1) ปัญหาทางด้านสมรรถนะ

(1) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลากรนั้นมีเงื่อนไขหลายๆ ประเด็นที่จะต้องพิจารณา โดยเงื่อนไข *ประการแรก* ต้องพิจารณาว่า นโยบายที่ถูกนำไปปฏิบัตินั้นต้องการบุคคลจำนวนเท่าไร คุณสมบัติอย่างไร เงื่อนไข *ประการที่สอง* บุคลากรเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายหรือไม่ *ประการที่สาม* หากหน่วยงานไม่มีบุคลากรประเภทนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะสามารถสรรหาบุคคลที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานได้อย่างไร ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะเป็นปัญหาในขั้นเริ่มต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งหากหน่วยงานขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบาย ก็จะส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในขั้นตอนเริ่มแรกและในระยะต่อไป

(2) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับเงินทุน เป็นปัญหาที่สำคัญค่อนข้างมากหากหน่วยงานถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขการสนับสนุนเงินทุนไม่ว่าอาจจะเป็นด้วยจำนวนเงินทุนหรือระเบียบตลอดจนข้อบังคับต่างๆ ย่อมจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงานเกิดความไม่คล่องตัว ไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายได้อย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจัยนี้จะสามารถแก้ไขได้ก็ตรงที่หน่วยงานงบ

กลางจะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหา เช่น การจัดสรรงบประมาณ การแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน

(3) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิทยาการหรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ถ้าผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเรื่องนี้จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยทางด้านบุคลากรโดยตรงอีกส่วนหนึ่ง

2) ปัญหาทางการควบคุม

ความสามารถในด้านการควบคุม คือ ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งสภาพปัญหาทางการควบคุมก็คือ *ประการแรก* หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถแปลงนโยบายที่ได้วางไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ อันสอดคล้องต่อความต้องการของผู้กำหนดนโยบายได้ *ประการที่สอง* หน่วยที่ปฏิบัติจะมีการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานนั้นเพียงไร ซึ่งเงื่อนไขต่างๆเหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจว่าตนเองต้องทำอะไรทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ถูกต้องรวมทั้งแผนงาน โครงการตลอดจนวัตถุประสงค์ต่างๆ คลุมเครือไม่ชัดเจน

3) ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง มีเงื่อนไขที่สำคัญอยู่ 6 ประการ ที่ทำให้สมาชิกภายในองค์การ หรือภายในหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้ คือ

(1) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้น ไม่ได้มาจากฐานความต้องการของตนอย่างแท้จริง

(2) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้นมีผลทำให้ดุลพินิจในการปฏิบัติ ตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำของตนเองต้องเปลี่ยนแปลง

(3) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า หัวหน้าหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญหรือให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

(4) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้นมีผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในภารกิจและหน้าที่ของบุคลากรอย่างขนานใหญ่

(5) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้นถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจในสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน

(6) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจะต้องปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างไร

4) ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเรื่องของอำนาจและความรับผิดชอบขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยปัญหาดังกล่าวจะมีมากหรือน้อยขึ้นกับปัจจัยเหล่านี้

(1) ระดับของการติดต่อและสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยที่ปฏิบัติกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง

(2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติต้องแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) ระดับความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยสามารถทำงานร่วมกันได้

5) ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ หมายถึง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมืองหรือข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน ซึ่งจะให้ความสนับสนุนเพิกเฉยหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจะมากหรือน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าหน่วยปฏิบัติงานที่รับผิดชอบมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากน้อยเพียงไร

(2) บุคคลสำคัญในท้องถิ่นตลอดจนกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่นให้ความสนับสนุนเพิกเฉยหรือคัดค้านการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมากน้อยเพียงไร

2. ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

2.1 ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย เทศบาลตำบลจำนวน 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

2.1.1 เทศบาลตำบลน้ำยืน มีพื้นที่ 5.40 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 9,819 คน แยกเป็น ชาย 4,865 คน หญิง 4,954 คน มีครัวเรือน จำนวน 2,571 ครัวเรือน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ำยืนจังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน/ชุมชน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 12 คน ผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน เลขานุการนายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน พนักงานเทศบาล จำนวน 8 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 13 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 24 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 1 คน

มีรายได้ตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552 รวมทั้งสิ้น จำนวน 50,345,500 บาท

2.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลสิวีเขียร มีพื้นที่ 109.01 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 5,570 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 2,801 คน หญิง จำนวน 2,769 คน จำนวนครัวเรือน 1,268 ครัวเรือน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 26 คน ผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 6 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 3 คน

มีรายได้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552 รวมทั้งสิ้น จำนวน 20,164,500 บาท

2.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลโขง มีพื้นที่ 192.52 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 6,439 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 3,289 คน หญิง จำนวน 3,150 คน จำนวนครัวเรือน 1,493 ครัวเรือน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 22 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการ นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 7 คน พนักงานจ้าง ตามภารกิจ จำนวน 5 คน

มีรายไคตามคอบบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจําปงบประมาณ พ.ศ. 2552 รวมท้ังสิ้น จำนวน 22,659,288 บาท

2.1.4 องคอบการบรหการส่วนตำบลนุเปือย มีพื้นที่ 93.65 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 8,970 คน แยกเป็็น ชาย จำนวน 4,561 คน หญิง จำนวน 4,109 คน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ําย้ันจังหวัดอุบลราชธานี คอบมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 30 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการ นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 8 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 6 คน

มีรายไคตามคอบบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจําปงบประมาณ พ.ศ. 2552 รวมท้ังสิ้น จำนวน 24,165,250 บาท

2.1.5 องคอบการบรหการส่วนตำบลเก่าขาม มีพื้นที่ 74.95 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 7,186 คน แยกเป็็น ชาย จำนวน 3,646 คน หญิง จำนวน 3,540 คน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ําย้ันจังหวัดอุบลราชธานี คอบมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 24 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการ นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 8 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 7 คน

มีรายไคตามคอบบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจําปงบประมาณ พ.ศ. 2552 รวมท้ังสิ้น จำนวน 18,268,572 บาท

2.1.6 องคอบการบรหการส่วนตำบลยาง มีพื้นที่ 65 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 7,653 คน แยกเป็็น ชาย จำนวน 3,848 คน หญิง จำนวน 3,805 คน จำนวนคร้ัวเรือ้น 1,437 คร้ัวเรือ้น (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอน้ําย้ันจังหวัดอุบลราชธานี คอบมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 24 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการนายก อบคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 9 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 12 คน

มีรายไ้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552 รวม ทั้งสิ้น จำนวน 19,554,340 บาท

2.1.7 องค์การบรหการส่วนตำบลขนาดใหญ่ มีพื้นที่ 62.85 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 4,234 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 2,110 คน หญิง จำนวน 2,124 คน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอไ้ย่นจังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 24 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการนายก อบคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 9 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 9 คน

มีรายไ้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552 รวม ทั้งสิ้น จำนวน 17,755,619.74 บาท

2.1.8 องค์การบรหการส่วนตำบลคอมประคอบฐ์ มีพื้นที่ 309.50 ตารางกิโลเมตร มี ประชากรจำนวน 16,034 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 8,151 คน หญิง จำนวน 7,883 คน จำนวน คร้วเรือน 3,901 คร้วเรือน (ตามสถิติทางทะเบียนราษฎรอำเภอไ้ย่นจังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 21 หมู่บ้าน มีโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ประกอบด้วย สภามอบคอบการบรหการส่วนตำบล มีสมาชิกสภา จำนวน 42 คน ผู้บรหการ ประกอบด้วย นายกองคอบการบรหการส่วนตำบล รองนายกองคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการ นายกอบคอบการบรหการส่วนตำบล จำนวน 1 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 12 คน พนักงานจ้าง ตามภารกิจ จำนวน 4 คน

มีรายไ้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 รวม ทั้งสิ้น จำนวน 37,090,000 บาท

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดของอำเภอน้ำยืน ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ น้ำยืน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2552

สถานการณ์ยาเสพติด

อำเภอ น้ำยืน เป็นจังหวัดชายแดนมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว และกัมพูชาประชาธิปไตย มีเขตแดนทางบก ระยะยาว 48 กิโลเมตร และเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทางบกระยะทาง 21 กิโลเมตร เขต ติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยทางบกระยะทาง 27 กิโลเมตร มีหมู่บ้านติดกับชายแดน 17 หมู่บ้าน/ชุมชน

- 1) ปริมาณการผลิต การค้ายาเสพติดนอกประเทศยังดำรงอยู่และพร้อมที่จะนำเข้ามา ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง
- 2) ยังมีกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ยอมเข้ารับการรักษาหลงเหลืออยู่ ประกอบ กับมีผู้เสพยาเสพติดรายใหม่เกิดขึ้น
- 3) สถานะปัญหาด้านผู้ค้า ผู้เสพ/ผู้ติด กลุ่มใหม่เข้าสู่วงจร และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น
- 4) กลุ่มผู้ค้าต่างชาติมีบทบาทในการค้า โดยเฉพาะการลักลอบเข้ามาของกลุ่ม ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองเพื่อใช้แรงงาน
- 5) ชนิดของยาเสพติดเริ่มมีชนิดอื่นเพิ่มขึ้น รวมทั้งสารระเหยมีการแพร่ ระบาดใน กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาและในสถานศึกษาตามชุมชนต่าง ๆ มากขึ้น
- 6) เงื่อนไข ปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ หลายประการมีการเกื้อกูลต่อ การขยายตัวของปัญหา

จากสภาพภูมิประเทศของอำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีเขตติดต่อกับประเทศ เพื่อนบ้าน สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ซึ่ง มีเส้นทางสำคัญในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ โดยมีจุดนำเข้าที่สำคัญทั้งจุดผ่อน ปรน และท่าข้ามตามธรรมชาติ (หมู่บ้าน/ชุมชน) ได้แก่

- ก. จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า 1 แห่ง ช่องอานม้า อ.น้ำยืน (ตรงข้ามบ้านสะเดียงกลาง อำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย)
- ข. ช่องทางตามธรรมชาติ หมู่บ้าน/ชุมชน ชายแดน ที่เป็น ช่องทางธรรมชาติ ตาม หมู่บ้านชายแดน จำนวน 17หมู่บ้าน/ชุมชนและมีการลักลอบนำเข้ามาในมาในเขตพื้นที่จากอำเภอบุณทริก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นอำเภอเขตติดต่อกัน

สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการป้องกันปราบปราม

ของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี (ห้วงเดือนพฤศจิกายน 2551- 31 มกราคม 2552) มีการดำเนินงาน ดังนี้

1) สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ จากการสืบสวนสอบสวนเขตรับผิดชอบพบการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) และสารระเหยในระดับเบาบางส่วนมากจะแพร่ระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและกลุ่มวัยรุ่นที่มีปัญหาทางครอบครัวขาดความอบอุ่นต้องอาศัยยาเสพติดเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดและกลุ่มผู้ที่เคยถูกดำเนินคดียาเสพติดมาแล้วแต่กลับหันกลับมายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

2) การป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจภูธรน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานีได้ประสานการปฏิบัติกับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดฝึกอบรมโครงการอบรมค่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 800 คน มีการสุ่มตรวจปีสสาวะเพื่อหาสารเสพติดตามสถานศึกษา สถานบริการ สถานประกอบการ ตั้งจุดตรวจจุดสกัดตามเส้นทางที่คาดว่าจะมีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ มีการสืบสวนสอบสวน ตรวจค้น จับกุมเป้าหมายผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติด มีการนำผู้เสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในสถานบำบัดรักษา

3) ผลการปฏิบัติป้องกันปราบปรามยาเสพติดเขตอำเภอน้ำยืนจังหวัดอุบลราชธานี

(1) การสืบสวน ตรวจค้น จับกุมผู้ต้องหาคดีมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมายเพื่อจำหน่าย จำนวน 4 ราย ผู้ต้องหา 4 คน

(2) การสืบสวน ตรวจค้น จับกุมผู้ต้องหาคดีมียาเสพติดให้โทษประเภท 5 (กัญชา) ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมายเพื่อจำหน่าย จำนวน 1 ราย ผู้ต้องหา 1 คน

(3) การสืบสวน ตรวจค้น จับกุมผู้ต้องหาคดีมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมาย จำนวน 4 ราย ผู้ต้องหา 4 คน

(4) การสืบสวน ตรวจค้น จับกุมผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในความครอบครองโดยผิดกฎหมาย จำนวน 7 ราย ผู้ต้องหา 7 คน

(5) การสืบสวน ตรวจค้น จับกุมผู้ต้องหาคดีใช้สารระเหย (กาว, ทินเนอร์, เบนซิน) เพื่อบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจโดยวิธีการสุดคม จำนวน 15 ราย ผู้ต้องหา 15 คน

(6) การสุ่มตรวจปีสสาวะเพื่อหาสารเสพติดในสถานศึกษา สถานบริการ สถานประกอบการ จำนวน 50 คน พบสารสีม่วง จำนวน 7 คน ไม่พบสารเสพติด จำนวน 43 คน

(7) ส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในสถานบำบัด จำนวน 7 คน

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมล สาดศรี (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกรมสามัญศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอำนาจเจริญ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ส่วนปัจจัยด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์และปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบายแตกต่างกันมีผลต่อการนำนโยบายยาเสพติด ไปปฏิบัติ

วุฒิพงษ์ นาวิณ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ผลการศึกษาพบว่า การมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการศึกษาอบรมด้านยาเสพติด การมีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา และการได้รับความร่วมมือจากประชาชน มีผลต่อการปราบปรามยาเสพติด

ฐิติรัตน์ ศรีธีระวิโรจน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า

1) พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี มีทัศนะเห็นว่า

(1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนโยบาย ปัจจัยด้านขบวนการถ่ายทอดนโยบาย ปัจจัยด้านการได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องกับนโยบาย และปัจจัยด้านบุคลากรและงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ

(2) ปัญหาด้านการขาดความรู้ ความเข้าใจในตัวนโยบาย ปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณ ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานและปัญหาด้านการเมืองเป็นปัญหาในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ

2) พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 5 มีทัศนะต่อปัจจัย ที่มีผลในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติแตกต่างกัน โดยแตกต่างกันในปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบาย

3) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรีที่ไม่ได้เป็นกรรมการบริหาร มีทัศนคติต่อปัญหาในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติแตกต่างกัน โดยแตกต่างกันในปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณ และปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงาน

4) พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรีที่มีระดับความรับผิดชอบต่อชุมชนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติแตกต่างกัน โดยแตกต่างกันในปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบาย ปัจจัยด้านความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องกับนโยบาย และปัจจัยด้านบุคลากรและงบประมาณ

5) พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรีที่มีระดับความรับผิดชอบต่อชุมชนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติแตกต่างกัน โดยแตกต่างกันในปัญหาด้านการเมือง

วัลลภา ชัยนิติกุล (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ

ผลการศึกษาพบว่า

1) หลังการทดลองทันที ผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลอง มีความรู้ ทัศนคติและการรับรู้บทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับที่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) หลังการทดลอง 2 เดือน ผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีความรู้ ทัศนคติและการรับรู้บทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับที่สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบในระดับสูงขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

3) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ชำนาญ พูนเพิ่ม (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาพบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสาเหตุมาจากนักเรียนเอง คือ อายากล่อง สถานภาพทางครอบครัว สภาพแวดล้อม การบริหารจัดการใน

โรงเรียน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร และการปฏิบัติต่อนักเรียนที่ติดสารเสพติดนักเรียนชายจะเสพยาเสพติดมากกว่านักเรียนหญิงและเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) การจัดกิจกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด การจัดกิจกรรมป้องกันแก้ไขโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ กิจกรรมการพัฒนา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ร่มรื่น ปลอดภัยเหมาะสมแก่การเรียนรู้และพัฒนา กิจกรรมการติดตามดูแลนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการตรวจสอบการมาเรียนและพฤติกรรมอื่น ๆ ของนักเรียนที่ต้องคอยระวัง ปัญหาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด ในโรงเรียน ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะของปัญหามีดังนี้ ความไม่เพียงพอของสื่ออุปกรณ์ในการรณรงค์และป้องกันสารเสพติด งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมต่อต้านสารเสพติดและการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน ครู-อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหา สารเสพติด

โดยสรุป ผลของการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี กับอายุ อายุราชการและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ คนที่มีประสบการณ์มาก ปัญหาที่เกิดขึ้นก็น้อย ในขณะที่เดียวกันคนที่มีประสบการณ์น้อยปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะมามาก แต่ก็สามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ในระดับปานกลาง

สุชาญ รอดบน (2547: 166) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาว่า อายุของเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน ทั้งทางด้านนโยบายและด้านกระบวนการบริหาร ส่วนระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ แตกต่างกันเฉพาะด้านกระบวนการบริหาร

โสภณ สมณะข้างเผือก (2547: 24-31) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจต่อนโยบายความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกาศสงครามการเพื่อเอาชนะยาเสพติด ไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 26 สถานี

ผลการศึกษาพบว่าจำนวนบุคลากร ความรู้ความสามารถและการควบคุมการทำงานตามลำดับชั้นเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

กักรร เอมสถิต (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา: อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการศึกษาพบว่า

บทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล ที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา: อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยไม่มีบทบาทที่อยู่ในระดับปฏิบัติมากเลย บทบาทในเรื่องการประชุม ปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้คำแนะนำเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชี้แจงให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชน การแจ้งข้อมูลผู้ติดยาเสพติด ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและการออกเยี่ยมครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้คำแนะนำและชักชวนให้เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลางและมีบทบาทในเรื่องขอรับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการเฝ้าระวังมิให้มีการค้าหรือเสพยาเสพติดระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางโดยมีปัญหาในเรื่องขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นปัญหาสำคัญที่สุด ขาดงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและปัญหาขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนและปัญหาเรื่องระเบียบข้อกฎหมายรองลงมาตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 300 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการคำนวณของเคร็จซีและมอร์แกน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างง่าย (Random Sampling) ตามอัตราส่วน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มประชากร	ประชากรทั้งหมด	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหาร อปท.	24	13
สมาชิกสภา อปท.	198	112
พนักงาน อปท.	78	44
รวม	300	169

ในการศึกษาวิจัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการคำนวณตามสูตรของ เคร็จซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มประชากรตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่าจำนวน 169 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามลักษณะและขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับที่	ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกสภาท้องถิ่น	พนักงานท้องถิ่น	รวม/คน
1.	เทศบาลตำบลน้ำเย็น	3	12	14	29
2.	อบต.สีวิเชียร	3	16	9	28
3.	อบต. โขง	3	22	7	32
4.	อบต. โคมประดิษฐ์	3	40	12	55
5.	อบต.บุเปือย	3	28	10	41
6.	อบต.เก่าขาม	3	32	8	43
7.	อบต.ยาง	3	24	9	36
8.	อบต.ยางใหญ่	3	24	9	36
รวม		24	198	78	300

ตารางที่ 3.3 ประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามสูตรของเครื่องซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

ลำดับที่	ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกสภาท้องถิ่น	พนักงานท้องถิ่น	รวม/คน
1.	เทศบาลตำบลน้ำเย็น	2	7	7	16
2.	อบต.สีวิเชียร	2	8	6	16
3.	อบต. โขง	2	12	4	18
4.	อบต. โคมประดิษฐ์	2	23	7	32
5.	อบต.บุเปือย	2	16	5	23
6.	อบต.เก่าขาม	1	18	5	24
7.	อบต.ยาง	1	14	5	20
8.	อบต.ยางใหญ่	1	14	5	20
รวม		13	112	44	169

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยเชิงปริมาณสร้างขึ้น แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลคำถามเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศพิศไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคกับการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศพิศไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ให้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถตอบได้อย่างอิสระและมีการกำหนดคำถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่าง

2) สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3) สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและปรับแก้ไข

5) ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) กับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการใช้แบบสอบถามและความชัดเจนในการใช้ภาษา

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.730

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาเฉพาะกรณีเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงของปัญหาที่ต้องการคำตอบในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการในการศึกษาวิจัยไว้ 3 วิธี คือ

1) การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review Literature) จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหาร ท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ

2) การศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ ทำการศึกษาวิจัยด้วยการใช้แบบสอบถาม ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

3) การสังเกตการณ์ด้วยตนเองโดยผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตการณ์ในการปฏิบัติงานตามโครงการ/ กิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติด้านการป้องกัน ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ด้านการบริหารจัดการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งด้วยตนเอง

ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือถึงเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี และ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือและ ขออนุญาตในการตอบแบบสอบถาม

1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ในรูปแบบของบทความทางวิชาการ ผลงานการวิจัย หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ เป็นต้น แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้องสมุด งานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ อินเทอร์เน็ตและจาก แหล่งข้อมูลอื่นๆ

2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาในภาคสนาม โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และ พนักงานส่วนท้องถิ่น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบาย ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอน้ำยืน จังหวัด อุบลราชธานี หลังจากการเก็บข้อมูลแล้ว ก็จะนำข้อมูลที่ได้อาจจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงค่าร้อยละ

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยแจกแจงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ความหมาย
4.21-5.00	ระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด
3.41-4.20	ระดับการปฏิบัติ	มาก
2.61-3.40	ระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
1.81-2.60	ระดับการปฏิบัติ	น้อย
1.00-1.80	ระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย		ความหมาย
4.21-5.00	ระดับปัญหาและอุปสรรค	มากที่สุด
3.41-4.20	ระดับปัญหาและอุปสรรค	มาก
2.61-3.40	ระดับปัญหาและอุปสรรค	ปานกลาง
1.81-2.60	ระดับปัญหาและอุปสรรค	น้อย
1.00-1.80	ระดับปัญหาและอุปสรรค	น้อยที่สุด

4.2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1. ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2.2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา α -Coefficient ตามวิธีการของ Cronbach (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 200)

4.2.3. ทดสอบสถิติ โดยใช้สถิติ ดังนี้

1) คำนวณค่าสถิติที (t-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด 2546: 115)

2) คำนวณค่าสถิติเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง เวลาที่ดำรงตำแหน่ง ระดับรายได้ เมื่อพบรายค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Fisher Least Significant Difference)

4.2.4. การนำเสนอข้อมูลจากผลวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางและการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 บทบาทตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

1. $\bar{X}$ หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. S.D. หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. df หมายถึง	ค่าองศาอิสระ (Degree of freedom)
4. Sig หมายถึง	ระดับนัยสำคัญ (Significant)
5. MS หมายถึง	ผลรวมของค่าเฉลี่ย (Mean Squares)
6. t หมายถึง	การทดสอบค่าสถิติ ที (t- test)
7. F หมายถึง	การทดสอบค่าสถิติ เอฟ (F- test)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 ข้อมูล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานส่วนท้องถิ่น
จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด
ตำแหน่งปัจจุบัน เวลาดำรงตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	126	74.6
หญิง	43	25.4
รวม	169	100.0
อายุ		
18-30 ปี	22	13.0
31-40 ปี	78	46.2
41-50 ปี	47	27.8
51-60 ปี	22	13.0
รวม	169	100.0
การศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	14	8.3
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	68	40.2
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	22	13.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	65	38.5
รวม	169	100.0
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้บริหารอปท.	13	7.7
สมาชิกสภาอปท.	112	66.3
พนักงานอปท.	44	26.0
รวม	169	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เวลาดำรงตำแหน่ง		
1-4 ปี	135	79.9
5-8 ปี	13	7.7
9-12 ปี	12	7.1
21 ปีขึ้นไป	9	5.3
รวม	169	100.0
รายได้ต่อเดือน		
5,000 บาทและต่ำกว่า	33	19.5
5,001-10,000 บาท	112	66.3
10,001-15,000 บาท	19	11.2
15,001-20,000 บาท	5	3.0
รวม	169	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 และเป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4

อายุกลุ่มตัวอย่าง จำนวนมากที่สุดมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมามีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 อายุ 18-30 ปี และอายุ 51-60 ปี มีจำนวนน้อยสุดเท่ากัน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

การศึกษาสูงสุดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนมากที่สุด มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 การศึกษาระดับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีจำนวนน้อยสุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ตำแหน่งปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมาเป็นตำแหน่งพนักงานท้องถิ่น จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และเป็นตำแหน่งผู้บริหารอปท. จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

เวลาดำรงตำแหน่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเวลาดำรงตำแหน่ง 1-4 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3 รองลงมา เวลาดำรงตำแหน่ง 5-8 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 เวลาดำรงตำแหน่ง 9-12 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 และเวลาดำรงตำแหน่ง 21 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยสุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

รายได้ต่อเดือนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมารายได้ 5,000 บาท และต่ำกว่า จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 รายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และรายได้ 15,001-20,000 บาท มีจำนวนน้อยสุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตอนที่ 2 บทบาทตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบาย
การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทในการนำนโยบายการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทการนำ นโยบายการ ป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมา ย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 ด้านการป้องกัน ปัญหาเสพติด	17 (10.1)	48 (28.4)	72 (42.6)	31 (18.3)	1 (0.6)	3.33	0.86	ปานกลาง
2 ด้านการเฝ้าระวัง ปัญหาเสพติด	16 (9.5)	38 (22.5)	79 (46.7)	29 (17.2)	7 (4.1)	3.26	0.90	ปานกลาง
3 ด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟู	14 (8.3)	36 (21.3)	73 (43.2)	36 (21.3)	10 (5.9)	3.03	0.93	ปานกลาง
4 ด้านการบริหาร จัดการ	19 (11.2)	40 (23.7)	78 (46.2)	29 (17.2)	3 (1.8)	3.30	1.02	ปานกลาง
						3.23	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 บทบาทตามอำนาจหน้าที่ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าระดับของการปฏิบัติตามนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

ด้านการป้องกันปัญหาหยาเสพติด ($\bar{X} = 3.33$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.30$)
 ด้านการเฝ้าระวังปัญหาหยาเสพติด ($\bar{X} = 3.26$) และ ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ($\bar{X} = 3.03$)
 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

ด้านการป้องกันปัญหาหยาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด
 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 เห็นว่าระดับของการปฏิบัติตามนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง
 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 เห็นด้วยมาก

ด้านการบริหารจัดการ ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 78 คน
 คิดเป็นร้อยละ 46.2 เห็นว่าระดับของการปฏิบัติตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาผู้ตอบ
 แบบสอบถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 เห็นด้วยมาก

ด้านการเฝ้าระวังปัญหาหยาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด
 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 เห็นว่าระดับของการปฏิบัติตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง
 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เห็นด้วยมาก

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน
 73 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เห็นว่าระดับของการปฏิบัติตามนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง
 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 เห็นด้วยมาก

สรุปจากบทบาทการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการป้องกันปัญหาหยาเสพติด เพราะว่
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาหยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
 ประกอบกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำหมู่/ชุมชนและประชาชน ให้ความสำคัญเข้า
 มามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหยาเสพติด เพราะว่บางครอบครัวได้ประสบกับปัญหาหยาเสพ
 ติดดังกล่าวกับครอบครัวตนเอง

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู เพราะว่องค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่น ไม่มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ต้องนำไปบำบัดรักษาและฟื้นฟูนอก
 พื้นที่ทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูไม่ยอมเข้ารับการบำบัดเพราะอยู่ห่างไกลจาก
 ครอบครัว

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาอุปสรรค การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น

ปัญหาอุปสรรคการ นำนโยบายการ ป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดไปสู่การ ปฏิบัติ	ระดับของปัญหาอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1 ด้านการป้องกัน ปัญหาเสพติด	0 (0.0)	35 (20.7)	76 (45.0)	48 (28.4)	10 (5.9)	2.89	0.83	ปานกลาง
2 ด้านการเฝ้าระวัง ปัญหาเสพติด	1 (0.6)	31 (18.3)	73 (43.2)	58 (34.3)	6 (3.6)	2.86	0.78	ปานกลาง
3 ด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟู	4 (2.4)	32 (18.9)	68 (40.2)	61 (36.1)	4 (2.4)	2.85	0.86	ปานกลาง
4 ด้านการบริหาร จัดการ	8 (4.7)	29 (17.2)	81 (47.9)	46 (27.2)	5 (3.0)	2.91	0.82	ปานกลาง
						2.85	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าระดับของปัญหาอุปสรรค โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 2.91$) ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด ($\bar{X} = 2.89$) ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ($\bar{X} = 2.86$) ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ($\bar{X} = 2.85$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

ด้านการบริหารจัดการ ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 เห็นว่าระดับของปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 เห็นด้วยน้อย

ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 เห็นว่าระดับของปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 เห็นด้วยน้อย

ด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เห็นว่าระดับของปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 เห็นด้วยน้อย

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 เห็นว่าระดับของปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 เห็นด้วยน้อย

สรุปจากการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับปัญหาอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริหารจัดการ เพราะว่าคุณภาพการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด ดังนั้นนโยบายยาเสพติดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีรายได้แตกต่างกัน การจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดบางแห่งมีงบประมาณไม่เพียงพอ ประกอบกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานไม่เน้นหนักด้านการป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดมีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติด เรื่องนโยบายของรัฐบาลให้แก่บุคลากรอาสาสมัครและเครือข่ายเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู เพราะว่าคุณภาพการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการนำตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการนำนโยบายการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด

ด้านการป้องกันปัญหายา เสพติด	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการประชาสัมพันธ์ณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ ประชาชน ให้เห็น ความสำคัญของปัญหายา เสพติดเข้ามามีส่วนร่วม ป้องกันปัญหายาเสพติดใน พื้นที่	38 (22.5)	53 (31.4)	54 (32.0)	22 (13.0)	2 (1.2)	3.60	1.01	มาก
2 จัดการฝึกอบรม/สัมมนา หรือการเข้าค่ายให้ความรู้ เรื่องปัญหายาเสพติดแก่ ประชาชนในพื้นที่	21 (12.4)	54 (32.0)	58 (34.3)	32 (18.9)	4 (2.4)	3.31	0.91	ปาน กลาง
3 จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ใน พื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและ ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ ระบาดของยาเสพติด	19 (11.2)	32 (18.9)	60 (35.5)	48 (28.9)	10 (5.9)	3.01	1.08	ปาน กลาง
4 จัดให้มีหรือสนับสนุน กิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่ม เสี่ยงโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กลุ่มเด็ก เยาวชนและกลุ่ม แรงงาน	27 (16.0)	45 (26.6)	62 (36.7)	30 (17.8)	5 (3.0)	3.34	1.04	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการป้องกันปัญหา เสพติด	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 มีการสนับสนุนการ ดำเนินงานของชุดวิทยากร ชุดชุมชนสัมพันธ์ และ องค์กรประสานพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติดในพื้นที่ รับ ผิดชอบให้เข้ามามีส่วน ร่วมเป็นพลังในการป้องกัน ปัญหาเสพติด	23 (13.6)	53 (31.4)	60 (35.5)	32 (18.9)	1 (0.6)	3.38	0.96	ปาน กลาง
6 มีการประสานงาน กับ หน่วยงานราชการ หน่วยงานองค์กรเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่ เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการตาม แผนปฏิบัติการ/แผนงาน และโครงการต่างๆในการ ป้องกันปัญหาเสพติด	23 (13.6)	46 (27.2)	72 (42.6)	21 (12.4)	7 (4.1)	3.33	0.99	ปาน กลาง
						3.33	0.86	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.4 บทบาทการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าด้านการป้องกันปัญหาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกัน

ปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาคือ มีการสนับสนุนการดำเนินงานของ ชุมวิทยากรชุมชนสัมพันธ์ และองค์กรประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลังในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ($\bar{X} = 3.38$) และจัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเยาวชนและกลุ่มแรงงาน ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเด็น จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ($\bar{X} = 3.01$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของปัญหาสุขภาพจิตเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 53 คน มีความเห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 31.4

ประเด็นมีการสนับสนุนการดำเนินงานของชุมวิทยากรชุมชนสัมพันธ์และองค์กรประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลังในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นจัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชนและกลุ่มแรงงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหาสุขภาพจิตเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่รู้ถึงสภาพปัญหาแท้จริงของ

ประชาชน ประกอบกับเป็นหน่วยงานราชการให้เรียนรู้ระบบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นจึงสามารถที่จะประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ง่ายกว่าหน่วยงานอื่น

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดฐานข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดอย่างเป็นระบบไม่ให้ความสำคัญของการมีข้อมูลตลอดจนการไม่นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันปัญหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพได้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาท ในการนำนโยบายการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

ด้านการเฝ้าระวังปัญหายา เสพติด	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการเฝ้าระวังและติดตาม ข้อมูลความเคลื่อนไหวของ สถานการณ์ปัญหายาเสพติด ในพื้นที่รับผิดชอบ	24 (14.2)	59 (34.9)	61 (36.1)	22 (13.0)	3 (1.8)	3.46	0.95	มาก
2 มีการจัดทำระบบพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การสำรวจข้อเท็จจริงใน พื้นที่ ข้อมูลทางวิชาการให้ ครอบคลุมการทำงานในเชิง พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย	21 (12.4)	42 (24.9)	67 (39.6)	32 (18.9)	7 (4.1)	3.22	1.02	ปาน กลาง
3 มีการกำหนดกลไกการเฝ้า ระวังและสนับสนุน ดำเนินงานของกลไกเฝ้า ระวังต่างๆในพื้นที่ รับผิดชอบ	18 (10.7)	44 (26.0)	76 (45.0)	22 (13.0)	9 (5.3)	3.23	0.98	ปาน กลาง
4 มีการกำหนดรูปแบบ เสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง ในพื้นที่รับผิดชอบ	13 (7.7)	44 (26.0)	76 (45.0)	29 (17.2)	7 (4.1)	3.15	0.94	ปาน กลาง
5 จัดให้มีกลไกภาคประชาชน เข้ามีส่วนร่วมเฝ้าระวังใน พื้นที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่ม อาสาสมัครเฝ้าระวัง	25 (14.8)	54 (32.0)	53 (31.4)	27 (16.0)	10 (5.9)	3.33	1.09	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการเฝ้าระวังปัญหา เสพติด	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
6 มีการแต่งตั้งหรือจัดให้มี (เวร-ยาม) เฝ้าระวังปัญหา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ หมู่บ้าน/ชุมชน	22 (13.0)	39 (23.1)	65 (38.5)	33 (19.5)	10 (5.9)	3.17	1.07	ปาน กลาง
						3.26	0.90	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.5 บทบาทด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมาคือ จัดให้มีกลไกภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังฯ ($\bar{X} = 3.33$) มีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.23$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือประเด็นมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.15$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นจัดให้มีกลไกภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวัง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีความเห็นด้วยมาก รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 มีความเห็นด้วยปานกลาง

ประเด็นมีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีความเห็นด้วยมาก

สรุปจากบทบาตามอำนาจหน้าที่ด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประเด็นมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ เพราะว่าคุณลักษณะเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นย่อมรู้ถึงข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่เป็นอย่างดี ประกอบกับได้รับความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้านผู้นำ ชุมชนและอาสาสมัครเฝ้าระวังคอยสังเกตการณ์ตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวสถานการณ์ ยาเสพติดให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่ถือว่าการสอดส่องดูแลไม่ให้ยาเสพติดแพร่ระบาดเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องกำหนดวิธีการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เช่น การจัดอาสาสมัครเดินตรวจ จำนวน 5-20 คนต่อวัน การตั้งจุดตรวจภายในหมู่บ้าน/ชุมชนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตรวจสอบผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติดนำยาเสพติดเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชนได้โดยง่าย

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาท ในการนำนโยบายการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู

ด้านการบำบัดรักษาและ ฟื้นฟู	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการจัดทำระบบพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับการ บำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพ ยาเสพติดที่ผ่านการ บำบัดรักษา	15 (8.9)	35 (20.7)	64 (37.9)	47 (27.8)	8 (4.7)	3.01	1.01	ปาน กลาง
2 มีการประสานงานและ สนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัด กรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ ติดยาเสพติดในพื้นที่	19 (11.2)	32 (18.9)	68 (40.2)	36 (21.3)	14 (8.3)	3.03	1.09	ปาน กลาง
3 มีการประสานงานและ สนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติดเข้ารับการ บำบัดรักษาในสถาน บำบัดรักษา	19 (11.2)	39 (23.1)	66 (39.1)	31 (18.3)	14 (8.3)	3.10	1.09	ปาน กลาง
4 จัดให้มีหรือสนับสนุน กิจกรรมด้านสังคม การ พัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้ เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่าน การบำบัดรักษาหรือ โครงการที่เกี่ยวข้อง	21 (12.4)	26 (15.4)	79 (46.7)	34 (20.1)	9 (5.3)	3.09	1.03	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการบำบัดรักษาและ ฟื้นฟู	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 มีการประสานงานและ สนับสนุนจัดให้มีสถานที่ บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ	15 (8.9)	28 (16.6)	72 (42.6)	40 (23.7)	14 (8.3)	2.94	1.04	ปาน กลาง
						3.03	0.93	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.6 บทบาทการปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.03$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา ($\bar{X}=3.10$) รองลงมาคือ จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือ โครงการที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.09$) และมีการประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ ($\bar{X}=3.03$) ตามลำดับขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็น มีการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X}=2.94$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นจัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 79 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 มีความเป็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 72 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 มีความเป็นด้วยน้อย

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดรู้ถึงสภาพปัญหาของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจึงทำให้สามารถชักชวนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูได้

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดแคลนบุคลากรหรือผู้นำชุมชน/หมู่บ้านผู้มีความรู้ความสามารถในการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจึงยังไม่ได้จัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบได้ครบทุกแห่ง จึงต้องส่งผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาและฟื้นฟูนอกพื้นที่ทำให้สูญเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายจำนวนมากในส่วนนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาท ในการนำนโยบายการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	22 (13.0)	59 (34.9)	52 (30.8)	29 (17.2)	7 (4.1)	3.35	1.04	ปาน กลาง
2 มีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นโดย ให้มีการบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	27 (16.0)	50 (29.6)	53 (31.4)	36 (21.3)	3 (1.8)	3.36	1.04	ปาน กลาง
3 มีการแต่งตั้งคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วย ปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ ตามที่ได้รับมอบหมาย	24 (14.2)	52 (30.8)	52 (30.8)	33 (19.5)	8 (4.7)	3.30	1.08	ปาน กลาง
4 ได้จัดตั้งงบประมาณ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติ งานเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่าง เหมาะสมเพียงพอต่อการ แก้ไขปัญหา	23 (13.6)	40 (23.7)	71 (42.0)	30 (17.8)	5 (3.0)	3.27	1.00	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 จัดให้ภาคประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหาร จัดการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	26 (15.4)	48 (28.4)	65 (38.5)	27 (16.0)	3 (1.8)	3.39	0.98	ปาน กลาง
6 มีการแสดงผลการปฏิบัติงาน และสถานการณ์ปัญหา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบอย่างสม่ำเสมอ	6 (11.2)	40 (23.7)	72 (42.6)	32 (18.9)	6 (3.6)	3.45	1.95	มาก*
7 มีการจัดทำตัวชี้วัดการ ทำงาน และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหา เสพติดอย่างสม่ำเสมอ	19 (11.2)	25 (14.8)	75 (44.4)	36 (21.3)	14 (8.3)	2.99	1.07	ปาน กลาง
						3.30	1.02	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.7 บทบาทการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมา คือ จัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.39$) และมีการจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย

ให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.36$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็น มีการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.99$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 72 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 65 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นมีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 มีความเห็นด้วยมาก

ประเด็นมีการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 75 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากบทบาตามอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารจัดการในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็นมีการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคเป็นผู้กำกับดูแล เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาของระบบราชการจึงทำให้มีการการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ เพราะว่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดทำตัวชี้วัดการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และขาดการติดตามประเมินผลการสอดส่องดูแลผู้
เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 3 ระดับของปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ในการนำนโยบายการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาอุปสรรค ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด
ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ ป้องกันปัญหายาเสพติด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการประชาสัมพันธ์ณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ ประชาชน ให้เห็นความ สำคัญของปัญหายาเสพติด เข้ามามีส่วนร่วมป้องกัน ปัญหายาเสพติดในพื้นที่	11 (6.5)	40 (23.7)	66 (39.1)	42 (24.9)	10 (5.9)	2.99	1.00	ปาน กลาง
2 จัดการฝึกอบรม/สัมมนา หรือการเข้าค่ายให้ความรู้ เรื่องปัญหายาเสพติดแก่ ประชาชนในพื้นที่	7 (4.1)	38 (22.5)	69 (40.8)	41 (24.3)	14 (8.3)	2.88	1.00	ปาน กลาง
3 จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดใน พื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและ ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ ระบาดของยาเสพติด	6 (3.6)	29 (17.2)	65 (38.5)	64 (37.9)	5 (3.0)	2.80	0.88	ปาน กลาง
4 จัดให้มีหรือสนับสนุน กิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชนและกลุ่มแรงงาน	7 (4.1)	44 (26.0)	64 (37.9)	45 (26.6)	9 (5.3)	2.95	0.98	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ ป้องกันปัญหายาเสพติด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 มีการสนับสนุนการ ดำเนินงานของ ชุด วิทยากรชุดชุมชนสัมพันธ์ และองค์กรประสานพลัง แผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ในพื้นที่ รับผิดชอบให้เข้า มามีส่วนร่วมเป็นพลังใน การป้องกันปัญหายาเสพติด	9 (5.3)	33 (19.5)	70 (41.1)	44 (26.0)	13 (7.7)	2.87	1.01	ปาน กลาง
6 มีการประสานงาน กับ หน่วยงานราชการ หน่วยงานองค์กรเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่ เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการตาม แผนปฏิบัติการ/แผนงาน และโครงการต่างๆในการ ป้องกันปัญหายาเสพติด	4 (2.4)	40 (23.7)	65 (38.5)	45 (26.6)	15 (8.9)	2.83	0.98	ปาน กลาง
						2.89	0.83	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.8 ปัญหาอุปสรรคด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหายาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.99$) รองลงมาคือ จัด

ให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชนและกลุ่มแรงงาน ($\bar{X}=2.95$) และจัดการฝึกอบรม/สัมมนาหรือการเข้าค่ายให้ความรู้เรื่องปัญหายาเสพติดแก่ประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X}=2.88$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็น จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ($\bar{X}=2.80$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นจัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชนและกลุ่มแรงงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 64 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นจัดการฝึกอบรม/สัมมนาหรือการเข้าค่ายให้ความรู้เรื่องปัญหาเสพติดแก่ประชาชนในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 69 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 65 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากปัญหาอุปสรรคด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็น มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่รู้ถึงสภาพปัญหาแท้จริงของประชาชน ประกอบกับเป็นหน่วยงานราชการให้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นจึงสามารถที่จะประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้ง่ายกว่าหน่วยงานอื่น

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดฐานข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดอย่างเป็นระบบไม่ให้ความสำคัญของการมีข้อมูลตลอดจนการไม่นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันปัญหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพได้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรค ด้านการเฝ้าระวังปัญหา
เสพติดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ เฝ้าระวังปัญหาเสพติด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการเฝ้าระวังและติดตาม ข้อมูลความเคลื่อนไหวของ สถานการณ์ปัญหาเสพติด ในพื้นที่รับผิดชอบ	4 (2.4)	47 (27.8)	60 (35.5)	54 (32.0)	4 (2.4)	2.95	0.88	ปาน กลาง
2 มีการจัดทำระบบพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การสำรวจข้อเท็จจริงใน พื้นที่ ข้อมูลทางวิชาการให้ ครอบคลุมการทำงานในเชิง พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย	6 (3.6)	33 (19.5)	68 (40.2)	55 (32.5)	7 (4.2)	2.85	0.91	ปาน กลาง
3 มีการกำหนดกลไกการเฝ้า ระวังและสนับสนุน ดำเนินงานของกลไกเฝ้า ระวังต่าง ๆ ในพื้นที่ รับผิดชอบ	3 (1.8)	33 (19.5)	68 (40.2)	56 (33.1)	9 (5.3)	2.79	0.87	ปาน กลาง
4 มีการกำหนดรูปแบบ เสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวัง ในพื้นที่รับผิดชอบ	4 (2.4)	35 (20.7)	75 (44.4)	47 (27.8)	8 (4.7)	2.88	0.87	ปาน กลาง
5 จัดให้มีกลไกภาคประชาชน เข้ามีส่วนร่วมเฝ้าระวังใน พื้นที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่ม อาสาสมัครเฝ้าระวังฯ	3 (1.8)	42 (24.9)	67 (39.6)	43 (25.4)	14 (8.3)	2.81	0.95	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ เฝ้าระวังปัญหาเสพติด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
6 มีการแต่งตั้งหรือจัดให้มี (เวร-ยาม) เฝ้าระวังปัญหา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ หมู่บ้าน/ชุมชน	10	33	59	54	13	2.84	1.01	ปาน กลาง
						2.86	0.78	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.9 ปัญหาอุปสรรคด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=2.86$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.95$) รองลงมาคือมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X}=2.88$) และมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การสำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ ข้อมูลทางวิชาการให้ครอบคลุมการทำงานในเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=2.85$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X}=2.79$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 60 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 75 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การสำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ ข้อมูลทางวิชาการให้ครอบคลุมการทำงานในเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากปัญหาอุปสรรคด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประเด็นมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ เพราะว่าบุคลากรเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีภูมิถิ่นอาศัยอยู่ในท้องถิ่นย่อมรู้ถึงข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่เป็นอย่างดี ประกอบกับได้รับความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้านผู้นำ ชุมชนและอาสาสมัครเฝ้าระวังคอยสังเกตการณ์ตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวสถานการณ์ ยาเสพติดให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล ยังให้ความสำคัญกลไกการเฝ้าระวังน้อยตลอดจนถึงการสนับสนุนงบประมาณด้วย

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ บำบัดรักษาและฟื้นฟู	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1 มีการจัดทำระบบพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับการ บำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพ ยาเสพติดที่ผ่านการ บำบัดรักษา	3 (1.8)	33 (19.5)	71 (42.0)	54 (32.0)	8 (4.7)	2.78	0.86	ปาน กลาง
2 มีการประสานงานและ สนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัด กรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ ติดยาเสพติดในพื้นที่	5 (3.0)	31 (18.3)	69 (40.8)	58 (34.3)	6 (3.6)	2.82	0.87	ปาน กลาง
3 มีการประสานงานและ สนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติดเข้ารับการ บำบัดรักษาในสถาน บำบัดรักษา	5 (3.0)	31 (18.3)	65 (38.5)	62 (36.7)	6 (3.6)	3.04	2.31	ปาน กลาง
4 จัดให้มีหรือสนับสนุน กิจกรรมด้านสังคม การ พัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้ เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่าน การบำบัดรักษาหรือ โครงการที่เกี่ยวข้อง	7 (4.1)	26 (15.4)	73 (43.2)	57 (33.7)	6 (3.6)	2.83	0.89	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ บำบัดรักษาและฟื้นฟู	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 มีการประสานงานและ สนับสนุนจัดให้มีสถานที่ บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ	7 (4.1)	33 (19.5)	62 (36.7)	58 (34.3)	9 (5.3)	2.80	0.95	ปาน กลาง
						2.86	0.86	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.10 ปัญหาอุปสรรคด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.86$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.04$) รองลงมาคือ จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือ โครงการที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=2.83$) และมีการประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ ($\bar{X}=2.82$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็น มีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา ($\bar{X}=2.78$)

เมื่อพิจารณาในประเด็นการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 65 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นจัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือ โครงการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มี

จำนวนมากที่สุด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 69 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 71 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากปัญหาอุปสรรคด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็นมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเป็นของตนเองสามารถอนุมัติงบประมาณของตนเองไม่ต้องขออนุมัติจากส่วนกลาง หรือภูมิภาคจึงทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาขาดการประเมินติดตามดูแลสอดส่องผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหวนกลับไปเสพยาเสพติดอีก

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารจัดการ
ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารจัดการ	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1 มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ต่อสู้เพื่อเอาชนะสภาพ ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	9 (5.3)	33 (19.5)	68 (40.2)	49 (29.0)	10 (5.9)	2.89	0.96	ปาน กลาง
2 มีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นโดย ให้มีการบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	10 (5.9)	38 (22.5)	59 (34.9)	51 (30.2)	11 (6.5)	2.91	1.01	ปาน กลาง
3 มีการแต่งตั้งคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วย ปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ ตามที่ได้รับมอบหมาย	14 (8.3)	23 (13.6)	68 (40.2)	52 (30.8)	12 (7.1)	2.84	1.03	ปาน กลาง
4 ได้จัดตั้งงบประมาณ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติ งานเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาสภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่าง เหมาะสมเพียงพอต่อการ แก้ไขปัญหา	15 (8.9)	32 (18.9)	75 (44.4)	42 (24.9)	5 (3.0)	3.05	0.95	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค ด้านการ บริหารจัดการ	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
5 จัดให้ภาคประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหาร จัดการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	13 (7.7)	33 (19.5)	74 (43.8)	36 (21.3)	13 (7.7)	2.97	1.02	ปาน กลาง
6 มีการแสดงผลการปฏิบัติงาน และสถานการณ์ปัญหา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบอย่างสม่ำเสมอ	7 (4.1)	32 (18.9)	71 (42.0)	53 (31.4)	6 (3.6)	2.88	0.89	ปาน กลาง
7 มีการจัดทำตัวชี้วัดการ ทำงาน และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหา เสพติดอย่างสม่ำเสมอ	11 (6.5)	29 (17.2)	61 (36.1)	62 (36.7)	6 (3.6)	2.86	0.96	ปาน กลาง
						2.91	0.48	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.11 ปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้จัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไข้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.05$) รองลงมาคือจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.97$) และมีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆเพื่อการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาเสพติดของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.91$) ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็น มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 2.84$)

เมื่อพิจารณาในประเด็น ได้จัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไข้ปัญหา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 75 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 74 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมต่างๆเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 มีความเห็นด้วยน้อย

ประเด็นมีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีความเห็นด้วยปานกลาง รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 มีความเห็นด้วยน้อย

สรุปจากปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือประเด็น ได้จัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไข้ปัญหา เพราะว่านโยบายของรัฐบาล กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ไม่ให้มีน้อยกว่า ร้อยละ 5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไข้ปัญหา

ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประเด็นมีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีกรอบและอัตรากำลังบุคลากรน้อยไม่สามารถการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายหลายหน้าที่ ในเวลาเดียวกันจึงทำให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะให้มีประสิทธิภาพได้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อเสนอแนะเห็นด้วยตรงกันจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับมีดังนี้

1. ควรจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกหมู่บ้าน/ชุมชน
2. ควรจัดการฝึกอบรม/สัมมนาหรือการเข้าค่ายให้ความรู้เรื่องปัญหาเสพติดแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
3. ควรมีจัดให้มีเครือข่ายเฝ้าระวังโดยวิธีการเข้า (เวร-ยาม) การเดินตรวจในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน
4. ควรจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่
5. ควรจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา
6. ควรจัดทำตัวชี้วัดการทำงานและมีการออกติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
7. ควรจัดตั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมเพียงพอ
8. ควรจัดให้มีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ
9. ควรจัดให้มีโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา
10. ควรจัดประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้ความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่

**ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ**

ตารางที่ 4.12 การหาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบาย
การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ							
เพศ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2 P
ชาย	14 (77.8)	27 (77.1)	60 (71.4)	23 (76.7)	2 (100.0)	126 (74.6)	1.40 .84
หญิง	4 (22.2)	8 (22.9)	24 (28.6)	7 (23.3)	0 (0.0)	43 (25.4)	
รวม	18 (100.0)	35 (100.0)	84 (100.0)	30 (100.0)	2 (100.0)	169 (100.0)	

ค่าสถิติ df. = 4 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.12 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเพศกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.12 พบว่าสถานภาพด้านเพศเมื่อจำแนกตามบทบาทในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน ปรากฏผล ดังนี้

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายส่วนใหญ่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่เป็นเพศชาย และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่เป็นเพศหญิง เพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ที่เป็นเพศชายสามารถปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน เช่นการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่นอกเวลาราชการ หรือปฏิบัติหน้าที่เวลากลางคืนในพื้นที่เขตชุมชน/หมู่บ้านที่รับผิดชอบ จึงทำให้เพศชายสามารถนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติได้ดีกว่าเพศหญิงอาจจะถูกกลุ่มผู้ค้า/ผู้เสพยาเสพติดคุกคามต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินได้ง่ายเนื่องจากเป็นเพศหญิง

ตารางที่ 4.13 การหาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบาย การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ							
อายุ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2 P
18-30 ปี	1 (5.6)	7 (20.0)	9 (10.7)	5 (16.7)	0 (0.0)	22 (13.0)	8.51 .74
31-40 ปี	9 (50.0)	12 (34.3)	41 (48.8)	14 (46.7)	2 (100.0)	78 (46.2)	
41-50 ปี	4 (22.2)	12 (34.3)	23 (27.4)	8 (26.7)	0 (0.0)	47 (27.8)	
51-60 ปี	4 (22.2)	4 (11.4)	11 (13.1)	3 (10.0)	0 (0.0)	22 (13.0)	
รวม	18 (100.0)	35 (100.0)	84 (100.0)	30 (100.0)	2 (100.0)	169 (100.0)	

ค่าสถิติ df. = 12 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.13 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อายุกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.13 พบว่า สถานภาพด้านอายุเมื่อจำแนกตามบทบาทในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง กับบทบาทนี้ รองลงมา เป็นกลุ่มที่มี อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุ 18-30 ปีและกลุ่มที่มีอายุ 51-60 ปี แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น แม้จะมีอายุแตกต่างกันแต่เมื่อรับนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาสู่การปฏิบัติแล้วก็สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ใกล้เคียงกันเพราะว่า อายุที่แตกต่างกันก็ไม่ได้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใดไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่น ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ หรือตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.14 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับสูงสุดกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ								
การศึกษาสูงสุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2	P
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1 (5.6)	7 (20.0)	9 (10.7)	5 (16.7)	0 (0.0)	22 (13.0)	44.7	.00
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	9 (50.0)	12 (34.3)	41 (48.8)	14 (46.7)	2 (100.0)	78 (46.2)		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	4 (22.2)	12 (34.3)	23 (27.4)	8 (26.7)	0 (0.0)	47 (27.8)		
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	4 (22.2)	4 (11.4)	11 (13.1)	3 (10.0)	0 (0.0)	22 (13.0)		
รวม	18 (100.0)	35 (100.0)	84 (100.0)	30 (100.0)	2 (100.0)	169 (100.0)		

ค่าสถิติ df. = 12 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.14 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.14 พบว่า สถานภาพด้านการศึกษาสูงสุด เมื่อจำแนกตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง กับบทบาทนี้ รองลงมา เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่ประถมศึกษาหรือต่ำกว่าและกลุ่มปริญญาตรีหรือสูงกว่า แสดงให้เห็นว่าการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การมีระดับการศึกษาแตกต่างกันแต่เมื่อรับนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดมาสู่การปฏิบัติแล้วก็สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้แตกต่างกัน เพราะว่าการศึกษาอบรมของบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมเรียนรู้เรื่องเดียวกัน และมีความรู้ความเข้าใจที่รับรู้เข้าใจแตกต่างกันเมื่อได้รับมอบหมายงานเรื่องเดียวกันในระยะเวลาเดียวกันมาปฏิบัติแล้วก็จะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าแม้ว่าจะเป็นตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ หรือตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่นก็ตาม

ตารางที่ 4.15 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งปัจจุบันกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ							
ตำแหน่งปัจจุบัน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2 P
ผู้บริหาร อปท.	0 (0.0)	0 (8.6)	7 (8.3)	3 (10.0)	0 (0.0)	13 (7.7)	6.37 .60
สมาชิกสภา อปท.	12 (66.7)	0 (74.3)	57 (67.9)	16 (53.3)	1 (50.0)	112 (66.3)	
พนักงาน อปท.	6 (33.3)	0 (17.1)	20 (23.8)	11 (36.7)	1 (50.0)	44 (26.0)	
รวม	18 (100.0)	0 (100.0)	84 (100.0)	30 (100.0)	2 (100.0)	169 (100.0)	

ค่าสถิติ df. = 8 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.15 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งปัจจุบันกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าตำแหน่งปัจจุบันไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานภาพด้านตำแหน่งปัจจุบันเมื่อจำแนกตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง กับบทบาทนี้ รองลงมา เป็นกลุ่มพนักงานท้องถิ่น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีตำแหน่ง สมาชิกสภา อปท. เพราะว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่เป็นผู้บริหาร อปท. มีจำนวนน้อย ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น แม้จะมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กฎหมายให้อำนาจหน้าที่ไว้แตกต่างกันแต่เมื่อรับ นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาสู่การปฏิบัติแล้วก็สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ ใกล้เคียงกันเพราะว่าอำนาจหน้าที่แตกต่างกันเมื่อได้รับมอบหมายงานเรื่องเดียวกันก็ปฏิบัติหน้าที่ ได้ใกล้เคียงกันไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่น ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ หรือ ตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.16 การหาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาดำรงตำแหน่งกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการ
นำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ							
เวลาดำรงตำแหน่ง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2 P
1-4 ปี	16 (88.9)	28 (80.0)	66 (78.6)	23 (76.7)	2 (0.0)	135 (79.9)	5.85 .92
5-8 ปี	0 (00.0)	3 (8.6)	6 (7.1)	4 (13.3)	0 (0.0)	13 (7.7)	
9-12 ปี	2 (11.1)	2 (5.7)	7 (8.3)	1 (3.3)	0 (0.0)	12 (7.1)	
21 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	2 (5.7)	5 (6.0)	2 (6.7)	0 (0.0)	9 (5.3)	
รวม	18 (100.0)	35 (100.0)	84 (100.0)	30 (100.0)	2 (100.0)	169 (100.0)	

ค่าสถิติ df. = 12 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.16 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่
ดำรงตำแหน่งกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วน
ท้องถิ่น ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่าเวลาดำรง
ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น
พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.16 พบว่า สถานภาพด้านระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเมื่อจำแนกตาม บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 1-4 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง กับบทบาทนี้ รองลงมา คือ กลุ่มที่มี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 5-8 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 1-4 ปี เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ที่มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง จึงน้อยแต่ถ้าเป็น พนักงานส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ และกลุ่มที่มีจำนวน น้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มี 21 ปีขึ้นไป กลุ่มบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นที่รับ ราชการมานานแล้ว แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น แม้จะมีวาระการดำรงตำแหน่งหรือประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมากแต่เมื่อรับนโยบายป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดมาสู่การปฏิบัติแล้วก็สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ใกล้เคียงกันเพราะ ประสบการณ์ทำงานของบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้ถึงจะมีประสบการณ์มากหรือน้อยก็ปฏิบัติหน้าที่ได้ ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.17 การหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่
ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ								
รายได้ต่อเดือน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม	χ^2	P
5,000 บาทและต่ำกว่า	0	7	23	3	0	33	15.91	.19
		(0.0)	(20.0)	(27.4)	(10.0)	(0.0)	(19.5)	
5,001-10,000 บาท	14	23	52	21	2	112		
	(77.8)	(65.7)	(61.9)	(70.0)	(100.0)	(7.7)		
10,001-15,000 บาท	4	5	6	4	0	19		
	(22.2)	(14.3)	(7.1)	(13.3)	(0.0)	(12.2)		
15,001-20,000 บาท	0	0	3	2	0	5		
	(0.0)	(0.0)	(3.6)	(6.7)	(0.0)	(3.0)		
รวม	18	35	84	30	2	169		
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)		

ค่าสถิติ df. = 12 (* P ≤ .05)

จากตารางที่ 4.17 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ พบว่ารายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากตารางที่ 4.17 พบว่า สถานภาพด้านรายได้ต่อเดือน เมื่อจำแนกตามบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มี รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง กับบทบาทนี้ รองลงมา กลุ่มที่มี รายได้ต่อเดือน 5,000 บาทและต่ำกว่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

สรุปจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มที่มี รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ที่มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ค่าตอบแทนรายเดือนต่อคนจึงน้อยแต่ถ้าเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งใหม่ และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาทกลุ่มบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นเพราะรับราชการมานาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น แม้จะมีรายได้แตกต่างกันมากแต่เมื่อรับนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดมาปฏิบัติแล้วก็สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ใกล้เคียงกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยแยกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง รวมเป็น 8 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 169 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาค่าร้อยละ การหาค่าความถี่ ($\bar{X}$) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 74.6) โดยกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 46.2) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวนมาก

ที่สุด (ร้อยละ 40.2) โดยส่วนใหญ่มีตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ 66.3) และมีเวลาดำรงตำแหน่ง 1-4 ปี (ร้อยละ 79.3) และมีรายได้ต่อเดือน 5,001-1,000 บาท (ร้อยละ 66.3)

1.3.2 บทบาทตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้านมีดังนี้

โดยด้านการป้องกันปัญหาเสพติด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$) และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.03$)

1) ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) โดยมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$) และการจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.01$)

2) ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) โดยมีการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$) และมีการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.99$)

3) ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) โดยมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.46$) และมีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.15$)

4) ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) โดยมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.10$) และมีการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.94$)

1.3.3 ปัญหาและอุปสรรคการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น โดยรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกเป็นรายด้าน มีดังนี้

ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.91$) และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.85$)

1) ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) โดยได้จัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.05$) และมีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.84$)

2) ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) โดยมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของปัญหาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหาเสพติดในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.99$) และจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.80$)

3) ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) โดยมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.95$) และมีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.79$)

4) ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) โดยมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.04$) และมีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.78$)

1.3.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ปัจจัยการศึกษา มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนปัจจัยเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน เวลาดำรงตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือนพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษาวิจัย

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำ นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำ นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

การศึกษา

พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นพนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติแสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มตัวอย่างพนักงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทั้งสามกลุ่มมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษามี ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างให้มีความรู้ความเข้าใจที่ หลากหลายและได้พัฒนาองค์ความรู้ตลอดจนการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ปัจจัย การศึกษามีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายยาเสพติดของรัฐบาลไปปฏิบัตินั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตาม นโยบายนอกจากจะมีความรู้แล้ว ยังต้องมีความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงานด้วยจึงจะทำ ให้การนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มี การศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า เห็นด้วยในระดับปานกลาง การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาญ รอดบน (2547: 166) ได้ ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ที่ สรุพบว่า ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่แตกต่างกันมีผลต่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ แตกต่างกัน เฉพาะด้านกระบวนการบริหาร และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กมล สาดศรี (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ ที่สรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ ระดับการศึกษา ปัจจัยด้าน ความชัดเจนในวัตถุประสงค์และปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบายแตกต่างกันมีผลต่อการนำ

นโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิพงษ์ นาวิณ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่สรุปว่า การมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการศึกษาอบรมด้านยาเสพติด การมีโอกาสดำเนินการในการปฏิบัติหน้าที่ ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา และการได้รับความร่วมมือจากประชาชน มีผลต่อการปราบปรามยาเสพติด และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ สมณะช่างเผือก (2547: 24-31) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจต่อนโยบายความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกาศสงครามการเพื่อเอาชนะยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 26 สถานี ผลการศึกษาพบว่าจำนวนบุคลากร ความรู้ความสามารถ และการควบคุมการทำงานตามลำดับชั้นเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับ เจมส์ ดับบลิว เฟสเลอร์ (James W. Fesler) (อ้างถึงใน ร.ต.อ.วันชัย สุวรรณศิริเขต 2535: 21) ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญดังนี้ 1) สมรรถนะ (capacity) และความจริงจัง (commitment) 2) การมีเป้าหมายในนโยบายที่ชัดเจน (clear objectives) 3) การเริ่มต้นที่ดี (initiative) ของกระบวนการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ เฟสเลอร์ (Fesler) ยังชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยว่าประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การขาดผู้นำที่มีความรู้ความสามารถหรือความจริงจังต่อการปฏิบัติหน้าที่ (the loss of leadership)

2.2 ผลการวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์รณรงค์กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของปัญหายาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่าเป็นหน่วยงานราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ รู้ถึงสภาพปัญหาแท้จริงของประชาชนประกอบกับเป็นหน่วยงานราชการให้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นจึงสามารถที่จะประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ง่ายกว่าหน่วยงานอื่นซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย หิรัญโต (2526: 197) ที่กล่าวว่าบทบาทหรือหน้าที่ หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของบุคคลในแต่ละกลุ่มหรือสังคมใดๆ ทำหน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติเป็นสิ่งหรือกลุ่มสังคมหรือวัฒนธรรมของกลุ่มนั้นกำหนดขึ้น บทบาท

จึงเป็นแบบแห่งความประพฤติกองคนในสถานะหนึ่งที่มีต่อคนอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน

ส่วนการจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื้อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทน้อยที่สุดการที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้เพราะว่ายังขาดการจัดฐานข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดอย่างเป็นระบบไม่ให้ความสำคัญของการมีข้อมูล ไม่มีการนำเอาฐานข้อมูลยาเสพติดที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาเสพติดซึ่งสอดคล้องกับพัทยา สายหู (2534: 58-63) ที่กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ คือสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นบุคคล และเปรียบได้เสมือนบทบาทของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงในละครเรื่องนั้นๆ เป็นอะไรมีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไรถ้าแสดงผิดหรือไม่สมบทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ให้แสดงไปเลย

ในด้านการบริหารจัดการ การแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคเป็นผู้กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาของระบบราชการจึงทำให้มีการแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหาเสพติดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ แอลพอร์ต (Allport) (1935: 186-188) ที่กล่าวว่าการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ 1) ความคาดหวังในบทบาท (Role Expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือเป็นบทบาทที่สถาบันองค์กรหรือกลุ่มสังคม คาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่ 2) การรับรู้บทบาท (Role Conception) เป็นการรับรู้ในบทบาทของตนว่าการจะมองเห็นบทบาทของตนได้ตามการรับรู้ นั้น (Perceived Role) การรับรู้ในบทบาทย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลตลอดจนเป้าหมายและค่านิยมที่บุคคลรวมบทบาทนั้น 3) การยอมรับของบุคคล (Role Acceptance) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทและการสื่อสารระหว่างสังคม เพราะว่าบุคคลไม่ได้ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป ถ้าหากว่าบทบาทนั้นทำให้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของบุคคลนั้น 4) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตน

ส่วนการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทน้อยที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดทำตัวชี้วัดการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และขาดการติดตามประเมินผลการสอดคล้องดูแลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลัมอารีย์ (2524: 345) ที่กล่าวว่า บทบาทหมายถึง การกระทำซึ่งแสดงออกโดยตำแหน่งที่แน่นอนที่บุคคลนั้นเป็นอยู่เมื่อ ไรก็ตามที่เขาแสดงปฏิกิริยาตอบสนองตามสิทธิและหน้าที่ในวัฒนธรรมที่เขาอยู่เรากล่าวได้ว่าเขาแสดงบทบาทที่เขาจำเป็นต้องแสดง ซึ่งการแสดงบทบาทตามฐานะของตนนั้น แต่ละคนจะต้องพัฒนาการแสดงบทบาทของตน โดยอาศัยการเรียนรู้ในแต่ละวัฒนธรรมที่ตนอาศัยอยู่

ในด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยมีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นย่อมรู้ถึงข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่เป็นอย่างดีประกอบกับได้รับความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้านผู้นำ ชุมชนและอาสาสมัครเฝ้าระวังคอยสังเกตการณ์ตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวสถานการณ์ ยาเสพติดให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ บีโล (Berol) (1966) (อ้างใน กนกพร สุขสาย 2537: 11) ได้กล่าวอธิบายเรื่องบทบาทไว้ว่า (1) บทบาทที่กำหนด (Role Prescriptions) คือ บทบาทที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคล ที่อยู่ในตำแหน่งนั้นจะต้องกระทำบทบาทเช่นไรบ้าง (2) บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) คือ บทบาทที่บุคคลได้กระทำหรือปฏิบัติจริงๆ เมื่อเขาอยู่ในบทบาทนั้น ๆ ควรกระทำอะไรบ้าง (3) บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) คือ บทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ ควรกระทำอะไรบ้าง

ส่วนการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทน้อยที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่ถือว่าการสอดคล้องดูแลไม่หายาเสพติดแพร่ระบาดเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชนซึ่งสอดคล้องกับจิตยา สุวรรณะชญ (อ้างในกิตตินันท์ ยุงทอง 2544: 7) ได้อธิบายบทบาทว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่ง และได้แบ่งบทบาทออกเป็น บทบาทตามอุดมคติ (ideal role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง (actual role)

ในด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยมีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่า เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดรู้ถึงสภาพปัญหาของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจึงทำให้สามารถชักชวนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพล พุฒคำ (2522: 19) ที่กล่าวว่า บทบาทและหน้าที่เป็นของคุณกัน ซึ่งกำหนดคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นจะได้รับบทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องกระทำรวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่งซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

ส่วนการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทน้อยที่สุด การที่ผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดแคลนบุคลากรหรือผู้นำชุมชน/หมู่บ้านผู้มีความรู้ความสามารถในการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจึงยังไม่ได้จัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบได้ครบทุกแห่ง จึงต้องส่งผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาและฟื้นฟูนอกพื้นที่ทำให้สูญเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายจำนวนมากในส่วนนี้ ซึ่งสอดคล้องกับกับ ทิตยา สุวรรณะชญ (อ้างในกิตติพันธ์ ยูทอง 2544: 7) ที่กล่าวว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่งซึ่งเป็นผลรวมของส่วนต่อไปนี้ อารมณ์ขณะแสดงบทบาทผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ จะเห็นได้ว่าหากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยอมรับในบทบาทหน้าที่ของตนแล้ว มีความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความพึงพอใจในบทบาทที่ได้รับก็จะทำให้การนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ยอมรับในบทบาทที่ได้รับไม่มีความรู้ความเข้าใจ มีความพึงพอใจในบทบาท และไม่ยอมปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จะส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติมากหรือน้อยแตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาอุปสรรคบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ถือว่าเป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย
 รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านการป้องกันปัญหาเสพติด จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายา
 เสพติด ในพื้นที่รายชื้อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด สอดคล้องกับ วร
 เดช จันทรศร กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าวัตถุประสงค์ของ
 นโยบายที่ชัดเจนย่อมทำให้เข้าใจว่าอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ เมื่อ
 เข้าใจแล้วว่าอะไรคือความต้องการก็ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้ผู้นำหน่วยสามารถกำหนดภารกิจที่
 ชัดเจนมีการมอบหมายงานหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กันอันจะ
 เป็นแนวทาง ทำให้การประสานการปฏิบัติเป็นไปด้วยความราบรื่นและการมอบหมายงาน ย่อมจะ
 ทำให้ง่ายต่อการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งก็คือระบบประเมินผล
 ที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง กิจกรรมเพื่อให้การบังคับใช้มีผล เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบายหรือ
 ผู้บริหาร โครงการต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อใช้วัดความก้าวหน้าหรือวัดผลการปฏิบัติตามนโยบาย
 แผนงานหรือโครงการ โดยการใช้วิธีต่างๆเข้าควบคุมการปฏิบัติงาน ให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติไปตาม
 แนวทางของนโยบายที่กำหนดไว้ เช่น การสนับสนุนหรือตัดความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ
 การนำผลการปฏิบัติประกอบการให้คำให้โทษ การใช้ระบบรายงานผลการปฏิบัติเป็นต้น เพราะ
 เป็นสิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ลักษณะ
 รูปแบบความสัมพันธ์ภายในองค์กรระดับความเข้มงวดในการควบคุม ความแข็งแกร่งขององค์กร
 ระบบการสื่อสารภายในองค์กร และสอดคล้องกับจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการณ กล่าวถึง
 องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหาร โครงการตามนโยบายให้บังเกิดผลสำเร็จว่าสำหรับตัวชี้วัดความ
 เหมาะสมของการจัดองค์กรของ โครงการคือความสามารถของบุคลากรในองค์กร ความพอเพียงของ
 ทรัพยากรที่สนับสนุนตามนโยบายกิจกรรมที่บังคับให้มีการปฏิบัติตามความสำคัญของหน่วยงาน
 ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง การจัดแผนดำเนินการ ภายหลังจากได้ดำเนินการ
 จัดโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการแล้ว จะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลง
 นโยบายหรือโครงการออกเป็นแผนปฏิบัติการ โดยแปลงแนวความคิดในนโยบายหรือโครงการ
 ออกเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานปัจจัยที่จะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความเหมาะสมของการ
 จัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินการตามโครงการขึ้นอยู่กับความแน่นอน (certainty) และความ
 ชัดเจน (clarity) อันจะส่งผลทำให้สามารถเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนั้นได้ แผนปฏิบัติงานดังกล่าว
 จะต้องสามารถปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ส่วนการ
 จัดสรรทรัพยากรประกอบด้วยแหล่งที่มาและจำนวนวัสดุอุปกรณ์และเงินที่ใช้จ่ายตามโครงการ
 การจัดสรรงบประมาณ การควบคุม และเงื่อนไขของการใช้จ่ายทรัพยากรตามโครงการ ปัจจัยที่จะ
 เป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความเหมาะสมในการจัดสรรทรัพยากรได้แก่งบประมาณหรือการเงินที่

เพียงพอการได้สัดส่วนหรือความสมดุลระหว่างผลลัพธ์ของงานกับค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไปองค์กรปก
 ส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำนโยบายหรือโครงการออกปฏิบัติ
 ย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติซึ่งความเข้าใจจะมีมากน้อยเพียงไร ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อ
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติคือความภักดีของบุคลากรที่มีต่อ
 องค์กรผลประ โยชน์ส่วนตัวตลอดจนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่
 เดิมเพื่อความเหมาะสมและความคล่องตัวในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ
 โครงการที่กำหนดไว้เพราะถึงแม้จะมีทรัพยากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและผู้ปฏิบัติก็พร้อมที่จะ
 ปฏิบัติแต่หากพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากโครงสร้างของระบบราชการการนำนโยบายหรือ
 โครงการออกปฏิบัติก็ย่อมไม่ได้รับความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และยังคงคล้องกับ
 เจมส์ ดับบลิว เฟสเลอร์ (James W. Fesler) (อ้างถึงใน ร.ต.อ.วันชัย สุวรรณศิริเขต 2535: 21)
 ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ ซึ่งให้เห็นถึงปัจจัย
 ที่มีผลกระทบต่อความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญได้แก่
 มีงบประมาณไม่พอเพียง (inadequate funds) การขาดผู้นำที่มีความรู้ความสามารถหรือความจริงจัง
 ต่อการปฏิบัติหน้าที่ (the loss of leadership) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ก๊าซร เอมสติด
 (2548 : 4-5) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและ
 แก้ไขปัญหายาเสพติดที่พบว่าบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและแก้ไข
 ปัญหาเสพติด กรณีศึกษา: อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
 โดยไม่มีบทบาทที่อยู่ในระดับปฏิบัติมากเลยบทบาทในเรื่องการประชุมปรึกษาหารือร่วมคิดร่วม
 วางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การติดตามผลการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไข
 ปัญหาเสพติด ให้คำแนะนำเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบ
 ปราบยาเสพติดชี้แจงให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนการแจ้งข้อมูลผู้ติดยาเสพติดให้
 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 กับยาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและการออกเยี่ยมครอบครัวกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำและ
 ชักชวนให้เข้ารับการรักษาบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลางและมี
 บทบาทในเรื่องขอรับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจาก
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องการเฝ้าระวังมิให้มีการค้าหรือเสพยาเสพติดระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา
 เสพติดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางโดยมีปัญหาในเรื่องขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
 เป็นปัญหาสำคัญที่สุดขาดงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและ
 ปัญหาขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขาดความร่วมมือ

และสนับสนุนจากประชาชนและปัญหาเรื่องระเบียบข้อกฎหมายรองลงมาตามลำดับ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของฐิติรัตน์ ศรีธีระวีโรจน์ (2544: 3) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติพบว่า 1.พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี มีทัศนะเห็นว่า 1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนโยบาย ปัจจัยด้านขบวนการถ่ายทอดนโยบาย ปัจจัยด้านการได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องกับนโยบาย และปัจจัยด้านบุคลากรและงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ 1.2 ปัญหาด้านการขาดความรู้ความเข้าใจในตัวนโยบาย ปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณ ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานและปัญหาด้านการเมืองเป็นปัญหาในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ 2.พนักงานส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนนทบุรี ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 5 มีทัศนะต่อปัจจัยที่มีผลในการนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติแตกต่างกันโดยแตกต่างกันในปัจจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดนโยบายผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภา ชัยนิติกุล (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า (1) หลังการทดลองทันที ผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลอง มีความรู้ทัศนคติและการรับรู้บทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับที่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) หลังการทดลอง 2 เดือน ผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีความรู้ ทัศนคติและการรับรู้บทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับที่สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบในระดับสูงขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และนอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของชานาญ พูนเพิ่ม (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา:ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี กับอายุอายุราชการและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ คนที่มีประสบการณ์มากปัญหาที่เกิดขึ้นก็น้อย ในขณะที่คนที่มีประสบการณ์น้อยปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะมีมาก แต่ก็

สามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า

3.1.1 ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอบต./เทศบาล ดำเนินการดังนี้

1) จัดทำฐานข้อมูล/กลั่นกรองข้อมูล /บูรณาการข้อมูล/คัดแยกข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยสอดคล้องตรงกันทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อดูแลจัดทำ/ปรับปรุงฐานข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยดำเนินการดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการระดับตำบลจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชน

2.2 จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้ประชาชนเขียนรายชื่อผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งวิธีลับ

2.3 คณะกรรมการระดับตำบลจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชน รวบรวมข้อมูลเฉพาะรายชื่อผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด ข้อมูลส่วนที่เหลือเฝ้าทำลายต่อหน้าประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชน

2.4 คณะกรรมการระดับตำบลจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชน รวบรวมข้อมูลเฉพาะรายชื่อผู้ค้ายาเสพติดรายงานให้แก่หน่วยงานด้านการปราบปรามในพื้นที่เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนรายชื่อผู้เสพ/ผู้ติดรายงานให้แก่หน่วยงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในพื้นที่ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.5 ให้คณะกรรมการระดับตำบลจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชน อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือทุกรอบ 3 เดือน/ครั้ง ปีหนึ่ง 4 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นความจริง

3) จัดให้มีและนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จัดทำฐานข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมข้อมูลไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดทำอินเทอร์เน็ตทุกหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลได้ทั่วถึง

4) จัดให้มีการนำข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาใช้ประโยชน์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการ/แผนการดำเนินงาน/โครงการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5) เปิดเวทีชี้แจงประชาสัมพันธ์ข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด รายชื่อหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ประชาชนทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการดำเนินงานตามนโยบาย

3.1.2 ด้านการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาล ดำเนินการดังนี้

1) ควรจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ประชาคมตำบล /ประชาคมชุมชนเพื่อกำหนดรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยดำเนินการดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการระดับตำบลจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน /ชุมชนให้ประชาชนเสนอรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

1.2 เลือกรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชนเห็นชอบมากที่สุดมาดำเนินการในหมู่บ้าน /ชุมชน เพื่อให้ได้รูปแบบวิธีการเฝ้าระวังที่มีความเหมาะสมกับชุมชน

1.3 จัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเดือนละ 1 ครั้ง หรือทุกรอบ 3 เดือน/ครั้ง ปีหนึ่ง 4 ครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดให้ดีขึ้น

1.4 เมื่อเลือกรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชนเห็นชอบมากที่สุดมาปฏิบัติแล้วไม่เหมาะสมก็ให้เลือกรูปแบบวิธีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดตามประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชนเห็นชอบลำดับรองลงมาเพราะว่าจะได้รูปแบบวิธีการเฝ้าระวังที่มีความเหมาะสมกับหมู่บ้าน/ชุมชนมากที่สุด

2) ควรจัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติดจากการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล/ประชาคมชุมชน

3) รับสมัครอาสาสมัคร (ภาคประชาชน) เป็นเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติดหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างน้อยจำนวน 50 คนต่อหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าเวร-ยามหรือสังเกตการณ์เฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

4) ส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขขั้นมูลฐาน (อสม.) คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติดหมู่บ้าน/ชุมชน

5) ควรจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารรายงานข้อมูลรายงานความเคลื่อนไหวตลอดจนสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

6) ควรกำหนดตัวชี้วัดจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรอบสัปดาห์/รอบเดือนต่อครั้ง/รอบหกเดือนต่อครั้ง/รอบปีต่อครั้ง

3.1.3 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลควรดำเนินการดังนี้

1) ควรจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง สนับสนุนภาคประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนร่วมเลือกหรือกำหนดสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟู เช่น วัด /สถานีนามัยตำบล/โรงพยาบาล /สถานที่องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลกำหนดไว้ในหมู่บ้าน/ชุมชนและให้ใช้งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

2) ควรคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดจากบัญชีรายชื่อในทะเบียนฐานข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

3) ควรพัฒนาทักษะด้านความรู้ การกีฬา การประกอบอาชีพและหลักธรรมะให้แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูเพื่อเพิ่มทักษะนำไปใช้ประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวภายหลังจากผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแล้ว

4) ควรสนับสนุนเงินทุนให้กู้ยืม/จัดหาแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในการประกอบอาชีพแก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแล้ว

5) ควรกำหนดตัวชี้วัดจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟู ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรอบสัปดาห์/รอบเดือนต่อครั้ง/รอบหกเดือนต่อครั้ง/รอบปีต่อครั้ง

3.1.4 ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลควรดำเนินการดังนี้

1) ควรออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน/ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแยกออกเป็นรายด้าน เช่น ด้านการป้องกัน ด้านการเฝ้าระวัง ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูการกำหนดองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

2) ควรจัดสรรอัตรากำลังด้านบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ตรงตามความถนัดความรู้ ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานตามได้รับมอบหมาย

3) ควรจัดให้มีการฝึกอบรม/ทัศนศึกษาดูงานอบรมชี้แจงให้เข้าใจนโยบายและความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดแบ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้น/หลักสูตรระยะยาวให้แก่คณะทำงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

4) ควรจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ การเชิดชูเกียรติคุณ การมอบโล่ประกาศเกียรติคุณและเงินรางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน โดยมาจากการคัดเลือกของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

5) ควรให้การรับรองเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดแบบยั่งยืนและรายงานให้อำเภอ จังหวัดตรวจสอบก่อนเสนอให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรับรองเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดแบบยั่งยืน

6) ควรให้ภาคประชาชน สมาชิกอปพร. อสม. คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใสพร้อมจัดทำวางระบบการติดตามตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน

7) ควรมีการจัดเวทีชี้แจงจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาคมตำบล กำหนดตัวชี้วัดการทำงานจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมการประเมินผลความพึงพอใจการปฏิบัติหน้าที่ผลการดำเนินงานด้านเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ของคณะทำงาน/ผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรอบสัปดาห์/รอบเดือนต่อครั้ง/รอบหกเดือนต่อครั้ง/รอบปีต่อครั้ง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันแต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาเป็นประชาชนเพื่อจะได้ทราบทัศนคติและความคาดหวังของประชาชนต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.2 ศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันแต่เปลี่ยนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.2.3 ศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันแต่เปลี่ยนพื้นที่ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร สุขสาย (2537) "บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี" ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- กมล สาดศรี (2541) "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของกรมสามัญศึกษาไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอำนาจเจริญ"
วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2543) รวมกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น กองราชการส่วน
ตำบล กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กองราชการส่วนตำบล
- กำธร เอมสถิต (2548) "บทบาทของประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดกรณีศึกษา: อำเภอบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา" วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
- กุลธน ธนาพงศธร (2529) เอกสารการสอนชุดวิชา นโยบายสาธารณะและการวางแผน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- กฤษณ์พงษ์ ใจรักเรียน (2545) "บทบาทของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้โครงการ
หมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบ้านฉาง
จังหวัดระยอง" วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
- จิรพงษ์ โรจนประดิษฐ์ (2545) "บทบาทของข้าราชการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมือง:
ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด อุบลราชธานี" การศึกษาอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชุมพล สังขปริษา (2528) "นโยบายสาธารณะ : การวางแผนกลยุทธ์ในการตัดสินใจ" เอกสาร
ประกอบคำบรรยายเรื่อง รัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพมหานคร คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชำนาญ พูนเพิ่ม (2547) "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายการป้องกันแก้ไข
ปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี"
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

- จูติรัตน์ ศรีธีระวิโรจน์ (2544) “การนำนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดนทบุรี” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ดำเนิน ระเบียบเลิศ (2542) “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด:
ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา” กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ดิน ประชัญฤทธิ์ (2544) ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ทศพร สิริสัมพันธ์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- น้ำทิพย์ ประทุมเวียง (2541) “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตาม
ทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาเฉพาะ
กรณีอำเภอสำโรง” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2532) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ประชุม รอดประดิษฐ์ (2528) “รายงานการวิจัยนโยบายและการวางแผน” ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- พนม ลิมอารีย์ (2524) กลุ่มสัมพันธ์ กาลสินธุ์ จิตทัศน์การพิมพ์
- พรพรม กิตติวงศา (2542) “การมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรมของผู้นำชุมชน:
ศึกษาเฉพาะกรณี เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในเขตพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- พระมหานัศศักดิ์ นาครอด (2546) “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการป้องกันบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติด
ยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณี วัดที่เป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด”
ของกรมศาสนา งานวิจัยของกรมศาสนา Faculty of Social Administration
- พัทธา สายหนู (2534) กลไกทางสังคม กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพโรจน์ สุวรรณฉวี (2548) รวมกฎหมายท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร: แสงจันทร์การพิมพ์
- มานะ รัชฎะวานิช (2542) “ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด: ศึกษา
เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดสังกัดตำรวจภูธร
จังหวัดหนองบัวลำภู” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วรงค์ จันทรร (2527) การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบและคุณค่า วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์
 _____(2540) การนำนโยบายไปปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร : บริษัทกราฟิกฟอร์มเมท
 (ไทยแลนด์) จำกัด
- วันชัย สุวรรณศิริเขต (2535) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายของข้าราชการไปปฏิบัติ:
 ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจภูธร 3”
 วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วัลลภา ชัยนิตกุล (2546) “การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน
 เขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- วัลลภ จินดาเงิน (2544) “การมีส่วนร่วมของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาเสพติดตาม
 โครงการหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช” กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วุฒิพงษ์ นาวิณ (2542) “ปัจจัยที่มีผลต่อการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน
 ในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต
 (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า (2544) ทิศทางการกระจายอำนาจและการ
 ปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพรสจำกัด
- ศุภชัย ยาวะประภาส (2540) นโยบายสาธารณะ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอไทรน้อย สดส.อ. (2550) รายงานผลการดำเนินงาน
 ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อำเภอไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2550) กรณีศึกษาบทบาทขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- สมยา ด้วงเล็ก (2543) ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปราม
 ยาเสพติด: มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรมและกรมส่งเสริมการ
 ปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย (2550) คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน
 และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (นโยบายและแผน) ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น(2550)
 ปฏิบัติการรวมพลังไทย เทิดไท้องค์ภูมิพล เฉลิมฉลอง 80 พรรษา

- สุชาญ รอดบน (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุพจน์ คุณาวงค์ (2547) “บทบาทคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดกับการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุรพล คำพูน (2522) “บทบาทของสภาการฝึกหัดครู” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนันทา อ่ำไผ่เงินเจริญ (2547) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานชุมชนต่อนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลเมืองขลุง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา
- โสภณ สมณะข้างเฟือก (2547) “ความเข้าใจต่อนโยบายความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการประกาศสงครามการเพื่อเอาชนะยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- อุทัย หิรัญโต (2526) สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประสานมิตร
- เอกสารคำสั่งของรัฐบาล (2544) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา
- เอกสารคำสั่งของรัฐบาล (2548) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา
- เอกสารคำสั่งของรัฐบาล (2549) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา
- เอกสารคำสั่งของรัฐบาล (2551) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา
- เอกสารคำสั่งของรัฐบาล (2551) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา

เอกสารคำแถลงของรัฐบาล (2551) นโยบายยาเสพติดรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

1. ชื่อ นายเกรียงศักดิ์ รัตนบุญชลิ

สถานที่ทำงาน ที่ว่าการอำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ศศบ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ปริญญาโท ศศม. (นโยบายและการวางแผน) สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ นายอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

2. ชื่อ นายชื่น ศรีสวัสดิ์

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี
 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ศศบ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ปริญญาโท ศศม. ไทยคดีศึกษาเน้นสังคมศาสตร์ มศว.
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3. ชื่อ นายสำเนียง สิมมาวัน

สถานที่ทำงาน สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ศศบ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น (จพป.8ว.)

ภาคผนวก ข
(แบบสอบถาม)

เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี"

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามตามความจริง และขอรับรองว่า
คำตอบของท่านจะเป็นความลับที่สุดและไม่มีผลอื่นใด นอกจากการศึกษาระดับปริญญาโทเท่านั้น

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

สืบทารวจโทจันทร์ทัย บัวจุม

นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำชี้แจง 1) โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2) แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ของผู้บริหาร
ท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ต่อการดำเนินการนำนโยบายด้านการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายด้าน
การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสอบถาม

เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดอุบลราชธานี"

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ใน และเติมข้อความหรือตัวเลขลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

(1) เพศ ชาย หญิง

(2) อายุ 18-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 61ปีขึ้นไป

(3) การศึกษาสูงสุด

ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

(4) ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหารอปท. สมาชิกสภาอปท. พนักงานอปท.

(5) เวลาดำรงตำแหน่ง

1-4 ปี 9-12 ปี 17-20 ปี
 5-8 ปี 13-16 ปี 21 ปีขึ้นไป

(6) รายได้ต่อเดือน

5,000 บาทและต่ำกว่า 5,001-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท
 20,001-25,000 บาท 25,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทตามอำนาจหน้าที่ ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ

ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ท่านสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้หรือไม่เพียงใด

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บทบาทตามอำนาจหน้าที่					
ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ					
ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด					
1) มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของปัญหายาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่					
2) จัดการฝึกอบรม/สัมมนาหรือการเข้าค่ายให้ความรู้เรื่องปัญหายาเสพติดแก่ประชาชนในพื้นที่					
3) จัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด ในพื้นที่รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด					
4) จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเยาวชนและกลุ่มแรงงาน					

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5) มีการสนับสนุนการดำเนินงานของชุดวิทยากร ชุดชุมชนสัมพันธ์ และองค์กรประสานพลังแผ่นดินเอา ชนะยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลังในการป้องกันปัญหาเสพติด					
6) มีการประสานงาน กับหน่วยงานราชการ หน่วยงานองค์กรเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการตามแผนปฏิบัติการ/แผนงานและ โครงการต่างๆ ในการป้องกันปัญหาเสพติด					
ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด					
7) มีการเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ					
8) มีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การสำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ ข้อมูลทางวิชาการให้ครอบคลุมการทำงานในเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย					
9) มีการกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและสนับสนุนดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ					
10) มีการกำหนดรูปแบบเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ					
11) จัดให้มีกลไกภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังฯ					

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู					
12) มีการแต่งตั้งหรือจัดให้มี (เวร-ยาม) เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ หมู่บ้าน/ชุมชน					
13) มีการจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษา					
14) มีการประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่					
15) มีการประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา					
16) จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง					
17) มีการประสานงานและสนับสนุนจัดให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ					
ด้านการบริหารจัดการ					
18) มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19) มีการจัดทำแผนงาน โครงการและ กิจกรรมต่างๆเพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยให้มีการบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง					
20) มีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับ มอบหมาย					
21) ได้จัดตั้งงบประมาณดำเนินการตาม แผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา					
22) จัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น					
23) มีการแสดงผลการปฏิบัติงานและ สถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่ รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่าง สม่าเสมอ					
24) มีการจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่าเสมอ					

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ต่อการดำเนินการนำนโยบายด้านการป้องกันและ
 แก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มี
 ส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ท่าน
 คิดว่าการนำนโยบายมาปฏิบัติมีปัญหาและอุปสรรคด้านใดหรือไม่ เพียงใด
 คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่ง
 ช่อง

ข้อความ	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด 25) การประชาสัมพันธ์ณรงค์ กระตุ้นสร้าง จิตสำนึกให้แก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดยากแก่ การนำไปปฏิบัติ					
26) การจัดการฝึกอบรมสัมมนาหรือการเข้า ค่ายให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่ประชาชน					
27) การจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพ ติด ในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น รายชื่อหมู่บ้าน และชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยา เสพติด					
28) การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันกลุ่ม เสี่ยงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชน และกลุ่มแรงงาน					
29) การสนับสนุนการดำเนินงานของ ชุม วิทยากร ชุมชนสัมพันธ์ และองค์กร ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดใน พื้นที่รับผิดชอบให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลัง ในการป้องกันปัญหาเสพติด					

ข้อความ	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
30) การประสานงาน กับหน่วยงานราชการ หน่วยงานองค์กรเอกชน หรือองค์กรภาค ประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการตาม แผนปฏิบัติการ /แผนงานและ โครงการต่างๆ ในการป้องกัน ปัญหายาเสพติด					
ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด					
31) การปฏิบัติงานในการเฝ้าระวังและการ ติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของปัญหา เสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ					
32) การจัดทำระบบ และพัฒนาข้อมูล เกี่ยวกับการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในพื้นที่ รับผิดชอบ					
33) การกำหนดกลไกการเฝ้าระวังและ สนับสนุนการดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวัง ต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ					
34) การกำหนดรูปแบบเสริมสร้างจัดให้มี เครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ					
35) การจัดให้มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการเฝ้าระวังในพื้นที่รับผิดชอบ					
36) การแต่งตั้งหรือจัดให้มีระบบเวร-ยามเฝ้า ระวังปัญหาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ หมู่บ้าน/ชุมชน					
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู					
37) การจัดทำระบบพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการ บำบัดรักษาและการฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่ ผ่านการบำบัดรักษา					

ข้อความ	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
38) การประสานงานและสนับสนุนการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด การคัดกรอง การจำแนกผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่					
39) การประสานงานและสนับสนุนให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา					
40) การสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพ เพื่อรองรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง					
41) การประสานงานและสนับสนุนให้มีสถานที่บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ					
ด้านการบริหารจัดการ 42) การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
43) การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง					
44) การแต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย					

ข้อความ	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
45) การจัดตั้งงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด					
46) การจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
47) การแสดงผลการปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ					
48) การจัดทำตัวชี้วัดการทำงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ					

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายด้านการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดไปสู่การปฏิบัติ ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างไร

ด้านการป้องกันปัญหาเสพติด

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ด้านการบริหารจัดการ

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ภาคผนวก ค
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ที่ ๔ /๒๕๕๐

เรื่อง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐบาลกำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติที่ทุกหน่วยงานจะต้องให้ความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เบาบางลงหรือหมดสิ้นไปโดยเร็ว ประกอบกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๒๒๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำหน้าที่ในการอำนวยการ ประสานงานและนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ และให้อำนาจผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการมอบหมายหรือกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เพื่อให้การดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะการมอบหมายภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และการแต่งตั้งตามภาคผนวกแนบท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

พลเอก บุญรอด สมทัต

(บุญรอด สมทัต)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/

ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผนวกแบบท้ายคำสั่ง ศอ.ปส.ที่ ๔ /๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ผนวก ข ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. องค์ประกอบ

๑) ที่ปรึกษา ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเทศบาล เมืองพัทยา และเทศบาลเมือง

- ๑.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย
- ๑.๒ รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย
- ๑.๓ นายอำเภอท้องที่
- ๑.๔ ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค
- ๑.๕ ท้องถิ่นจังหวัด

๒) ที่ปรึกษา ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล

- ๒.๑ นายอำเภอ
- ๒.๒ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรท้องที่
- ๒.๓ ท้องถิ่นอำเภอ
- ๒.๔ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคที่ได้รับมอบหมาย
- ๒.๕ กำนันในพื้นที่

๓) คณะกรรมการ

๓.๑ นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น (เมืองพัทยา/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล)	ผู้อำนวยการ
๓.๒ รองนายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมาย	รองผู้อำนวยการ
๓.๓ ประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๓.๔ ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ
๓.๕ ผู้แทนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ไม่เกิน ๓ คน	กรรมการ
๓.๖ ผู้แทนสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่	กรรมการ
๓.๗ หัวหน้าสถานีอนามัยในพื้นที่	กรรมการ
๓.๘ หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล (ถ้ามี)	กรรมการ
๓.๙ ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชนในพื้นที่ ที่ ผอ.ศตส.อ./กิ่ง อ. มอบหมาย ไม่เกิน ๓ คน	กรรมการ

- ๓.๑๐ ผู้แทนองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ กรรมการ
ที่ประชาคมคัดเลือก ไม่เกิน ๓ คน
- ๓.๑๑ ผู้แทนหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
หรือหน่วยงานอื่นตามที่ ผอ.ศตส.อ./กึ่ง อ. เห็นสมควร
- ๓.๑๒ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการและเลขานุการ
- ๓.๑๓ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ได้รับมอบหมาย

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ดำเนินการด้านเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดให้มีข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ รายชื่อหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด

๒.๒ จัดให้มีหรือสนับสนุนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ และผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน

๒.๓ จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม การพัฒนาอาชีพหรือรองรับผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง มิให้หวนกลับมามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและเป็นที่ยอมรับในหมู่บ้านและชุมชน

๒.๔ จัดให้มีหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อป้องกันเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเยาวชน และกลุ่มแรงงาน

๒.๕ ดำเนินการและประสานงานให้เกิดผลการปฏิบัติในเชิงบูรณาการตามแผนปฏิบัติการแผนงาน และโครงการต่างๆ ที่ ศตส.จ./ศตส.อ. กำหนด โดยร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานภาคเอกชน หรือองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ สนับสนุนการดำเนินงานของชุดวิทยากร ชุดชุมชนสัมพันธ์ และองค์กรประสานพลังแผ่นดินยาเสพติด ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ ให้เข้ามาร่วมเป็นพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๗ รายงานผลปฏิบัติงานและสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบให้ ศตส.จ./ศตส.อ. ทราบทุกระยะ

๒.๘ แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๙ ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ผู้อำนวยการ ศตส.จ./อ./กึ่ง อ. มอบหมายหรือร้องขอรับการสนับสนุน

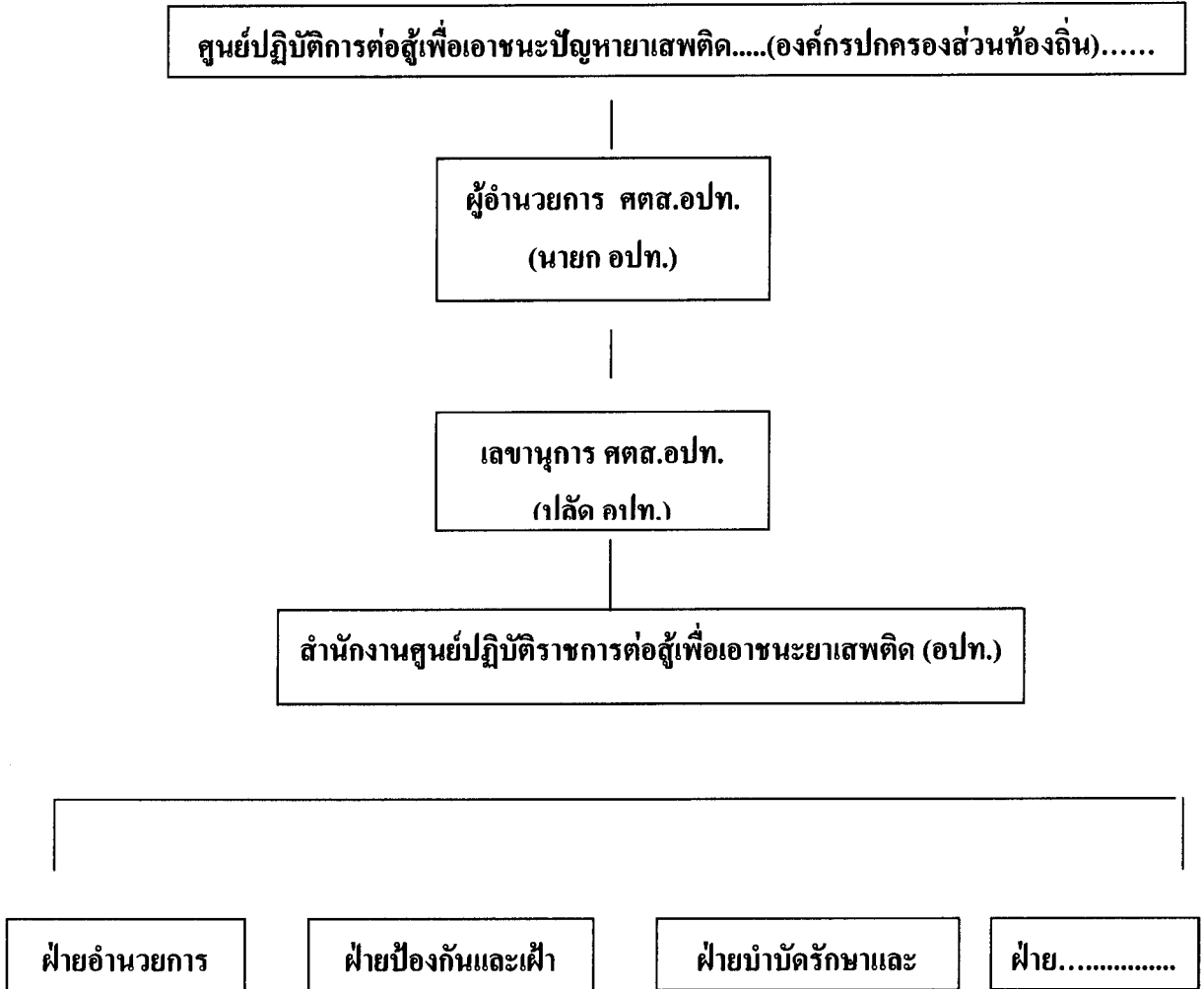
๓. การแต่งตั้ง

๓.๑ ให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด แต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด เทศบาลนคร/เมืองพัทยา/เทศบาลเมือง

๓.๒ ให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/กิ่งอำเภอแต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด เทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่

โครงสร้างการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๘๒ / ๒๕๕๒

เรื่อง ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล

*****

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนและเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหายาเสพติด จึงหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะต้องเร่งดำเนินการ โดยการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนของสังคมร่วมกัน เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.๒๕๑๕ บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรการและแผนงาน ในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบกับ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ บัญญัติให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยของสังคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๓) (๖) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๗๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งคำสั่งอื่นใดที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

๒. ให้กลไกการอำนวยการและบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย

๒.๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติ รวมทั้งกำกับติดตามการดำเนินงานในภาพรวม

๒.๒ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) รับผิดชอบในการอำนาจการการแปลงนโยบาย มาตรการ และแผนงานตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑ (สปป.๑) เป็นกลไกอำนาจการประสานงาน

๒.๓ ให้กระทรวง กรม และหน่วยงาน จัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในระดับกระทรวง กรม และหน่วยงาน แล้วแต่กรณีตามที่เห็นสมควร โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการอำนาจการ ประสานงาน กับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ ให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๑-๔ (กอ.รมน.ภาค ๑-๔) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ ๑-๔ (ศตส.กองทัพภาคที่ ๑-๔) รับผิดชอบในการบูรณาการการปฏิบัติและดำเนินงานร่วมกับสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค (บช.ภ.) รวมทั้งหน่วยงานอื่นในระดับภาค โดยมีภารกิจ อำนาจการประสานงานในระดับภาคและให้การสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยมีการดำเนินการร่วมกันของเจ้าหน้าที่ ศตส.กอ.รมน.ภาค๑-๔ บช.ภ. สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. และหน่วยงานอื่นในระดับภาค

๒.๕ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศตส.จ./กทม.) ทำหน้าที่บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.จว.) โดยร่วมกันรับผิดชอบนโยบายและปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ โดยให้เจ้าหน้าที่ ศตส.จ./กทม. เป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของ กอ.รมน.จังหวัด๒.๖ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับอำเภอ/เขต (ศตส.อ./ข.) เป็นกลไกประสานการปฏิบัติในระดับอำเภอ/เขต และศูนย์ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สปส.อปท.) เป็นกลไกประสานการปฏิบัติการระดับท้องถิ่น และตำบล

๓. ให้กลไกการอำนาจการและการบริหารจัดการทุกระดับยึดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน เป็นยุทธศาสตร์หลักประกอบด้วย ๗ มาตรการหลัก โดยให้กลไกตามข้อ ๒ รับผิดชอบในการนำยุทธศาสตร์ มาตรการ และแผนงานแปลงไปสู่การปฏิบัติตามขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยมีกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกลไกอำนาจการกลางประสานงานระดับชาติ

๔. ให้มีคณะกรรมการ ในแต่ละมาตรการหลักทั้ง ๗ ตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกันประกอบด้วย หน่วยงานในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องในแต่ละภารกิจ รับผิดชอบในการ

ประสานการดำเนินงาน การกำกับติดตาม ตลอดจนแก้ไขปัญหา และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทั้ง ๘ คณะอนุกรรมการ

๕. การอำนวยการและการบริหารจัดการในระดับต่างๆ เป็นภารกิจสำคัญในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จะมีบทบาทสำคัญในภารกิจนี้ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานในศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตามความเหมาะสมของภารกิจ

๕.๒ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในฝ่ายอำนวยการของ ศตส.ทุกระดับ และให้มีการบูรณาการโครงสร้างและแผนการดำเนินงานร่วมกับโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในแต่ละระดับ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหา

๖. การจัดระบบโครงสร้าง การสั่งการ การประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสั่งการ

๗. ในการปฏิบัติงานระดับพื้นที่ ถือเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของยุทธศาสตร์นี้ ที่จะต้องมีความชัดเจนต่อเนื่อง และมีการนำนโยบาย แผนงาน และมาตรการแปลงไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด มีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด จัดทำแผนบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยกำหนดเป้าหมายที่สามารถลดระดับปัญหาเสพติดได้อย่างชัดเจน เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติในระยะ ๖ เดือน ทั้งนี้ให้รายงานการปรับแผนการปฏิบัติ ให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย (ศตส.มท.) และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ได้ทราบโดยเร็ว

๘. ให้คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทางตามระเบียบของทางราชการสำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการและค่าตอบแทน พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๙. การพิจารณาความดีความชอบ การให้คุณให้โทษ มาตรการจูงใจและปกป้องคุ้มครองข้าราชการและประชาชนที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้เป็นไปตามที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กำหนด โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑๐. การจ่ายงบประมาณของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในส่วนที่เกี่ยวกับการอำนาจการปฏิบัติด้านยาเสพติด ให้เบิกจ่ายจากสำนักงาน ป.ป.ส.

๑๑. ให้ถือปฏิบัติตามกลไกการอำนาจการบริหารจัดการและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๒-๑๐ ไปจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น คำสั่งอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๒

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

ผนวกแนบท้าย คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ผนวก ก : โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการ

๑. ระดับนโยบาย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นกลไกนโยบายระดับชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน บำบัดรักษา และการบังคับใช้กฎหมาย ควบคุม เร่งรัดและประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ส. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ และเป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์

๒. ระดับอำนวยการ

๒.๑ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกลไกอำนวยการระดับชาติ มีหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ในเรื่องยาเสพติด โดยการแปลงนโยบายจากคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไปสู่การปฏิบัติ โดยมีศูนย์ประสานการปฏิบัติ ที่ ๑ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ และเป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

๒.๒ ให้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม และประสานการปฏิบัติในแต่ละมาตรการ จำนวน ๗ คณะ ดังนี้

๒.๒.๑ คณะอนุกรรมการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธาน

๒.๒.๒ คณะอนุกรรมการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน

๒.๒.๓ คณะอนุกรรมการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน

๒.๒.๔ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน

๒.๒.๕ คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้มแข็งครอบครัว โดยมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธาน

๒.๒.๖ คณะอนุกรรมการปราบปรามยาเสพติด โดยมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นประธาน

๒.๒.๓ คณะอนุกรรมการบำ บั้รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานให้ประธานคณะอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการ พิจารณาแต่งตั้ง อนุกรรมการ คณะทำงาน ตามที่เห็นสมควรและกำหนดอำนาจหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล

๓. ระดับภารกิจ

ให้กระทรวง กรม และหน่วยงานอื่น ใช้กลไกศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกระทรวง/กรม (ศตส.กระทรวง/กรม) ในการแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการกิจของกระทรวง และจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานในสังกัดนำไป ปฏิบัติ และทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกประสานงาน ของหน่วยงานในระดับกรมที่เกี่ยวข้องกับงาน ยาเสพติด รวมทั้งประสานการปฏิบัติในระดับพื้นที่

๔. ระดับพื้นที่

๔.๑ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๑-๔ (กอ.รมน.ภาค ๑-๔) เป็นกลไก ในการบูรณาการ อำนาจการ การประสานและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้ เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดร่วมกับ สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค และ หน่วยงานองค์กรระดับภาคที่เกี่ยวข้อง ๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร (ศตส.จ./กทม.) เป็นกลไกในการอำนวยความสะดวกปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ใน การบูรณาการแผนงาน โครงการงบประมาณ ของหน่วยงานต่างๆที่อยู่ในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/เขต (ศตส.อ./ข.) เป็นกลไกใน การอำนวยความสะดวกปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ในการบูรณาการแผนงาน โครงการงบประมาณ ของ หน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ในอำเภอและเขต

๔.๔ ศูนย์ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปส.อปท.) เป็นกลไกในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ในหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่

ผนวก ข : ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล (ยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน)

๑. สถานการณ์

๑.๑ สถานการณ์

ยาเสพติดประเทศไทย นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากประมาณการผู้เสพยาเสพติด เมื่อปี ๒๕๔๖ ประมาณ ๔๖๐,๐๐๐ คน เพิ่มเป็น ๕๗๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๐ และ ประมาณ ๖๐๕,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๑ และอาจมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต หากมีเงื่อนไขและปัจจัยเอื้ออำนวย ๑.๒ ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวของปัญหายาเสพติด มาจาก ๕ ปัจจัยสำคัญ หากไม่สามารถแก้ไขจุดอ่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพปัญหายาเสพติดก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนี้

๑.๒.๑ จุดอ่อนทางด้านชายแดน ยาเสพติดส่วนใหญ่ที่สุด มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน และลักลอบเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน ยาเสพติดบางตัวประเภท clubdrugs ฯลฯ พื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดหลัก กว่า ๘๐% ของพื้นที่นำเข้าทั้งหมด อยู่ใน ๑๘ อำเภอสำคัญจาก ๘ จังหวัด

๑.๒.๒ จุดอ่อนในด้านพื้นที่ปัญหาที่ยังดำรงอยู่ ผลของมาตรการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา แม้จะทำให้ยาเสพติดลดปริมาณลง แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ที่ยังมีสัดส่วนของปัญหายาเสพติดมากกว่าพื้นที่อื่น และส่งผลต่อสถานการณ์ทั้งหมด ได้แก่

๑.๒.๒.๑ พื้นที่จังหวัดแพร่ระบาดหลัก ประมาณ ๒๖ จังหวัด ที่มีสัดส่วนของปัญหายาเสพติดเกือบ ๗๐ % ของทั้งประเทศ หากสามารถลดระดับปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ได้ ย่อมจะส่งผลต่อสถานการณ์ทั้งหมด

๑.๒.๒.๒ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏข้อมูลว่ามีปัญหายาเสพติด เฉพาะในปี ๒๕๕๑ จากฐานข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้จากหน่วยงานต่างๆ ยังคงมีปัญหายาเสพติดประมาณ ๑๕,๐๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน หรือ คิดเป็น ๑๕ % ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ

๑.๒.๓ จุดอ่อนทางด้านปัจจัยเสี่ยงของสังคม เช่น ค่านิยมและพฤติกรรมทางลบของเยาวชน แหล่งมั่วสุ่มและสถานบันเทิง/สถานบริการต่างๆ ฯลฯ ที่เป็นจุดอ่อนและเป็นปัจจัยยั่วยุให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงและก้าวไปสู่ปัญหายาเสพติด จากการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงทางสังคมนี้ ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาพบว่า แนวโน้มของปัญหานี้ยังอยู่ในเกณฑ์สูง

๑.๒.๔ ความอ่อนแอของครอบครัวและชุมชน ที่ส่งผลให้ภูมิคุ้มกันของหน่วยงานพื้นฐานของสังคม ไม่สามารถป้องกันยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครอบครัวและหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด และครอบครัวกลุ่มเสี่ยงที่ยังคงมีจำนวนมาก

๑.๒.๕ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ-สังคม สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี ๒๕๕๒ เป็นปีที่ประเทศต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น วิกฤติเศรษฐกิจของโลกที่มีส่วนกระทบกับประเทศไทยวิกฤติทางด้านการเมืองและความสมานฉันท์ของคนในชาติ วิกฤติทางด้านสังคม-อาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการว่างงาน ความยากจน ฯลฯ วิกฤติปัญหาเหล่านี้ ทำให้ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของยาเสพติดจะมีมากขึ้น คาดหมายได้ว่า จำนวนและปัญหาอันเกิดจากยาเสพติดก็จะมีแนวโน้มในเกณฑ์สูง หากไม่มีทิศทางและยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ปัญหาเสพติดก็จะเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการฉุดรั้งประเทศไทยทั้งประเทศจากการพิจารณาสถานะของปัญหาเสพติดในภาพรวม ประมาณว่า ในแต่ละปี ผลจับกุมและบำบัดของหน่วยงานต่างๆ รวมกัน ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ คน หรือ คิดเป็น ๒๕ % ของประมาณการผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมด ในขณะที่อีกจำนวนหนึ่ง เป็นผู้ค้าและผู้เสพทั่วไปที่ยังคงอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ บางส่วนเป็นเครือข่ายรายสำคัญที่พัฒนารูปแบบการค้า และส่งผลต่อการกระจายตัวของยาเสพติดทั่วประเทศ

๑.๓ จุดอ่อนทั้ง ๕ ข้างต้น ล้วนส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติด ในขณะที่ประมาณการผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ ในแต่ละปี ประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน และผู้ที่กลับไปมีพฤติกรรมซ้ำ ประมาณ ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ คน หรือรวมกันประมาณ ๑๐๐,๐๐๐-๑๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งมีสัดส่วนของตัวเลขที่ไม่แตกต่างกันมากนักกับจำนวนที่ถูกจับกุมและบำบัดรักษา รวมกัน หากทิศทางการแก้ปัญหาอยู่在这种ขณะนี้ จึงย่อมเป็นไปได้ยากที่จะลดระดับปัญหาเสพติดให้น้อยลงได้ การที่จะหยุดยั้งและลดระดับปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะต้องมีการปรับกรอบความคิด ยุทธศาสตร์ กระบวนการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและเจตจำนงทางการเมืองที่มุ่งมั่นของรัฐบาล เพื่อให้ปัญหาเสพติดลดลงให้ได้มากที่สุด

๒. วัตถุประสงค์หลัก

เมื่อปัญหาเสพติดเป็นความต้องการของประชาชนทั้งประเทศที่จะแก้ไขให้ลุกลวงให้ได้มากที่สุด จึงกำหนดวัตถุประสงค์หลัก คือลดปัญหาเสพติดทั่วประเทศ ขจัดความเดือดร้อนประชาชน

๓. กรอบความคิดการปฏิบัติ

การที่จะหยุดยั้งอัตราเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติดที่มีมาอย่างต่อเนื่องในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาจะต้องมีการปรับกรอบความคิดในการปฏิบัติ ๔ กรอบความคิดสำคัญ ดังนี้

๓.๑ กรอบความคิด ๔ ควบคุม เพื่อหยุดการขยายตัวของปัญหาเสพติด โดย

๓.๑.๑ ควบคุมตัวยา ได้แก่ การสกัด ควบคุม มิให้มียาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทยซึ่งเป็นการควบคุมยาเสพติดและผู้นำยาเสพติดออกนอกพื้นที่

๓.๑.๒ ควบคุมพื้นที่ การแก้ไขปัญหาที่ทับซ้อนกันหลายมิติ เช่น การแพร่ระบาด จะต้องใช้หลายมาตรการควบคู่ หนุนเนื่องกันไปเป็นกระบวนการ การดำเนินด้วยมาตรการเดียว ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมั่นคง ดังนั้น กรอบความคิดในการมองปัญหา พื้นที่ เป็นหลัก จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการกำหนดยุทธศาสตร์ในครั้งใหม่

๓.๑.๓ ควบคุมเงินใจ ได้แก่ ควบคุมเงินใจ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้น ของปัญหาสุขภาพจิตให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยเสี่ยง

๓.๑.๔ ควบคุมผู้เสพ ได้แก่ การลดจำนวนผู้เสพให้น้อยลงจากสังคมและชุมชน เพื่อตัดเงินใจของอุปทาน (demand)

๓.๒ สร้างความสมดุลให้กับมาตรการแก้ไขปัญหาทั้งระบบ ให้มีความสัมพันธ์ สามารถรองรับซึ่งกันและกันได้เหมาะสม หากเน้นมาตรการด้านใดด้านหนึ่ง และไม่ได้จัด ความสมดุลให้อีกมาตรการหนึ่งรองรับได้ทัน ก็จะเกิดปัญหาขึ้น เช่น การดำเนินมาตรการจับกุมปราบปรามอย่างหนัก จะส่งผลให้มีผู้ถูกจับกุมจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่คุมขังล้นเกิน และสถานที่บังคับบำบัดไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องจัดความสมดุลของมาตรการเหล่านี้

๓.๓ เพิ่มกลยุทธ์ที่จะนำบุคคลเป้าหมายเข้าสู่ระบบแก้ไขปัญหามาให้ได้มากที่สุด หากต้องการเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เสพ ด้วยกลยุทธ์แบบเดิม จะต้องใช้กำลังปราบปรามเพิ่มขึ้นอีก รวมทั้งต้องเพิ่มงบประมาณสร้างที่คุมขัง และสถานบังคับบำบัดอีกเป็นจำนวนมาก หากปรับกลยุทธ์ใหม่ โดยเน้นกลยุทธ์ภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มขึ้น ก็จะสามารถได้จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเข้าสู่ระบบดังกล่าวได้ โดยมีการลงทุนที่น้อยกว่าการคงกลยุทธ์แบบเดิม

๓.๔ กำหนดเป้าหมายชัดเจน จัดลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญ กำหนดจุดเน้นพิเศษ ในการแก้ไขปัญหในพื้นที่หรือกลุ่มที่มีระดับปัญหามากกว่าเกณฑ์ปกติ หากสามารถลดระดับปัญหาดังกล่าวได้ ก็จะส่งผลรวมต่อการลดปัญหาสุขภาพจิต ในภาพรวมทั้งหมด ไม่แก้ปัญหามาโดยไม่มีจุดเน้นหนัก

๔. ยุทธศาสตร์

เพื่อลดจุดอ่อนทั้ง ๕ ที่ส่งผลให้ปัญหาสุขภาพจิตของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จึงกำหนดยุทธศาสตร์ ๕ รั้วป้องกัน เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันภัยสุขภาพจิตในแต่ละระดับ โดยในแต่ละรั้วป้องกัน จะมุ่งตรงไปสู่เป้าหมายการควบคุมผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และ กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มากที่สุด จึงจะเป็นการสร้างแนวป้องกันอย่างแท้จริง และสามารถควบคุมปัญหาได้คำว่า รั้ว หมายรวมถึง การสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกิจกรรม สร้างกระบวนการทำงานเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและประชาชนได้ดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการ

มาตรการ ให้สามารถดำเนินการต่อผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ โดยกำหนด ๕ รั้วป้องกัน ในการควบคุมและลดปัญหา ดังนี้

รั้วชายแดน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานตามมาตรการ เสริมความเข้มแข็งป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนที่กำหนดเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการ

รั้วชุมชน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานทุกมาตรการ เสริมความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่กำหนดเป็นเป้าหมาย

รั้วสังคม คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน จัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ ขจัดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นเงื่อนไขทางลบทุกประเภท เสริมสร้างปัจจัยทางบวกที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาเสพติด เพื่อให้ทุกสังคมในทุกจังหวัดมีความเข้มแข็ง

รั้วโรงเรียน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งในโรงเรียน สถานศึกษา และให้เยาวชนรุ่นใหม่มีภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด

รั้วครอบครัว คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดมากขึ้น เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่ดี

๕. เป้าหมายปฏิบัติการ

เพื่อให้บรรลุผลต่อการลดระดับปัญหาเสพติดของประเทศ จึงกำหนด ๓ เป้าหมายหลักที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง หากบรรลุผลตามนี้ เชื่อมั่นได้ว่า ปัญหาเสพติดของประเทศจะต้องลดระดับลงอย่างแน่นอน ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ เป้าหมายพื้นที่เน้นหนัก ได้แก่ เป้าหมายที่ต้องลดระดับปัญหาให้ได้เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนฯ โดยเน้นไปที่กลุ่มพื้นที่ที่มีระดับปัญหาเสพติดอยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่าพื้นที่ทั่วไป หากสามารถลดระดับปัญหาเสพติดในกลุ่มพื้นที่เหล่านี้ได้ ก็จะส่งผลต่อการลดระดับปัญหาเสพติดในขอบเขตทั่วประเทศ โดยมี ๔ กลุ่มพื้นที่หลัก จำนวน ๒๖ จังหวัด ที่มีสัดส่วนของปัญหาเสพติดเกือบ ๗๐% ของปัญหาทั้งประเทศ ประกอบด้วย

พื้นที่หลักที่ ๑ พื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักตามแนวชายแดน จำนวน ๑๘ อำเภอ ใน ๘ จังหวัดซึ่งเป็นพื้นที่หลักที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ได้แก่

จังหวัดเชียงราย (อ.แม่สาย อ.เชียงแสน อ.แม่จัน อ.แม่ฟ้าหลวง)

จังหวัดเชียงใหม่ (อ.ฝาง อ.เชียงดาว อ.เวียงแหง อ.ไชยปราการ อ.แม่เมาะ)

จังหวัดแม่ฮ่องสอน (อ.ปาย อ.ปางมะผ้า)

จังหวัดหนองคาย (อ.เมือง อ.บึงกาฬ)

จังหวัดนครพนม (อ.ท่าอุเทน อ.บ้านแพง)

จังหวัดมุกดาหาร (อ.เมือง)

จังหวัดอุบลราชธานี (อ.เขมราฐ)

จังหวัดสระแก้ว (อ.อรัญประเทศ)

พื้นที่หลักที่ ๒ พื้นที่ กทม. และจังหวัดปริมณฑล โดย กทม. ถือเป็นพื้นที่ใจกลาง (heartland) ของการแพร่ระบาดของเสพติดของประเทศ และจังหวัดปริมณฑลที่เกี่ยวข้องอีก ๕ จังหวัด ได้แก่สมุทรปราการ นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร

พื้นที่หลักที่ ๓ พื้นที่แพร่ระบาดของเสพติดสำคัญ จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่

ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุบลราชธานี

ภาคกลาง ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี ชลบุรีฉะเชิงเทรา

ภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา

พื้นที่หลักที่ ๔ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ปัญหาเสพติดซ้อนทับกับปัญหาความมั่นคง ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลาเป้าหมายที่ ๒ เพิ่มจำนวนผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบบำบัดรักษาให้มากขึ้น หากลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดจากหมู่บ้าน/ชุมชน และสังคมได้มากเท่าใด ปัญหาเสพติดก็จะลดลงมากขึ้นเท่านั้น โดย

๒.๑ กำหนดเป้าหมายนำผู้เสพเข้าบำบัดฯ โดยกระบวนการชุมชน ประชาสังคม และในระบบสมัครใจ ให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒๐,๐๐๐ คน ในระยะ ๖ เดือน

๒.๒ ผู้เสพยาเสพติดที่ต้องเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดฯในพื้นที่ กลุ่มที่ ๒ และพื้นที่กลุ่มที่ ๓ จะต้องได้รับการบำบัดฯตามความเหมาะสมกับเงื่อนไขการเสพติดให้ได้มากที่สุด

เป้าหมายที่ ๓ ลดจำนวนเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดรายสำคัญ และกลุ่มผู้ค้าแพร่ระบาดของเสพติดที่ก่อความเดือดร้อนให้กับชุมชน โดย

๓.๑ จับกุม ปรามปรามเครือข่าย/กลุ่มผู้ค้ารายสำคัญที่กำหนดเป็นเป้าหมายให้ได้ มากที่สุด

๓.๒ จับกุม ปรามปรามผู้ค้ายาเสพติดที่สร้างความเดือดร้อนกับชุมชนให้ได้มากที่สุด

เป้าหมายที่ ๔ ลดระดับปัญหาเสพติดให้ลดลงในทุกจังหวัด โดยให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายกิจกรรมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกันและ ๗ โครงการหลัก

๖. การปฏิบัติการ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายลดระดับปัญหาเสพติดของประเทศ และให้มีการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกัน และกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ จึงกำหนด ๗ โครงการหลัก ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง กิจกรรมการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๖.๑ โครงการ รื้อชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

๖.๒ โครงการ รั้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม
ป้องกันยาเสพติด

๖.๓ โครงการ รั้วสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

๖.๔ โครงการ รั้วโรงเรียน : โรงเรียนป้องกันยาเสพติด

๖.๕ โครงการ รั้วครอบครัว : ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง

๖.๖ โครงการปราบปรามยาเสพติดสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน

๖.๗ โครงการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ
โดยมีสาระสำคัญของแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลัก ดังต่อไปนี้

๗. สาระสำคัญของโครงการ/กิจกรรมหลัก

๗.๑ โครงการ รั้วชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

๗.๑.๑ สถานการณ์

๗.๑.๑.๑ ยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดในประเทศไทย ส่วนใหญ่ ผลิตจาก
ประเทศเพื่อนบ้านและลักลอบนำเข้ามาในประเทศไทย ทางภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง
จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจับกุม และการข่าวสถานการณ์การนำเข้ายาเสพติด ปรากฏว่า ในปี
๒๕๕๑ มีพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ๔๔ อำเภอ ใน ๑๗ จังหวัด จำนวนนี้ มี
๑๘ อำเภอ จาก ๘ จังหวัด ที่มีสัดส่วนการนำเข้ายาเสพติดหลัก ๘๐% ของปริมาณการนำเข้ายาเสพติด
ที่ถูกจับกุมทั้งหมด

๗.๑.๑.๒ จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจับกุมยาเสพติด ในปี ๒๕๕๑ พบว่า ยา
เสพติดที่มีการนำผ่านประเทศไทยตามแนวชายแดน และถูกจับกุมโดยหน่วยปราบปรามต่างๆ
ประมาณ ๔๘.๒ % ถูกจับกุมได้ในพื้นที่ชายแดน ในขณะที่อีก ๕๑.๘ % หลุดรอดการจับกุมจาก
พื้นที่ชายแดนและถูกจับกุมในพื้นที่ตอนในซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังมียาเสพติดจำนวนมากที่หลุดรอด
จากแนวชายแดนเข้ามาในพื้นที่ตอนในของประเทศได้หากนับจำนวนที่หลุดรอดเข้ามาและไม่ถูก
จับกุม ก็จะทำให้จำนวนสัดส่วน ของการจับกุมในพื้นที่ชายแดนจะต้องลดน้อยลงกว่านี้

๗.๑.๒ พื้นที่เป้าหมาย

๗.๑.๒.๑ กำหนดพื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลัก ๑๘ อำเภอ ใน ๘ จังหวัด เป็นพื้นที่
เป้าหมายหลักในการสกัดกั้นยาเสพติด ได้แก่

จังหวัดเชียงราย มี ๔ อำเภอ ได้แก่ อ.แม่สาย อ.เชียงแสน อ.แม่จัน อ.แม่ฟ้าหลวง

จังหวัดเชียงใหม่ มี ๕ อำเภอ ได้แก่ อ.ฝาง อ.เชียงดาว อ.เวียงแหง อ.ไชยปราการ

อ.แม่อาว

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มี ๒ อำเภอ ได้แก่ อ.ปาย อ.ปางมะผ้า

จังหวัดหนองคาย มี ๒ อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.บึงกาฬ

จังหวัดนครพนม มี ๒ อำเภอ ได้แก่ อ.ท่าอุเทน อ.บ้านแพง

จังหวัดมุกดาหาร มี ๑ อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง

จังหวัดอุบลราชธานี มี ๑ อำเภอ ได้แก่ อ.เขมราฐ

จังหวัดสระแก้ว มี ๑ อำเภอ ได้แก่ อ.อรัญประเทศ

๗.๑.๒.๒ สกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชายแดนอื่น ที่มีการลักลอบนำเข้า ยาเสพติดในสัดส่วนรองลงมา เป็นพื้นที่เป้าหมายรอง

๗.๑.๓ การปฏิบัติ เสริมความเข้มแข็งในพื้นที่เป้าหมายหลัก ให้มีขีดความสามารถ ในการสกัดกั้นมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๗.๑.๓.๑ จัดกำลังปฏิบัติการลาดตระเวน สกัดกั้นตามแนวชายแดน โดยให้ กำลังของหน่วยทหาร กำลังกึ่งหน่วยทหาร ทั้งที่เป็นหน่วยทหารพราน หน่วยตำรวจตระเวน ชายแดน หน่วยปฏิบัติการของตำรวจภูธรพื้นที่ ฯลฯ เข้าลาดตระเวนพื้นที่หมู่บ้าน เส้นทาง ช่องทาง ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติดรวมทั้ง ดำเนินการตรวจค้น ปิดล้อม จับกุมบุคคล พื้นที่ หมู่บ้านที่มีข่าวสารด้าน ยาเสพติดอย่างจริงจัง ค่อเนื่อง

๗.๑.๓.๒ จัดจุดตรวจ/จุดสกัดเส้นทางตามแนวชายแดน ที่มีความเสี่ยงต่อการ นำเข้ายาเสพติด โดยให้ กำลังของหน่วยทหาร/กึ่งทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธรพื้นที่ ฯลฯ และให้มีการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะที่ต้องสงสัยว่าซุกซ่อนและลำเลียงยาเสพติดอย่าง จริงจัง

๗.๑.๓.๓ จัดกำลังปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด ณ ค่านถาวร ที่มีความเสี่ยงต่อ การนำเข้ายาเสพติด โดย ให้กำลังของ หน่วยศุลกากรพื้นที่ หน่วยตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กำลัง ผสมของหน่วยต่างๆที่จัดให้มีขึ้น ฯลฯ เข้าดำเนินการตรวจค้น จับกุมบุคคล ยานพาหนะที่ซุกซ่อน ยาเสพติด เข้า-ออกนอกประเทศอย่างจริงจัง รวมทั้ง ให้ความสำคัญในจุดผ่อนปรนตามแนว ชายแดน มิให้เป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติด

๗.๑.๓.๔ จัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านตามแนวชายแดนเป็นกำลัง เฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด และเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน โดย คัดเลือก อาสาสมัครประชาชนใน ทุกหมู่บ้านตามแนวชายแดน ประมาณ หมู่บ้านละ ๑๐-๒๐ คนหรือตามความเหมาะสม ทำหน้าที่ เฝ้าระวัง ป้อมปราม เฝ้าตรวจสอบสอดส่อง ดูแล จัดเวรยามหมู่บ้าน ร่วมกับ กำลังปฏิบัติการของ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการร่วมสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

๗.๑.๓.๕ จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นยาเสพติดเฉพาะบริเวณ ในกรณีที่มีบาง พื้นที่ มีสถานการณ์การนำเข้ายาเสพติดในระดับรุนแรงมากขึ้น เกินกว่ากำลังปฏิบัติปกติที่มีอยู่จะ

สามารถดำเนินการได้ให้มีการกำหนดและจัดทำแผนยุทธการเฉพาะ และสนับสนุนกำลังปฏิบัติการ ที่มีอยู่ตามความเหมาะสม

๗.๑.๓.๖ ปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดเชิงรุก ด้วยการดำเนินมาตรการทางการข่าว การร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการข่าวปราบปราม สกัดกั้น ลาดตระเวนร่วม การสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนตามแนวชายแดน การปฏิบัติการพิเศษ ฯลฯ

๗.๑.๔ ความรับผิดชอบ

๗.๑.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

๗.๑.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กองบัญชาการกองทัพไทย กอ.รมน.

๗.๑.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย

(สำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น)

๗.๑.๔.๔ หน่วยงานรอง : กรมศุลกากร

๗.๑.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน หรือ อนุกรรมการ ตามเหมาะสม

๗.๑.๔.๖ ผู้รับผิดชอบระดับพื้นที่ : ผอ.รมน.ภาคที่ ๑ /๒ /๓ /๔

๗.๒ โครงการ รั้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม ป้องกันยาเสพติด

๗.๒.๑ สถานการณ์

๗.๒.๑.๑ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ชุมชนอยู่ในสภาพที่อ่อนแอ ความเข้มแข็งที่เคยพึ่งตนเองพึ่งพากันเองได้ อยู่ในสภาพลดน้อยถอยลง ต้องพึ่งพาและหวังพึ่งปัจจัยภายนอก ความอ่อนแอของชุมชนความไม่มีภูมิคุ้มกันของชุมชน เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ปัญหาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในชุมชน ทำให้ความอ่อนแอของชุมชนที่มีอยู่แล้ว กลับต้องอ่อนแอลงมากขึ้นไปอีก

๗.๒.๑.๒ หากพิจารณาปัญหาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ปรากฏว่าหมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏข่าวสารว่ามีปัญหาเสพติด ในปี ๒๕๕๑ ประมาณร่วม ๑๕,๐๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งอาจจะไม่มีความเข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาเสพติดได้

๗.๒.๑.๓ นโยบายของรัฐบาล และนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศอย่างชัดเจนที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และภาคชุมชนในการแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ การเพิ่มความสมดุล โดยสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคมและชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น จะเป็นส่วนสำคัญ ที่จะทำให้ ปัญหาเสพติดและปัญหาสังคมอื่นได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง

๗.๒.๒ เป้าหมาย

๑.๒.๒.๑ เสริมสร้างชุมชนที่ยังปรากฏปัญหาเสพติดให้มีบทบาทป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดทั่วประเทศ โดยเน้นชุมชนที่มีปัญหาเสพติด ในปี ๒๕๕๑ ประมาณ ๑๕,๐๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเป้าหมายแรกที่จะต้องดำเนินการ ส่วนหมู่บ้าน/ชุมชนที่นอกเหนือจากนี้ กำหนดเป็นเป้าหมายรอง

๑.๒.๒.๒ ส่งเสริมภาคเอกชน ภาคประชาสังคมให้มีบทบาทในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมทุกจังหวัด

๑.๒.๓ การปฏิบัติ

ฟื้นฟูและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วย ๗ ปัจจัยสำคัญในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเน้นบทบาทของจังหวัดและอำเภอ รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริม ๗ ปัจจัยความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

๑.๒.๓.๑ จัดประชุม ประชาคมหมู่บ้าน โดย ให้จัดที่มหาวิทยาลัยของอำเภอ/ ตำบลหรือกลไกอื่นที่ปฏิบัติงานในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้าประชุมประชาคมหมู่บ้านที่กำหนดเป็นเป้าหมายลำดับแรก เพื่อสำรวจตรวจสอบผู้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ทั้งค้าและเสพ ด้วยกระบวนการประชาคมใน มชน เป็นการคัดกรองปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนขั้นต้น

๑.๒.๓.๒ เสริมบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมาย ปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีภารกิจในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน เพิ่มขึ้น โดย จัดให้มีกลไกที่ชัดเจนภายในกรรมการหมู่บ้าน รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด และให้ทุกอำเภอจัดอบรม ให้ความรู้ภารกิจ หน้าที่ให้กับบุคคลในกลไกของกรรมการหมู่บ้านได้ทราบ

๑.๒.๓.๓ มอบหมาย หน้าที่ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน(อสม.) ในงานด้านยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดย มอบหมายให้ อสม. แต่ละหมู่บ้านรับผิดชอบ สำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ชักชวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าบำบัด และติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ และรายงานผลการติดตามให้กับกรรมการหมู่บ้าน หรือ สถานพยาบาล ที่รับผิดชอบ

๑.๒.๓.๔ ฟื้นฟูอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านๆ ละ ๑๐-๒๐ คนตามความเหมาะสม ทำหน้าที่ในการป้องกัน เฝ้าระวัง ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน โดยให้ทุกอำเภอมีกระบวนการคัดเลือก อบรมขึ้นทะเบียนรายชื่อและมอบหมายภารกิจให้กับอาสาสมัครดังกล่าว อย่างเป็นทางการ และให้อาสาสมัครประชาชนดังกล่าวอยู่ในกลไกของกรรมการหมู่บ้านฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งตามเหมาะสม

๑.๒.๓.๕ ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ ให้มีบทบาทสนับสนุนกิจกรรมด้านยาเสพติดเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญในกิจกรรมป้องกันยาเสพติด

การจัดกิจกรรมทางเลือกให้กับเยาวชน การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรให้กับผู้เคยมีพฤติกรรมด้าน ยาเสพติด ทั้งที่เป็นผู้ผ่านการบำบัดฯ ผู้ผ่านกระบวนการทางกฎหมาย ฯลฯ รวมทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกประสานงานด้านยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันยาเสพติดในตำบล

๗.๒.๓.๖ ส่งเสริมกระบวนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายชุมชนจากระดับ หมู่บ้าน/ชุมชนสู่ตำบลในพื้นที่ที่มีความพร้อม เพื่อขยายความร่วมมือของชุมชนจากหมู่บ้าน ไปถึง ระดับตำบล โดยบูรณาการกลไกผู้นำในแต่ละหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นผู้นำทางการ-ผู้นำธรรมชาติ-ผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเครือข่ายระดับตำบล และจัดให้มีกิจกรรมเฝ้าระวัง ป้องกันยาเสพติดระดับตำบล มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สร้างหมู่บ้าน/ตำบลที่เป็นศูนย์ เรียนรู้ในทุกจังหวัดตามจำนวนที่เหมาะสม ยึดหลักคุณภาพ

๗.๒.๓.๗ เสริมสร้างแนวความคิดของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ใช้การ รวมกลุ่มของชุมชนจากการแก้ไขยาเสพติด พัฒนาไปสู่การเสริมสร้างสมานฉันท์ และเชิดชูสถาบัน หลักของชาติ โดยใช้บทบาทของวิทยากรกระบวนการอาสา อบรม ให้ความรู้แก่นำชุมชน ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย ให้มีแนวความคิด อุทิศการณ์ เสริมสร้างสมานฉันท์ จงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และนำ โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งเป็น โครงการที่น้อมนำพระบรมมหาราชวังของสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระราชินี มาเป็นขวัญกำลังใจใน การแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

๗.๒.๓.๘ นำปัจจัยที่เสริมสร้างในหมู่บ้าน/ชุมชนทั้ง ๗ ข้างต้นร่วมกันลด ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดย รวมพลังกัน ร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ ชุมชน และนำเข้าบำบัดรักษาตามรูปแบบที่เหมาะสม เป็นภารกิจแรก เพื่อลดจำนวนผู้เสพยาเสพติด ในชุมชนให้ได้ จากนั้นจัดระบบติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ มิให้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด อีก และจัดระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ด้วยการจัดระบบเวรยาม เฝ้าระวังใน ชุมชน เสริมระบบตรวจสอบ ในชุมชน จัดตั้งกลุ่มครอบครัว กลุ่มเยาวชน ฯลฯ

๗.๒.๓.๙ ใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการต่อผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดใน หมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย ผสมผสานกับมาตรการชุมชน โดย ใช้มาตรการปราบปราม ปิดล้อม ตรวจสอบ ค้น อย่างต่อเนื่อง เพื่อลดทอนโครงสร้างทางการค้าในพื้นที่ และจับกุมผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ยินยอม สัมผัสใจเข้าบำบัดฯเข้าสู่ระบบบังคับฯการขยายบทบาทภาคเอกชน ประชาสังคม ให้หน่วยงาน ส่วนกลางที่เกี่ยวข้องและจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๗.๒.๓.๑๐ สนับสนุนองค์กรภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในงานด้านยาเสพติดตาม ความเหมาะสมได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด การสนับสนุนกิจกรรมด้านยาเสพติด ให้กับ

องค์กรต่างๆ การใช้บทบาททางธุรกิจ สนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือบุคคล หมู่บ้าน พื้นที่ที่ทำงานด้าน
 ยาเสพติด ทั้งทางตรงและทางอ้อม (C S R)

๗.๒.๓.๑๑ ส่งเสริมให้องค์กร สมาคม สาขาอาชีพต่างๆ สนับสนุนงานด้านยา
 เสพติดได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดให้สมาชิก/พนักงานในกลุ่ม/องค์กร/สมาคม จัดกิจกรรม
 ป้องกันยาเสพติดสอดส่อง ดูแลและแจ้งข้อมูลด้านยาเสพติดเท่าที่กระทำได้

๗.๒.๓.๑๒ ส่งเสริมบทบาทองค์กรพัฒนาเอกชนในการป้องกันยาเสพติด ทั้ง
 โดยการบูรณาการร่วมกับภารกิจที่ทำอยู่แล้ว หรือ การมีบทบาทด้านยาเสพติดเป็นการเฉพาะ

๗.๒.๔ ความรับผิดชอบ

๗.๒.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๗.๒.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/
 กรมการปกครอง/กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น/กรมการพัฒนาชุมชน/ กทม.)

๗.๒.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : กอ.รมน./สำนักงาน ป.ป.ส./กระทรวงพัฒนาสังคมฯ

๗.๒.๔.๔ หน่วยรอง : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ)

๗.๒.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการเสริมสร้างชุมชน
 เข้มแข็งฯ หรืออนุกรรมการฯ

๗.๒.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ ผอ.รมน.จว.

๗.๓ โครงการ รื้อสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

๗.๓.๑ สถานการณ์

๗.๓.๑.๑ จากการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่าง
 ต่อเนื่องในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยลบในสังคมที่ทำให้เยาวชนเข้าไปมีพฤติกรรมเสี่ยง
 และเกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังอยู่ในเกณฑ์สูง ได้แก่ สถานบันเทิงที่ผิดกฎหมาย/ระเบียบ หอพักที่
 ไม่ได้จดทะเบียนที่ถูกต้อง ร้านโต๊ะสนุกเกอร์ โต๊ะพนันบอล ตู้ม้า ร้านเกม อินเทอร์เน็ต แหล่งมั่วสุม
 ต่างๆ ในจังหวัด การปล่อยให้เยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีเที่ยวเตร็ดเตร่เวลากลางคืนหลัง ๒๒.๐๐ น.
 ปัญหาเยาวชนติดเกม ฯลฯ

๗.๓.๑.๒ ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจาก
 ปัจจัยข้างต้นแล้ว ที่สำคัญ คือ ปัจจัยบวกหรือพื้นที่บวกที่เป็นทางเลือกให้กับเยาวชนในการมี
 กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ห่างไกลยาเสพติด กลับมีจำนวนที่ไม่มากนักในแต่ละพื้นที่ ทำให้ไม่มีความ
 สมดุลสำหรับทางเลือกให้กับเยาวชนที่ดีเพียงพอจึงเป็นเหตุให้ภูมิคุ้มกันทางสังคมแทบทุกจังหวัด
 อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงนัก ซึ่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนอย่างมากมาย

๗.๓.๒ เป้าหมาย

กำหนดให้ทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมืองของ
อำเภอเมือง และอำเภอสำคัญ ดำเนินการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เพื่อให้สังคมมี
สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมสงบสุข ไม่ส่งเสริมอบายมุข ให้เยาวชนอยู่ในสังคมและ
สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากแหล่งมั่วเมาที่ชักนำไปทางที่ผิด โดย

๗.๓.๒.๑ ลดพื้นที่เสี่ยง หรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชน ๖ ประเภท ได้แก่
สถานบริการ/สถานบันเทิง ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกม/ร้านอินเทอร์เน็ต/โต๊ะสนุก/ร้านค้าแฝง/
โต๊ะพนันบอล แหล่งมั่วสุ่มต่างๆ กลุ่มแก๊งค์อื่นๆ เยาวชนออกนอกบ้านในยามวิกาล

๗.๓.๒.๒ เพิ่มพื้นที่บวก/พื้นที่ดี เพื่อเป็นทางเลือกและทำกิจกรรมสร้างสรรค์
ของเยาวชนให้มากขึ้น

๗.๓.๓ การปฏิบัติ

๗.๓.๓.๑ ให้ทุกจังหวัดส่งเสริมและจัดตั้งคณะทำงานป้องกันและจัดระเบียบ
สังคมแบบบูรณาการจังหวัดขึ้น ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการลดพื้นที่เสี่ยง/
ปัจจัยลบที่ยังคงมีอยู่ในจังหวัด และเสริมสร้างพื้นที่บวกให้กับเยาวชนเพิ่มขึ้น

๗.๓.๓.๒ คณะทำงานฯ ดำเนินการปฏิบัติด้วยมาตรการทางสังคม มาตรการ
ป้องปรามและมาตรการทางกฎหมาย ในการลดพื้นที่เสี่ยงหรือปัจจัยลบต่อเยาวชน แนะนำ ตักเตือน
และลงโทษผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ต่อสถานบันเทิง/สถานบริการ เน้นให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนด ในด้านการ
ควบคุมเวลาเปิด-ปิดบริการ ห้ามเด็กที่มีอายุต่ำกว่ากำหนดใช้บริการ ควบคุมมลภาวะทางเสียง ห้าม
จำหน่ายยาเสพติด ตรวจตราระบบการป้องกันอัคคีภัย รวมทั้ง การขออนุญาตเปิดสถานบริการต่อ
หอพักและที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ เน้นให้จดทะเบียนหอพักให้ถูกต้อง ตรวจตรามิให้ใช้เป็นแหล่งมั่ว
สุ่มเสพเสพติด แยกประเภทหอพักหญิง-ชาย และสร้างแรงจูงใจให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายและ
ระเบียบ

ต่อร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต โต๊ะสนุกเกอร์ ร้านค้าแฝง โต๊ะพนันบอล เน้นการ
ปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคุมการใช้บริการของเยาวชน จับกุม/เพิกถอนใบอนุญาตต่อผู้ฝ่าฝืน

ต่อปัญหาเยาวชนติดเกมที่กำลังจะเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน ให้เน้นควบคุม
การเปิด-ปิดของร้านอินเทอร์เน็ตให้ตามเวลาที่กำหนด จัดระเบียบเกม ถอดเกมที่ไม่เหมาะสมออก
ส่งเสริมและสร้างเกมที่มีประโยชน์ สร้างสรรค์ ให้ความรู้กับผู้ประกอบการ ครูอาจารย์ รวมทั้ง แก่
เยาวชน ในการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับผู้อื่น และใช้มาตรการทางกฎหมายแก่ผู้กระทำผิดต่อแหล่งมั่วสุ่ม
การมั่วสุ่ม ละกลุ่มแก๊งค์อื่นๆ ใช้การป้องปรามและปราบปรามตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

แก๊งค์มอเตอร์ไซด์ซึ่ง ใช้การจับกุม ยึดรถแข่ง รวมทั้งดำเนินการต่อร้านที่ดัดแปลงสภาพรถ และนำเยาวชนบางส่วนไปเข้าค่ายอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ต่อการออกนอกบ้านของเยาวชนในเวลาวิกาล ใช้มาตรการตรวจตรา และแจ้งผู้ปกครอง คุมารับตัวกลับ ภายหลังพบเยาวชนดังกล่าว

ต่อตัวเด็กและเยาวชน ให้ตัดเตือน ภาคทัณฑ์ แจ้งผู้ปกครอง สถานศึกษา นำเข้าโครงการบำเพ็ญประโยชน์ บริการสังคม ทำบัญชีรายชื่อ และบันทึกพฤติกรรม เพื่อการเฝ้าระวังแต่ให้ถือเป็นข้อมูลที่ไม่เปิดเผย ไม่มีผลทางอาญา แต่อาจใช้ประกอบการพิจารณาในกรณีที่มีการกระทำผิดซ้ำ ๆ

๘.๓.๓.๓ ให้ทุกจังหวัดเพิ่ม/ขยายพื้นที่และกิจกรรมทางบวกให้มากขึ้นกว่าที่มีมาแต่เดิมเพื่อเปิดทางเลือกให้กับเยาวชน สามารถทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยขอความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ลานกีฬา อาศัยสถานที่ที่เหมาะสมจัดลานกีฬาให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดการแข่งขันกีฬาเช่น ฟุตซอล ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นประจำ และต่อเนื่อง มีการจัดแข่งขันและประกวดในโอกาสต่าง ๆ

ลานดนตรี เป็นที่แสดงออกในด้านดนตรีของเยาวชน จัดให้มีการสอนดนตรี การประกวด การแสดงอย่างต่อเนื่อง

ลานกิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน เป็นเวทีที่ให้เยาวชนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความฝันของตนเอง ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวด ฝึกสอน แสดงผลงานในด้านศิลปะ ฯลฯ หรืออาจเรียกว่า ลานสานฝันของเยาวชน

ห้องสมุด จัดให้มีห้องสมุดของจังหวัด ของพื้นที่ ส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุดกระตุ้นการอ่านของเยาวชน พัฒนาห้องสมุดให้ทันสมัย เป็นแรงดึงดูดของเยาวชน

ศูนย์เยาวชน เพื่อเป็นจุดประสานงานของเยาวชน และเป็นທີ່ที่เยาวชนได้แสดงกิจกรรมต่างๆร่วมกันกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จัดให้เยาวชนรวมกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ เช่น ออกค่ายอาสาพัฒนา ช่วยเหลือประชาชน ช่วยเหลือ/สงเคราะห์สัตว์ ปลูกต้นไม้ ฯลฯ การอบรมค่ายคุณธรรม นำเยาวชนเข้าอบรมค่ายคุณธรรม โดยพระสงฆ์ หรือนักบวช หรือผู้รู้ทางศาสนา เพื่อพัฒนาความคิด จริยธรรม หลักศาสนา เพื่อดำรงตนเป็นคนดีของสังคมกิจกรรมประกวดต่างๆ เช่น ประกวดผลงานทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องยนต์ สิ่งประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของเยาวชน

กิจกรรมฝึกอาชีพ หารายได้เสริม เช่น งานประดิษฐ์ของใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องประดับ ถนอมอาหาร ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอาชีพของเด็กและเยาวชน เป็นต้น ฯลฯ

๗.๓.๓.๔ รมรรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในกิจกรรมการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนและสังคมช่วยกันเอาใจใส่ดูแลปัญหาของเยาวชน โดยใช้ช่องทางของสื่อวิทยุ วิทยุชุมชน โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ไปสเตอร์ แผ่นพับ ฯลฯ เพื่อรณรงค์ ให้ความรู้ แจ้งผลงานรวมทั้ง ใช้เป็นช่องทางในการแจ้งข่าวของประชาชนต่อปัญหาอันเกิดจากการจัดระเบียบสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลดปัจจัยลบ

๗.๓.๓.๕ สร้างแกนนำกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดให้เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยแกนนำที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ แกนนำครูอาสา แกนนำผู้ปกครอง แกนนำเยาวชนกลุ่มต่างๆ แกนนำเจ้าหน้าที่ของรัฐ แกนนำชุมชน ฯลฯ แกนนำเหล่านี้เมื่อรวมตัวกันจะเป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็งในแต่ละจังหวัด

๗.๓.๔ ความรับผิดชอบ

๗.๓.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๗.๓.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ / กรมการปกครอง/กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น / กทม.)

๗.๓.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๗.๓.๔.๔ หน่วยรอง : กระทรวงวัฒนธรรม / กระทรวงพัฒนาสังคมฯ

๗.๓.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการหรืออนุกรรมการฯ

๗.๓.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รมน.จว.

๗.๔ โครงการ รั้วโรงเรียน : โรงเรียนป้องกันยาเสพติด

๗.๔.๑ สถานการณ์

๗.๔.๑.๑ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเยาวชน ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีสัดส่วนมากที่สุด มากกว่า กลุ่มประชากรกลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้เพราะ จำนวนเยาวชนส่วนใหญ่ที่สุดในประเทศไทย กว่า ๘๐% อยู่ในสถานศึกษาระดับต่างๆ

๗.๔.๑.๒ จากการประมวลปัญหาสถานศึกษา พบว่า อยู่ในภาวะอ่อนแอ แทบไม่มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด ได้อย่างทั่วถึงยังไม่มีระบบปฏิบัติอย่างชัดเจน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากลุ่มเสี่ยงและยาเสพติดในสถานศึกษาข้อจำกัดเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงในพื้นที่

๗.๔.๑.๓ ปัญหาของเยาวชนในสถานศึกษาในปัจจุบัน มิใช่เป็นปัญหาใดปัญหาหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่เป็นปัญหาร่วมในหลายๆ ปัญหา เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จะมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องอื่นเช่นเดียวกัน เช่น หนีเรียน มั่วสุม ยาเสพติด ก้าวร้าว

สูบบุหรี่ ดื่มของมีนเมา ไม่สนใจในการเรียน ฯลฯ ดังนั้น มาตรการแก้ไขปัญหาของเยาวชนในสถานศึกษา จึงต้องบูรณาการร่วมกันในหลายปัญหา

๗.๔.๒ เป้าหมาย

๗.๔.๒.๑ กำหนดเป้าหมายโรงเรียน/สถานศึกษาที่จะดำเนินการ ในทุกจังหวัด ให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติดและปัญหาอื่น โดยมุ่งเน้น สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา (ขยายโอกาส) มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและสถานศึกษาของเอกชน

๗.๔.๒.๒ กำหนดกลุ่มเยาวชนในโรงเรียน/สถานศึกษาตามความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยมีความเร่งด่วนตามลำดับ ดังนี้

เร่งด่วนที่สุด ได้แก่ เยาวชนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแล้ว ทั้งที่เป็นผู้เสพ/ผู้ใช้ ผู้มีอาการเสพติด และผู้ค้ายา ถือเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการแรกสุด

เร่งด่วนรองลงมา ได้แก่ เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วและมีโอกาสสูงที่จะเกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด จากประมาณการจำนวนกลุ่มเยาวชนประเภทนี้ จะมีประมาณ ๑๐% ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดในแต่ละสถานศึกษา

ปกติทั่วไป ได้แก่ เยาวชนทั่วไปที่ยังไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซึ่งถือเป็นเยาวชนที่มีจำนวนมากที่สุด

๗.๔.๓ การปฏิบัติ

๗.๔.๓.๑ ให้ถือเป็นนโยบายว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน/สถานศึกษา เป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และ สถานศึกษาใดที่สำรวจพบข้อมูลปัญหาดังกล่าว จะไม่ถือเป็นข้อบกพร่องของผู้บริหาร

๗.๔.๓.๒ แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา สำรวจและจัดทำข้อมูล ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด และเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน และติดตามผล จำแนกสถานะของเด็กและเยาวชน ตามลักษณะของความเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ ผู้เสพ ผู้ติด และผู้ค้า ยาเสพติด

๗.๔.๓.๓ แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดแล้ว โดยเร่งด่วน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติด ให้ถือ เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ป่วยที่จะต้องนำเข้าสู่การบำบัดรักษาทุกคนในรูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น จัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระยะสั้นทั้งภายในสถานศึกษาหรือสถานที่ภายนอก เข้าบำบัดแบบสมัครใจในสถานบำบัดทั้งในรูปแบบของเป็นกลุ่มและรายบุคคล ทั้งในรูปแบบของคนไข้นอกและคนไข้ใน และเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดในกรณีที่เป็นผู้มีอาการเสพติดที่จะต้องบำบัดในระยะยาว ฯลฯ ทั้งนี้ ให้สถานศึกษา กำหนดแนวทางในด้านการเรียนที่เหมาะสมในช่วงหรือภายหลังการบำบัดรักษา

เยาวชนที่มีพฤติกรรมก้าว ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง มิให้เป็นผู้จัดหาและกระจายยาในโรงเรียน/สถานศึกษา โดยการว่ากล่าว ตักเตือนในกรณี que เห็นว่า กระทำได้ หรือให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามฯ ใช้มาตรการลงโทษตามกฎหมายเป็นกรณี

๗.๔.๓.๔ แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีโอกาสสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยแต่ละสถานศึกษาจะต้องมีวิธีการที่เหมาะสมในการเข้าถึงกลุ่มเยาวชนเหล่านี้ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงให้ได้มากที่สุด โดยมีวิธีการที่สำคัญ คือ

จัดกิจกรรมที่เข้าถึงเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงโดยตรง เช่น อบรมในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อบรมโครงการพัฒนาคุณธรรม จัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะและบริการชุมชน กิจกรรมกีฬา อบรมทักษะชีวิต รวมกลุ่มเยาวชนเพื่อจัดทำกิจกรรมทางบวก เล่นดนตรี ฯลฯ

จัดให้มีระบบช่วยเหลือในโรงเรียน/สถานศึกษาโดยให้แต่ละสถานศึกษามอบหมายครูที่ปรึกษา หรือครูที่สามารถเข้าถึงและใกล้ชิดกับเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เป็นผู้ที่ยกยอให้คำปรึกษา แนะนำในเรื่องต่างๆ แก่กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ ลดพฤติกรรมเสี่ยงให้มากที่สุดจัดระบบร่วมกับกลไกภายนอกในการดูแล สอดส่องเยาวชนกลุ่มเสี่ยง โดยให้ทุกจังหวัดสร้างกลไกเฝ้าระวัง สอดส่องความประพฤติ ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและทั่วไปภายนอกโรงเรียน ซึ่งอาจร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรชุมชน ฯลฯ รวมทั้งผู้ปกครอง เพื่อร่วมเป็นกลไกสอดส่อง ดูแลในเรื่องนี้

๗.๔.๓.๕ สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนทั่วไป เพื่อมิให้เยาวชนเหล่านี้ก้าวสู่พฤติกรรมเสี่ยงและเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีกิจกรรมสำคัญที่แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ คือ

การพัฒนาและสร้างเสริมทักษะชีวิต ได้แก่ จัดกิจกรรมหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ เช่น จริยธรรม ค่ายพัฒนาคุณธรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ เนตรนารี การเรียนรู้นอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมสอนศาสนาวันหยุด สอนศิลปะ ฯลฯ

กิจกรรมทางเลือก ขึ้นกับความสนใจของเยาวชน เช่น กิจกรรมวิชาการ(เรียนพิเศษค่ายวิทยาศาสตร์) กีฬา (การฝึกสอน การซ้อม การแข่งขัน) ศิลปะ (หัตถกรรม จิตรกรรม ดนตรี การแสดง) พัฒนาอาชีพ (ฝึกอาชีพ ฝึกงาน ทำงานพิเศษ) ฯลฯ

กิจกรรมสร้างกลไกสอดส่อง ดูแล ได้แก่ จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองในโรงเรียนและชุมชน จัดตั้งกลุ่มเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อดูแลกลุ่มเพื่อนด้วยกัน จัดตั้งอาสาสมัครในชุมชน

กิจกรรมที่จะดำเนินการกับเยาวชนทั่วไปนี้ สามารถนำไปใช้กับเยาวชน ๒ ประเภทข้างต้นได้ตามความเหมาะสม

๗.๔.๓.๖ ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีระบบ กลไก กิจกรรมร่วมที่สนับสนุนเยาวชน
ในโรงเรียน/สถานศึกษา ๔ กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ จัดกลไกเฝ้าระวัง สอดส่อง ความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา
โดยมีบุคคล/หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นผู้ปฏิบัติในขณะนี้ เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมความ
ประพฤตินักเรียนครู/อาจารย์ ตัวแทนผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น อาสาสมัครชุมชน ฯลฯ ทำหน้าที่ในการตรวจตรา ดูแล ความประพฤติของนักเรียน
ภายนอกโรงเรียน

กิจกรรมที่ ๒ จัดทำโครงการบ้านหลังเรียน โดยจัดหาพื้นที่ สถานที่ที่เหมาะสม
สำหรับสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกตามความสนใจของเยาวชนภายหลังเลิกเรียน ในการใช้เวลาว่าง
ที่เป็นประโยชน์ ไม่ไปมั่วสุมและมีพฤติกรรมเสี่ยง โดยส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น ดนตรี
กีฬา ศิลปะคอมพิวเตอร์ หรือ กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ควบคู่ไปด้วย เช่น การทำงานฝีมือ ฯลฯ

กิจกรรมที่ ๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม โดยใช้พระวิทยากร
พระสงฆ์ที่ประจำโรงเรียน นักบวชหรือผู้แทนศาสนาอื่นที่เหมาะสม รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่
เหมาะสม ฯลฯ เข้าดำเนินการอบรม สั่งสอน การป้องกันยาเสพติด หรือ โครงการค่ายพัฒนา
คุณธรรม แก่เยาวชนในสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมาย

กิจกรรมที่ ๔ จัดให้มีสภาเยาวชนในจังหวัด ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็ก
และเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นจุดรวมการประสานงานของเยาวชนในจังหวัด โดยให้มี
กระบวนการเลือกสรรผู้แทน มีกิจกรรมในด้านสังคม การบำเพ็ญประโยชน์ การป้องกันยาเสพติด
และมีเวทีเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

๗.๔.๓.๗ จัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างกระแสการป้องกันยาเสพติดวงกว้าง ให้
เป็นกระแสทางสังคมในการร่วมกันเฝ้าระวังปัญหาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน โดย ให้
หน่วยงานส่วนกลางและจังหวัดระดมความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน
หนังสือพิมพ์ เคเบิลทีวี ฯลฯ ร่วมกันสร้างกระแสอย่างจริงจัง

๗.๔.๓.๘ เสริมความเข้มแข็งให้กับกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษา ทั้งในระดับส่วนกลาง และจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพ สามารถหยุดยั้ง
สถานการณ์ปัญหาของเยาวชนได้โดย

ส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งกลไกอำนวยการและบูรณาการร่วมของ
หน่วยงานในสังกัด ร่วมกับ กระทรวง/กรมอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันรับผิดชอบในการกิจนี้ในระดับประเทศ

ในระดับจังหวัด ให้ทุกจังหวัดจัดตั้งกลไกในรูปของคณะทำงานป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน เพื่อร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบภารกิจนี้ใน
ขอบเขตจังหวัด โดยมี รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน

ในโรงเรียน/สถานศึกษา ให้มอบหมาย แต่งตั้งคณะบุคคลร่วมรับผิดชอบใน
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาในสถานศึกษา อย่างชัดเจน และจัดอบรมให้ความรู้วิธีการทำงาน

๗.๔.๔ ความรับผิดชอบ

๗.๔.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๗.๔.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง/
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/สำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชน/สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

๗.๔.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น / กทม.)

๗.๔.๔.๔ หน่วยรอง : กระทรวงพัฒนาสังคมฯ / กระทรวงวัฒนธรรม

๗.๔.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาใน
สถานศึกษา หรืออนุกรรมการ

๗.๔.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รณ.จว.

๗.๕ โครงการ รั้วครอบครัว : โครงการ ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง

๗.๕.๑ สถานการณ์

๗.๕.๑.๑ สถาบันครอบครัว ถือเป็นหน่วยทางสังคมระดับพื้นฐานที่สุดของ
ประเทศ ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ชื่อว่า มีสถาบันครอบครัวที่มีความเข้มแข็ง มีความผูกพัน
ฉันท์เครือญาติ ตามคติและหลักของชาวตะวันออก แต่ในช่วงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา สถาบันครอบครัว
อยู่ในภาวะที่อ่อนแอ ความผูกพันสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นลดลง เพราะค้ำกันของครอบครัวที่เคย
สกัดกัน ดูแลคนในครอบครัวและเยาวชนแทบจะหมดบทบาทลง จึงเป็นสาเหตุให้เกิดขึ้นของ
ปัญหาต่างๆ อีกมากมาย รวมทั้ง ปัญหายาเสพติด

๗.๕.๑.๒ จากข้อมูลผู้ถูกจับกุมและบำบัดรักษาเสพติดในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา
ปรากฏว่า มีประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ครอบครัว ครอบครัวดังกล่าว ถือเป็นครอบครัวที่เสี่ยงต่อปัญหา
เสพติด เพราะมีบุคคลภายในครอบครัวคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
และอาจมีแนวโน้มของครอบครัวที่จะเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากขึ้น หากสถานการณ์ยาเสพติดยัง
เป็นเช่นนี้

๗.๕.๑.๓ การดำเนินงานที่ผ่านมา แม้จะเป็นที่ตระหนักว่า ครอบครัว มีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ ไม่เฉพาะเรื่องการป้องกันยาเสพติดเท่านั้น แต่ต้องยอมรับกันว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย ไม่สอดคล้องกับปริมาณปัญหาที่เพิ่มขึ้น

ดังนั้น การให้ความสำคัญต่อการสร้าง รั้วครอบครัว อย่างจริงจัง จึงถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะป้องกันยาเสพติดได้อย่างแท้จริง เมื่อใด ครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวเข้มแข็ง ก็จะส่งผลต่อพื้นฐานของความเข้มแข็งของประเทศ

๗.๕.๒ เป้าหมาย

๗.๕.๒.๑ มุ่งเน้นครอบครัวที่มีบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่ถูกจับกุม หรือที่บำบัดรักษาในทุกระบบ เพื่อเป็นการป้องกันบุคคลอื่น เป็นเป้าหมายประเภทแรก

๗.๕.๒.๒ ครอบครัวที่มีบุคคลมีพฤติกรรมเสี่ยงและมีโอกาสสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จัดเป็นเป้าหมายที่ ๒

๗.๕.๒.๓ ครอบครัวทั่วไป จัดเป็นเป้าหมายอันดับสุดท้าย

๗.๕.๓ การปฏิบัติ

๗.๕.๓.๑ ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นกลไก สืบสวน เฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โดยจัดทำแผนพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล และให้หน่วยงานส่วนกลางที่ดูแลบุคคลเหล่านี้กับจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๗.๕.๓.๒ การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ ๑

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้กระทรวงยุติธรรม (กรมพินิจฯ กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมอนามัย) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว) และกระทรวงมหาดไทย โดย จังหวัด/อำเภอ สืบสวน คัดเลือกครอบครัวของบุคคลที่ถูกจับในคดีเสพ/ครอบครัวหรือจำหน่ายระดับย่อย และที่บำบัดรักษาแบบสมัครใจ หรือบังคับบำบัดฯ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินงาน

อบรมความรู้ครอบครัว นำคนในครอบครัวตามที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง มารับการอบรมความรู้การป้องกันยาเสพติด เพื่อป้องกันผู้ที่ยังเหลืออยู่ในครอบครัวไม่ให้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด

การรวมกลุ่มครอบครัว ภายหลังจากอบรม ให้ใช้เงื่อนไขที่เหมาะสมรวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มครอบครัว-ผู้ปกครอง ตามเงื่อนไขทางสังคมที่มีอยู่ เช่น กลุ่มผู้ปกครอง ในโรงเรียน กลุ่ม

ในชุมชน ฯลฯ และให้กลุ่มมีกิจกรรมสัมพันธ์ และมีการพบปะ จัดตั้งเป็นเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๑.๕.๓.๓ การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ ๒ ซึ่งถือเป็นกลุ่มเสี่ยง ให้ดำเนินการ ดังนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ กระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียน/สถานศึกษา) กอ.รมน. และ กระทรวงพัฒนาสังคมฯ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) กระทรวงมหาดไทย (จังหวัด/อำเภอ) สํารวจ คัดเลือกครอบครัวจากเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด ที่ได้จากการ สํารวจ การจัดทำประชาคม ฯลฯ และกำหนดเป็นเป้าหมายดำเนินการจำนวนหนึ่ง

อบรมความรู้ครอบครัว นำคนในครอบครัวที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด เข้ารับการอบรมในหลักสูตร การป้องกันยาเสพติด เพื่อให้เกิดความตระหนักและไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๑.๕.๓.๔ การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ ๓ ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป ให้มุ่งเน้นการใช้สื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้การป้องกันยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของครอบครัวต่อปัญหายาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่น

๑.๕.๓.๕ ทุกจังหวัดรณรงค์ เชิญชวน ประกาศเจตนารมณ์ เป็นครอบครัวสีขาว ป้องกันยาเสพติด โดย ครอบครัวที่จะมีเงื่อนไขดังกล่าวได้ มีการดำเนินการ ดังนี้

คนในครอบครัวได้รับการอบรมในหลักสูตรป้องกันยาเสพติด เพื่อเป็นสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหายาเสพติดในขั้นต้น

ได้รับการรับรองจากครอบครัวเพื่อนบ้าน หรือครอบครัวอื่นๆ ตามจำนวนที่แต่ละจังหวัดกำหนด

มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมเป็นครอบครัวสีขาว ไม่ใช้การบังคับใดๆ

สามารถเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ได้ เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

มีการขึ้นทะเบียนในอำเภอ หรือ ตำบล หรือที่เหมาะสมตามที่จังหวัดกำหนด เพื่อสามารถทราบจำนวนอย่างชัดเจน

๑.๕.๔ ความรับผิดชอบ

๑.๕.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมฯ

๑.๕.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กระทรวงพัฒนาสังคมฯ /

๑.๕.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ /

กรมการปกครอง/กรมการพัฒนาชุมชน / กทม.)/สำนักงาน ป.ป.ส.

๗.๕.๔.๔ หน่วยรอง : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/กรมการแพทย์/กรมสุขภาพจิต) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชน/สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ/กรมพินิจฯ/กรมราชทัณฑ์)

๗.๕.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการส่งเสริมความเข้มแข็งครอบครัวหรืออนุกรรมการ

๗.๕.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รมน.จว. พัฒนาสังคมจังหวัด

๗.๖ โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนประชาชน

๗.๖.๑ สถานการณ์

๗.๖.๑.๑ ในปัจจุบัน สถานการณ์กลุ่มการค้ายาเสพติดยังคงมีความเคลื่อนไหวทางการค้าในปริมาณที่สูง กลุ่ม/เครือข่ายการค้ารายสำคัญขนาดใหญ่ยังคงดำรงอยู่ และพัฒนารูปแบบทางการค้าที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความเชื่อมโยงทางการค้าทั้งตามแนวชายแดน ในเรือนจำ และพื้นที่ภายนอกของจังหวัดต่างๆ ทำให้มีขีดความสามารถกระจายยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๖.๑.๒ ในสถานการณ์ที่ประเทศต้องเผชิญกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ-สังคม-การเมือง ทำให้ปัญหาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม และสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนทั่วไป ประชาชนมีความต้องการที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแก้ไขปัญหาคาเสพติดอันเกิดจากปัญหาเสพติด จึงปรากฏข้อร้องเรียนเป็นจำนวนมากในแต่ละเดือน หากสามารถแก้ไขปัญหในส่วนนี้ได้ ก็จะลดความเดือดร้อนของประชาชนไม่มากนัก

๗.๖.๑.๓ จากการพิจารณาผลของการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่เส้นทางตอนใน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยที่เกี่ยวข้องตั้งจุดตรวจ จุดสกัดตามเส้นทางสายสำคัญและที่เสี่ยงต่อการลำเลียงยาเสพติด ในปี ๒๕๕๑ มีจำนวนผลการจับกุม ณ จุดตรวจ จุดสกัด ได้จำนวน ๑๔๓ จุดตรวจ คิดเป็นจำนวนยาบ้าได้ ๓,๒๖๓,๔๕๗ เม็ด หรือ คิดเป็น ๒๒.๒ % ของปริมาณการจับกุมรายสำคัญทั่วประเทศ ซึ่งหากเพิ่มมาตรการนี้อย่างจริงจัง ก็จะส่งผลการจับกุมได้มากกว่านี้

๗.๖.๒ เป้าหมาย

๗.๖.๒.๑ กำหนดเป้าหมายการปราบปราม ทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้าที่ยังหลงเหลืออยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายใหญ่ ที่เชื่อมโยงกับการกระทำผิดอาชญากรรมเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเรือนจำ ฯลฯ

๗.๖.๒.๒ ดำเนินการขอความร่วมมือกับประชาชน เพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลในระดับที่น่าพอใจ

๗.๖.๒.๓ สกัดกั้น จับกุมยาเสพติดที่ลำเลียงผ่านเส้นทางสำคัญในพื้นที่ตอนในที่เสี่ยง ต่อการลำเลียงยาเสพติดให้ได้มากยิ่งขึ้น

๗.๖.๓ การปฏิบัติ

๗.๖.๓.๑ กำหนดการปราบปรามเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเรือนจำเป็นเป้าหมายลำดับแรก โดย

จัดชุดปฏิบัติการโดยเฉพาะ โดยให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษสำนักงาน ปปง. สำนักงาน ป.ป.ส สำนักงาน ป.ป.ท. ร่วมกับ กรมราชทัณฑ์ ฯลฯ ร่วมกันจัดชุดปฏิบัติการสืบสวน ปราบปรามอย่างชัดเจน เข้าดำเนินการสืบสวน ขยายผล และปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเรือนจำ ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มการค้าจากภายนอก อย่างจริงจัง เพื่อลดสถานการณ์การค้ายาเสพติดให้ได้ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการด้านการข่าว การปฏิบัติการ การขยายผล ไปยังนักค้าที่อยู่ภายนอกรวมทั้งการเน้นมาตรการทางด้านทรัพย์สินแบบบูรณาการ ไปยังเครือข่ายเหล่านี้

จัดระบบการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดภายในเรือนจำ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรือนจำที่เป็นเป้าหมาย ทั้งในด้านระบบการควบคุมตัว ระบบการป้องกันการติดต่อสื่อสาร ฯลฯ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มากที่สุด

ปฏิบัติการต่อเนื่อง โดย จัดชุดปฏิบัติการ ตรวจสอบ กวดขัน ป้องปรามและปราบปรามเรือนจำและสถานที่ควบคุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อค้นหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดต่างๆ

ปรับระบบภายในเรือนจำให้กรมราชทัณฑ์จัดระบบบริหารจัดการภายในในเรือนจำที่เป็นเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการกระทำผิดของบุคคลากร และดำเนินการขึ้นเด็ดขาดกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง

๗.๖.๓.๒ เร่งรัด ปราบปรามนักค้ายาเสพติดเครือข่ายระดับสำคัญ โดยใช้มาตรการทางกฎหมาย ในการสืบสวน ปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดระดับต่างๆ เพื่อตัดโครงสร้างการกระจายยาเสพติดไปยังผู้เสพ ให้มีความสำคัญในงานการข่าว การสืบสวนขยายผล รวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการมาตรการทรัพย์สินแบบบูรณาการต่อเครือข่ายการค้าอย่างจริงจัง รวมทั้ง ให้มีความสำคัญในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยปราบปรามฯ ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๓.๓ พัฒนาการประสานงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม โดยให้หน่วยปราบปรามฯ ทุกหน่วยให้ความสำคัญในการประสานงาน กระบวนการยุติธรรมในแต่ละขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็น ขั้นตอนการสอบสวน ฟ้องคดี การตัดสินโทษ และการบังคับโทษ เพื่อมิให้เกิดปัญหาที่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกจับกุมใช้ช่องว่างในขั้นตอนต่างๆ ที่อาจมีขึ้น และกลับไปมีพฤติกรรมซ้ำอีก ทำให้เกิด ความไม่เชื่อมั่นของชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.๖.๓.๔ ให้ทุกจังหวัดเร่งรัดการสืบสวน ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดที่ ประชาชนร้องเรียนอย่างจริงจังให้ได้ผลมากที่สุด เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหา ยาเสพติด โดย มอบหมายชุดปฏิบัติการที่ชัดเจนในทุกจังหวัด รับผิดชอบในการสืบสวน จับกุม ปราบปรามตามความเหมาะสม และหารูปแบบการประชาสัมพันธ์ตามเหมาะสม ให้ประชาชน ได้รับทราบเป็นภาพรวม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้ง จัดกำลัง เข้าปฏิบัติการสืบสวน ปราบปราม ปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมาย เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดใน ชุมชนอย่างจริงจัง

๑.๖.๓.๕ จัดให้มีและเสริมความเข้มแข็งให้กับจุดตรวจเส้นทางตอนในทุก จังหวัด ที่มีความเสี่ยงต่อการใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด โดยให้กำลังของตำรวจภูธรจังหวัด หน่วยตำรวจทางหลวงฯลฯ เป็นจุดตรวจเส้นทาง และเพิ่มความพร้อมให้กับจุดตรวจเส้นทางที่มีความ สำคัญ ทั้งในด้านกำลังปฏิบัติการ สถานที่ อุปกรณ์การตรวจ ข้อมูล ฯลฯ รวมทั้ง ให้แต่ละ ตำรวจภูธรภาค จัดทำแผนจุดตรวจสัมพันธ์

๑.๖.๓.๖ กำหนดมาตรการกำกับ ควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้กระทำความ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และให้ดำเนินการ โดยเด็ดขาดต่อผู้กระทำความผิด โดยเร่งรัดดำเนินการ ทั้งในด้าน บริหารและด้านวินัย หากมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าไปสนับสนุนการกระทำความผิดยาเสพติดและไม่ปรากฏ หลักฐานที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้

ดำเนินการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อผู้ที่กระทำความผิดอย่างชัดเจน โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติกรรมผลิตและค้ายาเสพติด

กำกับ ควบคุมในระบบบังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับสอดส่อง ดูแลมิ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดด้านยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

๑.๖.๔ ความรับผิดชอบ

๑.๖.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๑.๖.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๖.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : กระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ/สำนักงาน

ป.ป.ส. / สำนักงาน ปปง. / สำนักงาน ป.ป.ท.)

๗.๖.๔.๔ เจ้าภาพรอง : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/
กรมการปกครอง) กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพบก/กองทัพเรือ/กองทัพอากาศ/
กรมสรรพากร)

๗.๖.๔.๕ กลไกประสานงาน: คณะอำนวยการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด
หรืออนุกรรมการ

๗.๖.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

๗.๗ โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

๗.๗.๑ สถานการณ์

๗.๗.๑.๑ จากการประมาณการผู้เสพยาเสพติดในประเทศไทย ซึ่งอยู่ระหว่าง
๕๐๐,๐๐๐ - ๖๐๐,๐๐๐ คน ในช่วง ๓-๔ ปีที่ผ่านมา โดยในแต่ละปี ที่สามารถเข้าบำบัดรักษาในทุก
ระบบได้ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังมีผู้เสพยาจำนวนมาก ที่ยังไม่เข้าสู่การ
บำบัดรักษา

๗.๗.๑.๒ ระบบบำบัดรักษา ทั้ง ๓ ระบบ ในช่วง ๔- ๕ ปีที่ผ่านมา จัดอยู่ใน
ภาวะขาดความสมดุลของระบบ เนื่องจาก ผู้เสพยาส่วนใหญ่ ไม่เข้าสู่การบำบัดรักษาแบบสมัครใจ
แต่ต้องใช้วิธีการจับกุมเพื่อนำเข้าสู่ระบบบำบัดแบบบังคับและระบบต้องโทษ ทำให้เกิดปัญหา
ประสิทธิภาพ การรองรับในระบบบังคับบำบัดไม่เพียงพอ ทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่
ประสิทธิภาพการบำบัด ฯลฯ ส่งผลให้ผู้เสพยาจำนวนมากไม่น้อยที่ถูกควบคุมในระบบที่ไม่เหมาะสมกับ
ระดับการเสพยา และกลับสู่ชุมชนก่อนกำหนด และกลับไปมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก

๗.๗.๑.๓ มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ผ่านการบำบัดฯ ทุกระบบ ยังไม่
สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เพราะยังมีปัจจัยอื่นอีกมากที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่ เช่น การยอมรับ
ของชุมชนและสังคมการสนับสนุนเงินทุนและอาชีพ การจัดระบบติดตาม ช่วยเหลือ การกลับสู่
สังคม/ชุมชนเดิมที่ยังมีปัญหายาเสพติดอยู่ ฯลฯ

๗.๗.๒ เป้าหมาย

๗.๗.๒.๑ นำผู้เสพยาเข้าสู่ระบบบำบัดฯ โดยกระบวนการชุมชน ประชาสังคม
เข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและบำบัดแบบสมัครใจ ให้ได้ ๑๒๐,๐๐๐ คนในระยะ ๖ เดือน ในทุก
จังหวัด

๗.๗.๒.๒ ขยายความพร้อมในมาตรการบังคับบำบัดฯ ให้สามารถรองรับผู้เสพยา
ที่ต้อง เข้ารับการบำบัดรักษา ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้
เพียงพอและตามเงื่อนไขการเสพยาของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่กลุ่มที่ ๑ และพื้นที่
กลุ่มที่ ๒

๗.๗.๓ การปฏิบัติ

๗.๗.๓.๑ ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัดเน้นหนัก โดยเน้นการบูรณาการกลไกต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อนำผู้เสพเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูตามรูปแบบที่เหมาะสมให้มากที่สุด ด้วยกระบวนการชุมชนและกระบวนการสมัครใจ กระบวนการนี้ หากสามารถดำเนินการได้มากเท่าใด จะส่งผลต่อการลดปัญหาเสพยาเสพติดของประเทศมากขึ้นเท่านั้น โดย

ทุกอำเภอ ใช้กลไก กระบวนการประชาคมหมู่บ้าน หรือรูปแบบการชักชวนที่เหมาะสมกับพื้นที่นำผู้เสพเข้าบำบัดฟื้นฟู โดยในพื้นที่ทั่วไป ใช้กลไกของอำเภอ กลไกหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกอาสาสมัครสาธารณสุข/อสม. สำหรับพื้นที่สถานการณ์พิเศษ เช่น กทม.และปริมณฑล จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ ใช้ชุดปฏิบัติการพิเศษนอกพื้นที่ เช่น ชุด กอ.รมน. หน่วยทหาร ชุด ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กลไกภาคประชาสังคม ฯลฯ ที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะ ทำการรณรงค์ จัดประชาคมหมู่บ้านสนับสนุนภารกิจของอำเภอ และชักชวนผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพตามความเหมาะสม

จัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับผู้เสพ/ผู้ใช้ ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับอบรมผู้เสพ/ผู้ใ้ยาเสพติดขั้นต้น ที่ได้จากกระบวนการประชาคมหรือสมัครใจ โดยจะจัดอบรมเป็นรุ่นๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละจังหวัด

นำผู้เสพเข้าสู่การบำบัดแบบสมัครใจ ในสถานพยาบาลและสถานบำบัดในพื้นที่ ซึ่งจะมาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม

จัดค่ายอบรมในพื้นที่ ซึ่งเป็นการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับองค์กรชุมชนในพื้นที่เพื่อทำการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพในชุมชนเอง

ในพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น พื้นที่ความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ใช้การอบรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามเงื่อนไขที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น เช่น โครงการญัตันนันบารู เป็นต้น

๗.๗.๓.๒ ขยายศักยภาพของมาตรการบังคับบำบัดในจังหวัดที่มีความจำเป็นสูงเนื่องจากมีเป้าหมายผู้เสพที่จะรอเข้าระบบนี้อีกเป็นจำนวนมาก โดยให้ เพิ่มศักยภาพของแต่ละจังหวัดในการรองรับผู้เสพที่เข้าเงื่อนไขตาม พรบ.ฟื้นฟูฯ ให้มากที่สุด มิให้อยู่ในภาวะตกค้าง อันจะเกิดผลเสียต่อการบำบัดฟื้นฟูในภาพรวม โดยให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

เพิ่มศักยภาพระบบบังคับบำบัดในจังหวัด โดย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ถือเป็นภารกิจของจังหวัดในอันที่จะลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในจังหวัด โดยเพิ่มศักยภาพการบำบัดฟื้นฟูผู้

เสพยาเสพติดให้เพิ่มสูงขึ้น สามารถบริหารจัดการ ระดมทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหา และมีให้ปัญหาเสพยาเสพติดสร้างความเดือดร้อนต่อชุมชนและสังคมในจังหวัด

สำรวจ ประเมินศักยภาพการบำบัดฟื้นฟูในจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการ บังคับบำบัดฯ เปรียบเทียบกับจำนวนผู้เสพยาในจังหวัดที่จะเข้าบำบัดฟื้นฟูในระบบนี้ ว่ามีเพียงพอหรือไม่จะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องใด

จำแนก คัดกรองผู้เสพยาที่เข้าเงื่อนไขตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ในจังหวัด ตามเกณฑ์ การเสพยา และนำผู้เสพยาที่เข้าเงื่อนไขเหล่านี้ เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูตามความเหมาะสม ได้แก่สำหรับผู้เสพยา/ผู้ใช้ที่ยังไม่ติด ให้จังหวัดนำเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ระยะสั้น

สำหรับผู้ที่มีอาการเสพยา ให้เข้าสู่ศูนย์ฟื้นฟูฯ (ค่ายวิวัฒน์พลเมือง) ที่มีอยู่ใน จังหวัดหรือ กลุ่มจังหวัดใกล้เคียง

สำหรับผู้เข้าเงื่อนไข พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ที่เป็นผู้เสพยาเรื้อรัง (hard-core) ให้ พิจารณานำเข้าบำบัดระยะยาว ณ สถานที่ที่กำหนด

จัดหาสถานที่บำบัดเพิ่มเติม ให้หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เช่น กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ และจังหวัดที่มีเงื่อนไขความพร้อม พิจารณา สถานที่ที่จะจัดทำค่ายบำบัดฟื้นฟู และ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองเพิ่มเติม เพื่อรองรับผู้เสพยาที่เป็น เป้าหมายนำเข้าบำบัดฟื้นฟูในระบบนี้รวมทั้งให้พิจารณาระบบสนับสนุนเป็นกลุ่มจังหวัด โดยให้มี โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งในกลุ่มจังหวัด

กำหนดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับบุคคลที่เข้า พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ หลายครั้ง หรือที่เคย มีประวัติเคยกระทำผิดในคดีอาญาต่างๆ หากจะปล่อยตัวออกไปอย่างรวดเร็ว จะมีผลต่อการกระทำ ความผิดซ้ำอีก หรือ ไปสร้างความเดือดร้อนต่อชุมชน จึงควรจัดให้มีระบบส่งต่อไปยังระบบต้องโทษ หรือ การควบคุมระยะยาวเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นต้น ซึ่งจะต้องเป็นรายละเอียดเป็นรายบุคคล และให้จังหวัดจัดระบบทะเบียนรายชื่อบุคคลดังกล่าว เป็นฐานข้อมูลรายชุมชน เพื่อสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการติดตามช่วยเหลือต่อไปในภายหลัง

งบประมาณเพิ่มเติม การลดจำนวนผู้เสพยาตามแนวทางข้างต้น จำเป็นต้องมีการ ใช้งบประมาณเพิ่มเติม ทั้งในด้านสถานที่ การส่งเข้าบำบัดรักษาตามความเหมาะสม ทั้งระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งต้องใช้งบประมาณมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น เพื่อให้จังหวัดสามารถใช้งบประมาณ ทรัพยากรภายในจังหวัดก็จะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอบรับการ สนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๗.๓.๓ การเสริมกิจกรรมและปรับขั้นตอนการบังคับบำบัด เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบังคับบำบัดรักษาให้มากขึ้น โดยมีแนวทางการปรับปรุง ดังนี้

ลดขั้นตอนในการตรวจพิสูจน์ให้เร็วขึ้น เพื่อสามารถดำเนินกิจกรรมอื่นได้
จัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมระหว่างรอตรวจพิสูจน์ ได้แก่ จัดให้มี

โปรแกรมการตรวจสุขภาพ ให้ความรู้ระหว่างรอผล

จัดอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติด ในกรณีที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

๗.๗.๓.๔ ให้ความช่วยเหลือ ในการดำเนินชีวิตภายหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู
แล้ว โดยให้การศึกษาเพิ่มเติม ให้อาชีพการงาน สนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ รวมทั้ง จัดให้มี
กลุ่มช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

๗.๗.๓.๕ จัดกลไกติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ให้สามารถกลับสู่สังคมตามปกติ
ได้แก่เตรียมความพร้อมให้กับผู้เสพยาเสพติด เตรียมความพร้อมครอบครัว เตรียมความพร้อม
ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใช้กลไกของตำบล และ กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข และ
อาสาสมัครชุมชน เป็นกลไกติดตามร่วมกัน

๗.๗.๔ ความรับผิดชอบ

๗.๗.๔.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๗.๗.๔.๒ เจ้าภาพหลัก : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/
กรมการแพทย์/กรมสุขภาพจิต)

๗.๗.๔.๓ เจ้าภาพร่วม : กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ/กรมราชทัณฑ์/
กรมสถานพินิจ /สำนักงาน ป.ป.ส.)

๗.๗.๔.๔ เจ้าภาพรอง : กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง /กรมส่งเสริม
การปกครองส่วนท้องถิ่น/ กทม.) กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพบก /กองทัพอากาศ/
กองทัพอากาศ/บก.สส) กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน/กรม
สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

๗.๗.๔.๕ กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการบำบัดรักษาและ
ฟื้นฟูสมรรถภาพหรืออนุกรรมการ

๗.๗.๔.๖ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด /ผอ.รมน.จว. นายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัด

๘. การบูรณาการ

๘.๑ แผนปฏิบัติการ ๕ รั้วป้องกัน ๗ โครงการหลัก จะต้องบูรณาการใน ๒ ลักษณะ ได้แก่

๘.๑.๑ การบูรณาการในส่วนกลาง คือ ให้หน่วยงานที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าภาพหลัก
ร่วมกับหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพร่วมและหน่วยรองตามที่กำหนดในแต่ละโครงการทั้ง ๗ โครงการ
ร่วมกันบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน ทั้งในส่วนของการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการทำงาน

การประสานงาน การอำนวยความสะดวกการสนับสนุนการทำงานกับหน่วยปฏิบัติในจังหวัด การประสานงบประมาณ การกำกับติดตามการดำเนินงานการมอบภารกิจให้กับหน่วยงานในพื้นที่รับไปปฏิบัติ ฯลฯ

๘.๑.๒ การบูรณาการในระดับจังหวัด คือ จังหวัดทุกจังหวัด บูรณาการทุกโครงการหลักที่เกี่ยวข้อง มาเป็นการปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดในแต่ละโครงการและบูรณาการกิจกรรมลงในพื้นที่ที่กำหนดในแต่ละแผน ให้สอดคล้องกัน โดยในแต่ละโครงการมีการระบุเป้าหมาย แนวทางดำเนินงาน หน่วยงานรับผิดชอบเข้าร่วมงบประมาณอย่างชัดเจน โดยที่การบูรณาการ ในจังหวัดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญของผลสำเร็จของแผน จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๘.๑.๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รমন.จังหวัด/ผอ.ศตส.จังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานบูรณาการแผนการปฏิบัติขึ้น ๑ คณะ ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม มีหน้าที่แปลงยุทธศาสตร์ ๕ รั้วป้องกัน สู่การปฏิบัติ โดยให้ระบุเป้าหมายที่จะดำเนินการในแต่ละจังหวัด ให้ชัดเจน และให้มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่งให้บรรลุเป้าหมาย

๘.๑.๒.๒ นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของจังหวัดเพื่อเห็นชอบและถือเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

๘.๑.๒.๓ ให้อำเภอเป็นกลไกบูรณาการในระดับปฏิบัติการ โดยให้อาเภอนำเป้าหมายกิจกรรมที่กำหนดในแผนมาปฏิบัติในระดับอำเภอ

๘.๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะในพื้นที่ เน้นหนัก ๔ กลุ่มพื้นที่ ๒๖ จังหวัด และปัญหาพิเศษ เพื่อลดระดับปัญหาสาเหตุให้ได้ในระยะของแผนอันจะส่งผลต่อการลดระดับปัญหาในขอบเขตทั่วประเทศ โดยมีแผนพิเศษ ดังนี้

๘.๒.๑ แผนบูรณาการแก้ไขปัญหาสาเหตุในพื้นที่ กทม.และจังหวัดปริมณฑล โดยมี กรุงเทพมหานครและสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพ ร่วมกับอีก ๕ จังหวัดปริมณฑล

๘.๒.๒ แผนบูรณาการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยมี กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพภาค/กอ.รมน.ภาคแต่ละภาค) และสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพร่วม

๘.๒.๓ แผนบูรณาการแก้ไขปัญหาสาเหตุในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี กอ.รมน.ภาค ๔ ส่วนหน้า/ศอ.บต./สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพร่วม

๘.๒.๔ แผนการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเรือนจำ

สำหรับจังหวัดที่มีการแพร่ระบาดในเกณฑ์สูง ๑๒ จังหวัด ให้เป็นการจัดการบูรณาการในระดับจังหวัดตามข้อ ๘.๑.๒

๘.๓ มอบหมายผู้รับผิดชอบและกลไกอำนวยการ ประสานงานในแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลัก เพื่อสามารถกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ดังนี้

๘.๓.๑ โครงการ รั้วชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดแนวชายแดน มี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๒ โครงการ รั้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม มี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๓ โครงการ รั้วสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ มี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๔ โครงการ รั้วโรงเรียน : โครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติด มี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๕ โครงการ รั้วครอบครัว : ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง มี ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคม เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๖ โครงการปราบปรามยาเสพติดสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน มี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๓.๗ โครงการ บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ มี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๘.๔ เพื่อให้การปฏิบัติการในแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลักมีผลในทางปฏิบัติ นอกจากจะมีการดำเนินการในภาพรวมแล้ว ให้มีการแยกแต่ละโครงการ/กิจกรรมออกมากำปฏิบัติการต่างหากทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ การประชุมชี้แจงหน่วยปฏิบัติ การจัดกลไกปฏิบัติและอำนวยการ การแสดงผลปฏิบัติ ฯลฯ ตามความเหมาะสมของแต่ละคณะที่จะกำหนดขึ้น

๘.๕ แผนปฏิบัติการฯตามนโยบายของรัฐบาล มีหลายกิจกรรม/โครงการ หรือจุดเน้นที่แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้แต่เดิม ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ดังนั้น ขอให้ทุกหน่วยได้ปรับแผนการปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดเน้นและ โครงการ/กิจกรรมหลักนี้ และขอให้มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง ทั้งงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง งบประมาณจากโครงการพัฒนาจังหวัด งบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. และงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ฯลฯ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุตามเป้าหมาย

๘. กลไกบริหารจัดการ

การปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้มีการปรับกลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชาติ ดังนี้

๕.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ส.เป็นกลไกระดับชาติในการกำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการแก้ไขปัญหาเสพติดของชาติ

๕.๒ อนุกรรมการที่จะรับผิดชอบทั้ง ๗ โครงการหลัก ที่จะจัดตั้งขึ้น โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ทำหน้าที่ประสาน โครงการ/มาตรการแก้ไขปัญหาเสพติดส่วนกลาง

๕.๓ กลไกประสานงานในระดับกระทรวง หรือ ศตส.กระทรวง เป็นกลไกประสานงานระดับกระทรวง และเป็นกลไกส่งการไปยังหน่วยปฏิบัติในสังกัด รวมทั้งเป็นกลไกประสานงานกับ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑ กอ.รมน.

๕.๔ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นกลไกอำนวยการในลักษณะเดียวกับศูนย์อำนวยการยาเสพติดแห่งชาติ ทำหน้าที่ รับนโยบายจากคณะกรรมการ ป.ป.ส. มาอำนวยการการปฏิบัติและประสานการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเสพติด

๕.๕ ศูนย์ปฏิบัติที่ ๑ กอ.รมน. ซึ่งเป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยการ ประสานงานการแก้ไขปัญหาเสพติด จะปฏิบัติหน้าที่ ส่วนอำนวยการ ศูนย์อำนวยการยาเสพติดแห่งชาติ

๕.๖ การบูรณาการแก้ไขปัญหาในระดับภาค / จังหวัด ใช้ ศูนย์ต่อสู้เอาชนะยาเสพติด จังหวัด/ศตส.จ. ศตส.อ. ศตส.อปท. เป็นกลไกแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละระดับ และบูรณาการร่วมกับ โครงสร้าง กอ.รมน. ภาค จังหวัด ฯลฯ

๑๐. ระยะเวลาปฏิบัติ

ระยะที่ ๑ กำหนดระยะเวลา ๖ เดือน ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

ระยะที่ ๒ ปฏิบัติต่อเนื่องในปี ๒๕๕๓ ในภารกิจที่ต้องปฏิบัติต่อ

๑๑. งบประมาณ

๑๑.๑ งบประมาณของหน่วยงานต่างๆในระบบปกติ

๑๑.๒ ประสานงานงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๒. การกำกับ ติดตามและประเมินผล

๑๒.๑ จัดตั้งกลไกตรวจราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวง ตามที่เป็นเจ้าภาพหลัก เป็นกลไกตรวจงานด้านยาเสพติดตามภารกิจ รวมทั้งอนุกรรมการที่บริหารจัดการ โครงการทั้ง ๗ โครงการ ตามยุทธศาสตร์ สามารถแต่งตั้งกลไกการตรวจราชการของตนเองได้ตามเหมาะสม

๑๒.๒ การรายงานในระบบปกติ

๑๒.๓ การประเมินผลการปฏิบัติการ ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอก โดยการประเมินครั้งแรก สิ้นเดือนมิถุนายน และช่วงสิ้นแผนเดือนกันยายน โดย

๑๒.๓.๑ การประเมินผลการปฏิบัติการแต่ละ โครงการ/กิจกรรมหลัก เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์

๑๒.๓.๒ การประเมินผลการปฏิบัติการในภาพรวม เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของประชาชน

๑๒.๓.๓ การประเมินผลกลไกทั้งในระดับอำนาจการ และปฏิบัติการ เพื่อประเมินผลในเชิงยุทธศาสตร์

๑๓. ตัวชี้วัด

๑๓.๑ ความพึงพอใจของประชาชนต่อรัฐบาลสูงขึ้นกว่าผลความพึงพอใจของประชาชนจากการสำรวจครั้งหลังสุด

๑๓.๒ ปัญหาเสพติดมีแนวโน้มลดความรุนแรงลงกว่าผลการสำรวจความรุนแรงของปัญหาเสพติดในครั้งหลังสุด

๑๓.๓ ปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยลบที่ส่งผลต่อเยาวชนในการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีแนวโน้มลดลงในภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจครั้งหลังสุด

๑๓.๔ หมู่บ้าน/ชุมชนจะได้รับการแก้ไขปัญหา ประมาณ ๕๐% ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดห้วงปฏิบัติการ “90 วัน พ้นภัยยาเสพติด”
(3 พฤศจิกายน 2551 – 31 มกราคม 2552)

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด
อุบลราชธานี

ตส.จ.อบ. (ฝ่ายอำนวยการ) โทร 045-255407

สรุปสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดห้วงปฏิบัติการ “90 วัน พ้นภัยยาเสพติด”
(3 พฤศจิกายน 2551 – 31 มกราคม 2552)

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด
อุบลราชธานี

ตส.จ.อบ. (ฝ่ายอำนวยการ) โทร 045-255407

**สถานการณ์ และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดอุบลราชธานี**

*****

สถานการณ์ยาเสพติด

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดชายแดนมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สปป.ลาว และกัมพูชาประชาธิปไตย มีเขตแดนทั้งทางน้ำและทางบก ระยะยาว 428 กม. เขตติดต่อกับ สปป.ลาว 361 กม. เป็นพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง 188 กม. ทางบก 173 กม. เขตติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยทางบกระยะทาง 67 กม. มีหมู่บ้านติดกับชายแดน 308 หมู่บ้าน 57 ชุมชน ใน 10 อำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี มี 25 อำเภอ 216 ตำบล 2,699 หมู่บ้าน 299 ชุมชน อบต. 206 แห่ง เทศบาล 32 แห่ง (เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 28 แห่ง)

ปัจจัยที่ยังคงทำให้มีสถานการณ์ของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่

- 1) ปริมาณการผลิต การค้ายาเสพติดนอกประเทศยังดำรงอยู่และพร้อมที่จะนำเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง
- 2) ยังมีกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ยอมเข้ารับการรักษาหลงเหลืออยู่ ประกอบกับมีผู้เสพยาเสพติดรายใหม่เกิดขึ้น
- 3) สถานะปัญหาด้านผู้ค้า ผู้เสพ/ผู้ติด กลุ่มใหม่เข้าสู่วงจร และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น
- 4) กลุ่มผู้ค้าต่างชาติมีบทบาทในการค้า โดยเฉพาะการลักลอบเข้ามาของกลุ่มลักลอบหลบหนีเข้าเมืองเพื่อใช้แรงงาน
- 5) ชนิดของยาเสพติดเริ่มมีชนิดอื่นเพิ่มขึ้น รวมทั้งสารระเหยมีการแพร่ ระบาดในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาและในสถานศึกษาตามชุมชนต่าง ๆ มากขึ้น
- 6) เงื่อนไข ปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ หลายประการมีการก่อเหตุต่อการขยายตัวของปัญหา

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดอุบลราชธานีที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดของจังหวัดอุบลราชธานี จึงมี 2 ลักษณะ คือ

การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

จังหวัดอุบลราชธานีมีเส้นทางสำคัญในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศจะใช้วิธีจ้างราษฎรลาวนำเข้าไปในรูปแบบกองทัพมดซึ่งระยะหลังจะซุกซ่อนตามร่างกายทางทวารหนัก และช่องคลอด หรือเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ ที่ผ่านมามีราษฎรจากประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีเข้าเมืองเพื่อรับจ้างและเดินทางเข้าไปทำงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแรงงานเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะมี

การลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย โดยมีจุดนำเข้าประเทศที่สำคัญทั้งจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรนท่าข้ามตามธรรมชาติ (หมู่บ้าน/ชุมชน) โดยมีการลักลอบนำเข้าในเขตพื้นที่ อ.เขมราฐ อ.โพธิ์ไทร อ.นาตาล อ.โขงเจียม อ.สิรินธร อ.บุญศรี

ลักษณะการค้าปัจจุบันจะมีกลุ่มราษฎรของประเทศเพื่อนบ้านรับจ้างลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศผ่านช่องทางธรรมชาติ และขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติที่คนไทยเป็นนายหน้าและได้รับประโยชน์จากขบวนการดังกล่าว มีความเคลื่อนไหวของจังหวัดที่จะส่งยาเสพติดเข้าประเทศไทย ด้วยวิธีการที่แยบยลมากยิ่งขึ้นยากแก่การสกัดกั้นปราบปรามจับกุมในห้วงปีที่ผ่านมา มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากระดับเล็กน้อย จนถึงระดับ 100,000 เม็ด ซึ่งเป็นจำนวนมาก การค้ารายใหญ่จะเป็นการติดต่อซื้อขายกับเครือข่ายพื้นที่ตอนในหรือต่างภาค

สำหรับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ค้ารายย่อย ได้แก่ ผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองไปค้าแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล การข้ามไปยังฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน จะนำยาเสพติดซุกซ่อนมาในร่างกาย โดยมีกลุ่มนายทุนหนุนหลังจ้างวานให้กลุ่มผู้ค้าแรงงานต่างด้าวเป็นผู้ลำเลียงรวมทั้งมีการลำเลียงไปยังต่างประเทศด้วยการนำรถยนต์มาหลายคัน เพื่อหลีกเลี่ยงการหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการนำมามากคันจะทำให้หลุดรอดการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ไปได้

การลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน จะนำผ่านจุดผ่านแดน ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

ก. จุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง

- 1) จุดผ่านแดนถาวรด่านช่องเม็ก อ.สิรินธร (ตรงข้ามด่านวังเต่า เมืองโพนทอง แขวงจำปาสัก สปป.ลาว)
- 2) จุดผ่านแดนถาวรปากแซง อ.นาตาล (ตรงข้ามบ้านปากตะพานเมืองละครเพ็ง แขวงสาละวัน สปป.ลาว)

ข. จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า 5 แห่ง

- 1) บ้านด่านเก่า อ.โขงเจียม (ตรงข้ามบ้านใหม่สังข์พันธ์เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สปป.ลาว)
- 2) บ้านสองคอน อ.โพธิ์ไทร (ตรงข้ามบ้านหนองแสง เมืองละครเพ็งแขวงสาละวัน สปป.ลาว)
- 3) บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเขมราฐ (ตรงข้ามเมืองละครเพ็งแขวงสาละวัน สปป.ลาว)
- 4) ช่องตาอุ อ.บุญศรี (ตรงข้ามบ้านเหียง เมืองกุสุมา แขวงจำปาสัก สปป.ลาว)

5) ช่องอานม้า อ.น้ำยั้น (ตรงข้ามบ้านสะเคียลวงว อําเภอจอมกระสา จังหวัด
พระวิหาร กัมพูชา)

ก. ช่องทางตามธรรมชาติ หมู่บ้าน/ชุมชน ชายแดน ที่เป็น ช่องทางธรรมชาติ ตาม
หมู่บ้านชายแดน จำนวน 303 หมู่บ้าน/ชุมชน

จากสภาพทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ชายแดนประเทศ
เพื่อนบ้านและมีช่องทางชายแดน ทั้งจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน ช่องทางธรรมชาติและ
หมู่บ้านชายแดนซึ่งสามารถใช้เป็นเส้นทางเข้า-ออก(คมนาคม) และลักลอบใช้เป็นเส้นทางลักลอบ
ลำเลียงนำเข้ายาเสพติดได้เกือบทุกเส้นทาง และยังคงทำให้การพยายามลักลอบนำเข้ายาเสพติดจาก
ประเทศเพื่อนบ้านเข้าในบริเวณชายแดนดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยาบ้าและกัญชา โดยกลุ่มพ่อค้า
ชาวไทย หรือกลุ่มพ่อค้าชาวลาวซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกับพ่อค้าชาวลาวใน สปป.ลาว
โดยจัดหายาเสพติดและส่งมอบยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน หรือพื้นที่ชายแดนจังหวัดอุบลราชธานี
ซึ่งในปี พ.ศ.2552 มีแนวโน้มการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจาก สปป.ลาว จะเพิ่มสูงขึ้น เส้นทาง
ลำเลียงยาเสพติด และพื้นที่นำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

1) เส้นทางลำเลียง

1.1) แขวงจำปาสัก – ผ่านเข้าทางด่านช่องเม็ก(จุดผ่านแดนถาวร) และทางคูขนาน
(เส้นทางธรรมชาติ) อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

1.2) แขวงสะหวันเขต – ทำข้ามบ้านบึงช่วย, บ้านอุบมุง ต.เขมรราช อ.เขมรราช
จ.อุบลราชธานี

2) หมู่บ้านชายแดน พื้นที่การนำเข้า

2.1) อ.ศรีเมืองใหม่ - บ.เพนียด ,บ.ดงนา ต.หนามแท่ง

2.2) อ.เขมรราช - บ.อุบมุง , บ.บึงช่วย ,บ.แก้งเกลี้ยง ต.เขมรราช
- บ.ลาดเจริญ, บ.ลาดหญ้าคา ต.นาแวง

2.3) อ.นาตาล - บ.พะลาน ต.พะลาน, บ.โนนตาล, บ.คันพะลาน
- ต.นาตาล

2.4) อ.โขงเจียม - บ.เวินบึก, บ.ด่านใหม่, บ.ห้วยสะคาม, บ.หมากห้วยใต้
- ต.โขงเจียม บ.ห้วยไผ่ ต.ห้วยไผ่ บ.ปากลา ต.นาโพธิ์กลาง

2.5) อ.โพธิ์ไทร - บ.สองคอน ต.สองคอน บ.ผาชัน บ.สำโรง ต.สำโรง

2.6) อ.สิรินธร - ชุมชนช่องเม็ก ทต.ช่องเม็ก บ.หนองเม็ก ต.ช่องเม็ก
- บ.ศิริเขต, บ.หัวสะพาน ต.คำเขื่อนแก้ว

3) รูปแบบการซุกซ่อนลำเลียง

- 3.1) ชุกช่อนในร่างกาย เช่น ทวารหนัก อวัยวะเพศ กลืนเข้าไปในท้อง
- 3.2) ชุกช่อนในเครื่องแต่งกาย เช่น เสื้อชั้นใน กระเป๋ากางเกง รองเท้าแตะ (ดัดแปลงทำช่องลับ)
- 2.3) ชุกช่อนในยานพาหนะ
- 2.4) ชุกช่อนปะปนในสินค้าพืชเกษตร หรือสินค้าอุปโภค/บริโภค เช่น ของกิน หรือสินค้าอื่น ๆ ที่สามารถดัดแปลงชุกช่อนได้

4) ประเภทยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้า

ส่วนใหญ่ยังคงเป็นยาบ้า แนวโน้มการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ยังคงเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการค้ารายย่อยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะระบาดในพื้นที่ตอนใน และพบว่า มีกลุ่มผู้ค้ารายใหม่ที่พัฒนาตัวเองจากผู้เสพเป็นผู้จำหน่ายรายย่อยเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและอายุผู้เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ในช่วงกลุ่มเยาวชนมากขึ้นเช่นกัน

สถานการณ์แพร่ระบาดพื้นที่ตอนใน

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีมีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมาคือ สารระเหย และกัญชา อาชีพผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุดคือรับจ้าง รองลงมาคือนักเรียน นักศึกษา และว่างงาน ตามลำดับ จากข้อมูลผลการจับกุมพบว่าคดีเสพมี ปริมาณสูงซึ่งจำนวนผู้เสพรายเก่าลดลง ขณะที่จำนวนผู้เสพรายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนสาเหตุที่มีจำนวนผู้เสพจำนวนมากสูงขึ้นอาจเป็นเพราะว่ายังคงมีปัญหาการค้ายาเสพติดในพื้นที่ มีการชักชวน ให้เสพยาเสพติด และยังคงมีแหล่งมั่วสุมตามชุมชนเมือง อีกทั้งยังคงมีการเคลื่อนไหวของนักค้ายาเสพติดในพื้นที่อยู่ทำให้สภาพปัญหาการแพร่ระบาดยังคงอยู่ ส่วนอายุของผู้เสพส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี และ 20-24 ปี คือวัยที่อยู่ในช่วงการศึกษาเล่าเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ยาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวัง ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้า ลักลอบค้า และเสพยังคงเป็นยาบ้า และ ยังมีปัญหาการแพร่ระบาดโดยทั่วไปของสารระเหย โดยเฉพาะพื้นที่ อ.เมืองอุบลฯ และ อ.วารินชำราบ ซึ่งมี ปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้า และสารระเหย ก่อนข้างรุนแรง ลักษณะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตเมืองใหญ่ ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนที่ไม่มีงานทำเป็นหลัก และนักเรียน นักศึกษาที่พักอาศัยตามหอพัก ลักษณะการค้าจะเป็นผู้ค้ารายย่อยโดยไปนำยาบ้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านมาจำหน่ายครั้งละ ไม่มาก ประมาณ 20-200 เม็ด เมื่อจำหน่ายหมดก็จะไปติดต่อซื้อจากเครือข่าย ตามแนวชายแดนหรือนำเข้าจากภายนอกประเทศ จากสถิติการจับกุมพบว่ามีแนวโน้มมากขึ้นตามลำดับ ทั้งคดีค้า และคดีเสพ

ที่ที่ควรเฝ้าระวัง พื้นที่อำเภอตอนในของ จ.อุบลราชธานี ได้แก่ อ.เมืองอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ และ อ.พิบูลมังสาหาร โดยเฉพาะพื้นที่ อ.เมืองอุบลราชธานี และ .วารินชำราบ ยังคง

เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดซ้ำซากและรุนแรงกว่าพื้นที่อื่นๆ พื้นที่ที่ควรเฝ้าระวังใน อ.เมืองอุบลฯ และ อ.วารินชำราบตนเอง ได้แก่ สถานบันเทิงหอบพัก สวนสาธารณะ และชุมชนซึ่งเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่วนในพื้นที่อำเภออื่นๆ รอบนอก สภาพปัญหาการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดยังไม่รุนแรง มีการจับกุมคดียาเสพติดในแต่ละอำเภอไม่สูงมากนัก

สถานการณ์การค้า

สถานการณ์การค้าในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีในห้วงที่ผ่านมายังคงมีการกระจายอยู่ในทุกพื้นที่โดยในพื้นที่ชุมชนเมืองและชุมชนหนาแน่นจะมีการจับกุมคดีค่อนข้างสูง จากข้อมูลการจับกุมพบว่าผู้ค้ารายเก่ามีจำนวนลดลง ส่วนผู้ค้ารายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อดูจากสถิติผลการจับกุมผู้กระทำความผิดข้อหาจำหน่ายและครอบครองเพื่อจำหน่ายพบว่าสถานการณ์ค้ายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานียังคงอยู่ซึ่งพื้นที่ต้องมีการเฝ้าระวังคือ อ.เมือง อ.วารินชำราบ อ.เขมราฐ อ.เดชอุดม และ อ.สิรินธร ราคายาเสพติด ราคายาบ้าในพื้นที่แหล่งพักยาเสพติด ผัง สปป.ลาว เม็ดละประมาณ 40-50 บาท ราคายาบ้าในพื้นที่ชายแดนฝั่ง สปป.ลาว ราคาเม็ดละประมาณ 80-100 บาท ราคายาบ้าในพื้นที่ตอนในของ จ.อุบลราชธานี เม็ดละประมาณ 300-400 บาท

จากการแพร่ระบาดของยาเสพติดจากพื้นที่ชายแดนเข้ามาสู่พื้นที่ตอนใน ทำให้มีสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ตอนในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยง เช่น สถานบริการ , สถานบันเทิง , หอบพัก , ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต , แหล่งมั่วสุม/สวนสาธารณะ และแก๊งมอเตอร์ไซด์ซึ่ง ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดอุบลราชธานี (ศตส.จ.อบ.) ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการจัดระเบียบสังคม เพื่อลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดปี ห้วงปฏิบัติการ 90 วัน พันภัยยาเสพติดด้านการปราบปราม

ห้วงเดือนพฤศจิกายน 2551- 31 มกราคม 2552 มีการดำเนินงาน ดังนี้

จับกุมยาเสพติด จับทั้งสิ้น 1,192 คดี 1,264 ราย ยึดทรัพย์สิน 12 คดี 16 ราย ทรัพย์สินมูลค่า 3,768,500 บาท แยกเป็นรายข้อหา ดังนี้

- ข้อหาผลิต 1 คดี 1 ราย (ปลูกัญชา)
- ข้อหานำเข้า 13 คดี 22 ราย
- ข้อหาจำหน่าย 67 คดี 83 ราย
- ข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่าย 69 คดี 95 ราย
- ข้อหาครอบครอง 120 คดี 131 ราย
- ข้อหาเสพยาเสพติด 922 คดี 932 ราย

ของกลาง ยาบ้า 62,227 เม็ด กัญชาแห้ง 13.96 กก. กัญชาสด 2 ต้น กระท่อม 2 กรัม กาว 131 กระป๋อง

ด้านการบำบัดรักษา

- ระบบสมัครใจ 596 คน (เข้าค่าย 492 ราย จัดตั้งคณบบำบัด 104 ราย)
- ระบบบังคับบำบัด 2,792 คน (แบบควบคุมตัว 107 แบบไม่ควบคุมตัว 2,685 คน)
- ระบบต้องโทษ 369 คน (เรือนจำ 248 คน สถานพินิจฯ 121 คน)

ด้านการป้องกัน

- ดำเนินการ Re X-ray หมู่บ้าน/ชุมชน เป้าหมาย 183 แห่ง (เป้าหมาย 183 แห่ง)
- พัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ หมู่บ้าน/ชุมชน 92 แห่ง (เป้าหมาย 216 แห่ง)
- ประชุมผู้ประกอบการ/เจ้าของกิจการ 1 รุ่น (สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานฯ)
- ประชุมผู้ประกอบการหอพัก 916 คน (พมจ.อบ.)
- พัฒนาแกนนำนักเรียน นักศึกษา 1 รุ่น 325 (สพท.อบ. 1)
- เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง 2 รุ่น 475 คน (สพท.อบ. 1 และ สพท.อบ. 5)
- พัฒนาศักยภาพแกนนำหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 1 รุ่น 200 คน ดำเนินการเมื่อ 22-23 ก.พ.52

การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

ในห้วงปฏิบัติการ “90 วัน พ้นภัยยาเสพติด” (3 พฤศจิกายน 2551 – 31 มกราคม 2552) ศต.ส.จ.อบ. ได้ดำเนินงานจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยคณะทำงานจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานตรวจเป้าหมายพื้นที่/บุคคล สถานประกอบการ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ได้แก่ สถานบริการ หอพัก/บ้านเช่า ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต ร้านค้าแอบแฝง เป็นต้น ผลการดำเนินงานในห้วงดังกล่าวมีการออกตรวจทั้งสิ้น จำนวน 55 ครั้ง ตรวจ 120 แห่ง สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 23 คดี แบ่งเป็น

- 1) จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คดี
- 2) ยุ่งส่งเสริมปล่อยปละละเลยให้เด็กต่ำกว่าอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ประพฤติตนในทางเสี่ยงต่อการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ พ.ศ. 2546 จำนวน 5 คดี
- 3) เปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. 2509 จำนวน 1 คดี

- 4) จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ.สุรา พ.ศ. 2497 จำนวน 3 คดี
- 5) จำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด ตาม พ.ร.บ.สุรา พ.ศ.2497 จำนวน 3 คดี
- 6) เปิดสถานประกอบการเกินเวลาที่กำหนด (ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต) จำนวน 7 คดี

มาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ด้วยปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาการขายบริการทางเพศและปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ได้มีการแพร่ระบาดขยายในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติด การขายบริการทางเพศ และการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552 โดยที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ 1) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 **มีสาระสำคัญโดยสังเขป คือ**

สถาบันการศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายระเบียบอย่างเข้มงวดจริงจัง กรณีนักเรียน นักศึกษา บุคลากร อาจารย์ที่กระทำผิดร้ายแรง ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดพร้อมกันให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินงานตามกฎหมาย กำหนดแผนและวิธีการป้องกันการก่อเหตุ ตลอดจนช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ประสบเหตุ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมในทางสร้างสรรค์ ให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการเข้าไปตรวจเยี่ยม ในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่ามีการพกพาอาวุธ ตรวจตรารถเข้า-ออก ในสถาบันการศึกษา สํารวจพื้นที่ ที่มักเกิดปัญหา จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุ กรณีมีเหตุทะเลาะวิวาท ให้มีการจัดกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมจิตอาสา การสร้างความสามัคคีและความสามัคคี เพื่อละลายพฤติกรรมและแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง สํารวจ เฝ้าระวัง ติดตามนักเรียน นักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดเพื่อจัดกิจกรรมในการ พัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นระบบ ให้มีการติดตามดูแลความประพฤติ นักเรียน นักศึกษา มีศูนย์รายงานและแก้ไขเหตุเร่งด่วน ผู้บริหาร สถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นหน้าที่และความ รับผิดชอบในการดำเนินงานตามนโยบายและมาตรการนี้

*****

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่น

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.730	48

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	167.7500	841.824	.417	.724
a2	168.1071	840.692	.505	.723
a3	167.9643	830.406	.578	.720
a4	167.8929	839.877	.455	.723
a5	168.0714	835.847	.547	.721
a6	168.1071	836.840	.556	.722
b7	167.7500	828.194	.617	.719
b8	168.1429	826.571	.699	.718
b9	168.2500	841.231	.459	.723
b10	168.3929	837.062	.544	.722
b11	167.9643	841.739	.458	.723
b12	168.1429	834.942	.521	.721
c13	168.2143	831.212	.649	.720
c14	168.0714	827.847	.701	.718
c15	168.2143	829.063	.691	.719
c16	167.7857	831.212	.605	.720
c17	168.0357	829.369	.594	.719

d18	168.1071	824.396	.681	.717
d19	168.2143	838.323	.537	.722
d20	167.9643	830.480	.624	.720
d21	168.0000	839.556	.528	.723
d22	168.0357	831.739	.656	.720
d23	168.2143	832.841	.649	.720
d24	168.3214	839.263	.510	.723
e25	167.6071	828.914	.554	.719
e26	168.0714	836.810	.451	.722
e27	168.0000	837.259	.478	.722
e28	168.0357	832.776	.669	.720
e29	168.1786	850.300	.382	.726
e30	167.0357	909.147	-.222	.778
f31	168.1429	841.683	.487	.723
f32	167.9643	829.591	.669	.719
f33	168.1429	833.164	.576	.721
f34	167.7857	827.508	.647	.719
f35	168.0714	833.624	.564	.721
f36	168.0357	835.962	.545	.721
g37	168.1786	843.560	.479	.724
g38	165.6429	701.720	-.021	.923
g39	168.0000	834.222	.553	.721
g40	167.7500	829.380	.675	.719
g41	168.1429	844.127	.436	.724
h42	167.9286	839.254	.486	.723
h43	168.1429	842.201	.476	.723

h44	167.9286	854.365	.237	.728
h45	167.6071	841.951	.525	.723
h46	167.8571	839.238	.624	.722
h47	168.0000	842.889	.519	.724
h48	168.2143	847.212	.468	.725

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	สืบทารวจโทจันทร์ทัย บัวจุม
วัน เดือน ปีเกิด	15 มิถุนายน พ.ศ. 2510
สถานที่เกิด	อำเภออนุตรกริก จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2538 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลโขง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
ตำแหน่ง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานอบต.7)